

“જી અવને તઆલા.”

તજ કે રતુલ અંખીયા

ઉર્ફ

કસસુલ અંખીયા.

ખનાવનાર

મીર સૈયદઅલી કાદેરી.

છપાવી પ્રગટ કરનાર

સૈયદ ખનુમીયાં ખોન સૈયદ અમીર
મીયાં, કાદેરી. ખીલીમોરીયા.

સુરત

દેશી મિત્ર પ્રેસમાં કાશીદાસ ભગવાનદાસે છાપી.

સને ૧૩૧૯, હીજરી.

સને ૧૯૦૧ ઇસ્વી.

કોંમત રૂ. ૦-૮-૦ કલકાર.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજગતી કોપીરાષ્ટ્ર વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૭૯

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ત્રણે રતુલ અંબિયાં

વિષય Δ ૩૫૭૨

“બ અંબને તઆલા.”

તજકે રતુલ અંબીયા

ઉર્ફ

કસસુલ અંબીયા.

બનાવનાર

મીર સૈયદઅલી કાદેરી.

છપાવી પ્રગટ કરનાર

સૈયદ બનુમીયાં બાન સૈયદ અમીર
મીયાં, કાદેરી. બીલીમોરીયા.

સુરત

દેશા મિત્ર પ્રેસમાં કાશીદાસ ભગવાનદાસે છાપી.

સને ૧૩૧૯, હીજરી.

સને ૧૯૦૧ ઇસ્વી.

કીંમત રૂ. ૦-૮-૦ કલદાર.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય, ૮૬
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ
૨૭૮ દિબાચો,

હાલ જમાનાનાં હમારા કેટલાક દીનદાર બાઇઓ મજ્જબી
ઇસ્મથી મેનસીય છે, અને ગુજરાતીનું જ ધણુંઓને જ્ઞાન હો-
વાથી મજ્જબી કિતાબો ગુજરાતી બાપામા લખાયેલી જોવાને ધણુ
બાઇઓ ખાહેશ રાખતા હોવાથી કેટલીક કિતાબોનો ગુજરાતીમાં
તરજુમો થઈ જપાઇ છે, પરંતુ તેની સંખ્યા જુજ હોવાથી હજુ
તેમાં વધારો થવાની ખાસ જરૂર છે. માટે હમારા મોહમદી બા-
ઇઓ દીની બાબતોથી વાકેફ થાય એમ ધારીને આ કિતાબ
“તજકે રતુલ અબોયા”—કે જેમાં કુરઆને શરીફમાં
જણાવેલા મશહૂર પેગંબરોની તવારીખ અને આખેરી જમાનાનાં
પેગંબર હજરત મોહમદ સલ્તનાં ચારે અસહાબો તથા ઇમામે
હસન તથા હુસેન, રહી,નું ખ્યાન કરવામાં આવ્યું છે. તેમજ
મુસલમાની રિવાજો તથા કોમોનું પણ ખ્યાન દાખલ કરવામાં
આવ્યું છે. આ કિતાબ એક મજ્જબી તવારીખ છે, અને તેથી
દરએક ઇસલામી બાઇઓએ આ તવારીખનો લાભ લેવા ચુકવું નહીં.

આશા રાખું છું કે મારા હમદીનો આ પુસ્તકને ખરીદ
કરી મને આસરો આપશે! કે જેથી ખીજાં કેટલાંક ઉપયોગી
પુસ્તકોનો ગુજરાતીમાં તરજુમો કરવાનું બની આવે. કેમકે પ્રથમ
પંજ ખીનાયે ઇસલામ, કલેમા, નમાજ, રોઝો, જકાત, તથા
હજ, વીગેરે જરૂરી બાબતોનું એક પુસ્તક “હદીયતુલ મુસ્લેમીન”
જપાવેલું તેની હાલરો નકલ ખપી ગઇ છે. માટે આ પુસ્તકનો
પણ સારો ઉકાવ મશે એમ ધારું છું.

આ સિવાય ખીજી કિતાબો “મનમેઉલ અહમન” યાને હજરત મોહંમદ સલ,નું વફાતનામું તથા “મીરાદાંતારનો કિસ્સો” પણ અમારા તરફથી પ્રગટ થએલી છે.

આ પુસ્તકમાં કેટલીક ટુંકી નિશાનીઓ વાપરેલી છે તેની સમજ નીચે મુજબ છે. •

સલ—સલ લલાહો અલેહે વસલ્લમ.

રદી—રદી અલ્લાહો અનહો.

અલે—અલેહીસ્સલામ.

આ પુસ્તકનો તરજુમો કરવામાં તથા પૃષ્ઠ તપાસવામાં મારા દોસ્ત મી૦ ફકીર મહંમદ, કાસીમ ઇંડીયા. એ ખનતી મદદ આપી છે તેથી તેમનો ઉપકાર માનું છું.

છેવટ વિનંતી કરવાની કે આ કિતાબમાં કોઇ સાહેબને કાંઈ ભુલ જણાય તો દરગુજર કરશે એવી ઉમેદ છે.

મુ.ખીલીમોરા

દેગડી સ્ટ્રીટ.

લા. દુઆગો,

મીર સૈયદઅલો કાદરી.

તજ કે રતુલ અંખીયા,

ઉર્ફ

કેસસુલ અંખીયા.

બિસમિલ્લા હિર રહમા નિર રહિમ

અલહુમ્મો લિલ્લાહે અલા નવાલીહી વસસ
લાતો વસસલામો અલા રસુલીહી મોહમ્મદીન
વઆલીહી વ અસહાબીહી અજમઇન.

અમ્મા બાદ જનના ચાહીયે, કે સીયરકી કિતાબોં મેં લિખ્યા
હે, કે ખાલેકે હકીકીને તમામ મવજુદાતસે પેહલે હજરત
મોહમ્મદ મુસતફા સલ, હીકા તુર પેદા કીયા. ઝોર વોહી સારી
મખસુસાતકે પેદા હોનેકા બાયેસ હેં. હજરત આદમ અલે, કે
ઝાહર હોનેસે પેહલે દુનિયામેં જન આબાદ થે, ઝોર કિનકી
પેદાયેશ આગસે હુઈથી, મુદત તક ઉનકી નસલ કાયેમ રહી, મગ
ર જખ વોહ સરકશ હો ગયે, ઝોર જમીનપર જુલમ કરને લગે,
તો અદ્દાહ તઆલાને હજરત ઈઝરાઇલ અલે, કે
ઝોર ફિરિસતોંકે સાથ ઉનકે સજા દેનેકે વાસતે બેગ, . ઉનહોંને
આકર જહાંકે જનનોંકી આલાયેશસે પાક કર દીયા.

પહેલી ફસલ.

ખ્યાને, હજરત આદમ અલે,

જખ ખુદા તઆલાને હજરત આદમ અલે, કે પેદા કરનેકા ઇરાદા કીયા, તો હજરત ઇઝરાઈલ અલે, કો હુકમ દીયા, કે નર્મ સખ્ત સુર્ખ સુફેદ સીયાહ ઓર હરએક કિસમકી ખાકસે એકએક સુદ્દી જમીનપરસે બરલા, વેહ રંગ બરંગકી ખાકજમે કરલાયે, ઓર અહલાહ તઆલાને હજરત આદમ અલે, કા પુતલા ઉસ મીટ્ટીકે ખમીરસે બનાયા, યે પુતલા મુખ તલક કિસમકી મીટ્ટીસે બનાયા, ઇસ વાસ્તે બલીહાઝે રંગ ઓર તખીઅત કે બની આદમકી પેદાયેશ મુખતલક કીસમકી હુધ.

જખ પુતલા બનકર તૈયાર હો ચુકા, તો ખુદા તઆલાને ઉસમેં રહ ઝાલી, ઓર ઉસે ઇજ્જત ઓર ખુન્નુર્ગી કે તખ્તપર બીઠાયા, શીર કમાલ ઝાહેરી ઓર બાતેનીસે આરાસ્તા કરકે ઉસકી તાઝીમ વ તકરીમકે વાસ્તે બડે બડે શીરિસ્તોંકો ને હજરત આદમ અલે, કે તખ્ત કે ગીર્દ અદબસે સફ બાંધે બડે હુયે થે, હુકમ દીયા કે ઇસકે સામને સીજદા કરો, સખ શીરિસ્તોંને બીલા ઉજર સીજદા કીયા, મગર અજાજલ યાને ઇબલીસને ને ઇન થા, ઓર ઇમાદત કે સખબસે શીરિસ્તોંમેં મીલા જુલા રેહતા થા, ઇસ અમરસે ઇનકાર કીયા. ઓર બોલા કે મેં આદમ અલે, સે બેહતર હું, કયું કે મુઝે આગસે ઓર આદમ અલે, કો મીટ્ટીસે પેદા કીયા હે, ઇસ નાફરમાનીકી સખમે.

વોહ શયતાનકે લકબસે મશહુર હુવા, ઝોર શીરીસ્તોંમેંસે નીકાલા ગયા, ઝોર લાનતકા તૌકા ઉસકી ગરદનમેં ડાલા ગયા.

ઇસકે બાદ શીરીસ્તે હજરત આદમ અલે, કે બેહીસ્તી લીઆસ પેહનાકર બહોત ઝેગજ વ ઇકદ્દામસે જન્નતમેં લે ગયે, જબ વોહ વહાં રેહને લગે, તો ઉનકી તખીઅત એક જલીસે હમદમ ઝોર અનીસે મહરમકી મુસ્તાક હુઇ.

હજરત આદમ અલે, પર ખાખને ગલખા કીયા, ઝોર ઉસ વકત ઉનકી બાહ પસલીસે હજરત હુવા પેદા હુઇ. હજરત આદમ અલે, ને બેદાર હોતેહી દેખા કે એક અવરત નીહાયત ખુબસુરત ઉનકે પાસ બયસી હે. બહોત ખુશ હુયે, ઝોર સીજદયે શુક બજાલાયે, શીર અલ્લાહ તઆલાને આપ દાન દોનોંકા અકદ નીકાલ બાંધા ઝોર હરશાદ ફરમાયા કે અબ આદમ અલે, ઝોર હુવા તુમ દોનોં બેહીસ્તમેં રહો, ઝોર વહાંકે સારે મેવે ખાઓ. ઝોર એક દરખ્તકી તરફ ઇશારા કરકે હરશાદ કીયા કે, ઇસકે પાસ ન જાઓ, લીખ્યા હે કે વોહ ધીલુકા દરખ્ત થા.

ઇબલીસ હજરત આદમ અલે, કે દુશ્મન હોહી ગયાથા, ઝોર હમેશા ઈસી તદખીરમેં રેહતા થા કે, કીસી સુરતસે બેહીસ્તમેં દાખીલ હો, ઝોર હજરત આદમ અલે, કે વહાંસે નીકાલે, આખેર એક સાંપકી મદદસે બેહીસ્તમેં પોહચા. ઝોર હજરત આદમ અલે, કે ઉસી દરખ્તકે ફલ ખાનેકી તરગીબ દી, ઇસસે અલ્લાહ તઆલાને મના કીયા થા. ઝોર કહાકે અગર થોડાસા મેવા બી ઇસ દરખ્તમેંસે ખાઓગે તો હમેશા જીંદા રહોગે, ઝોર આરામ પાઓગે, મગર હજરત આદમ

અલે, ને યે બાત કુખુલ ન કી, ઓર કહાકે મુઝસે ખુદાકી ના ફરમાની હરગીજ નહોગી. શયતાનને કસમ ખાધકે મેં તુમ્હાર ખેરખાહ હું, ઇસપરબી હજરત આદમ અલે, ને નમાના, ઓર ઉસકે પાસસે ઉઠ ગયે. શયતાનને હજરત હુવા કે પાસ જા કર આજેજી કરની શુર કી, ઉસકે દરપય હોનેસે હજરત હુવા ને ઉસ દરખતકે ફલ આપ ખાયે, ઓર તાકીદ કરકે કુછ હજરત આદમ અલે, કો ખીલાયે, યેહી અમર બેહીશતસે હજરત આદમ અલે, ઓર હજરત હુવાકે નીકલનેકા સખખ હુવા.

ઉલમાઓને લીખખા હેકે, ઉસ ફલકી તાસીર હજરત આદમ અલે, ઓર હજરત હુવા કે મેદોમેં અછછી તરેહ ન હુધથી કે, બેહીશતકા લીખાસ ઉનકે બદનપરસે ગીર પડા, ઓર દોનોં નંગે હોગયે, નાચાર અંજીર ઓર કેલોંકે પત્તોંસે ઉઠોને અપના સતર ઢાંકા. ઓર અપને કુસુરપર બહોત પશેમાન હુયે. શીર ખુદા તઆલાકે હુકમસે બેહીશતસે નીકાલે ગયે. હજરત આદમ અલે, સરાંદીપમેં ઓર હજરત હુવા જિંદગમેં ગીરીં.

કેહતે હેં કે સાંપકા સુરત પેહલે નીહાયત પાકીજા ઓર પસંદીદાથી, ઇસ ગુનાહમેં મદદ કરનેકે સખખસે બિલકુલ મરખ હોગઇ, અદ્દીહ તઆલાને ખાક ઉસકી ખુરાક ઠેરાઇ, ઓર પેટ ઓર સીનેકે બલ જમીનકો રંગડ કર ચલનાબી ઇસી અમ્રકી સજામેં મુકરર કીયા. ઓર અવરતકા અજબ ખાવીંદકી ઇતિ અત કરની ઓર અવલાદકે જનનેકા દુખ ઉઠાના ઓર તરેહ તરેહકી આલુદગીમેં આલુદા રહેના કરાર પાયા. ઓર મદકી યે સજા મુકરર હુઇ કે, વોહ મેહનત ઓર મશકકતસે ગઆશકી

ચીજે બહમ પોંહચાયા કરે, અલાવા ઇસકે ખુદા તઆલાને સાંપ ઓર બની આદમમે હમેશા ખુજ ઓર દુશ્મની ડાલદી.

હજરત આદમ અલે, બહોત મુદત તક ગીરયા વ જરી ઓર તોખા વ ઇસતીગદારમે મશગુલ રહે, શીર હજરત જીજ ઇલ અલે, ઉનકે પાસ આયે, ઓર યુનાહ મોઆફ હોનેકી ખુશખબરી લાયે, હજરત આદમ અલે, ને બહોત શુક અદા કીયા, ઓર ખુદાકે હુકમ કે મોવાફેક *અયામે બેજકે ત્રીન રોજે રખમે, ઉન રોજોંકી બરકતસે ઉનકી તકલીફ ખીલકુલ દુર હે ગઇ ઓર ઉનકા બદન જો મુસીબત ઓર રંજસે સીયાહ હો રહ થા. સાફ ઓર મુનબ્બર હો ગયા, ઇસી વાસ્તે અલાવા ઓર રોજોંકે હર મહીનેમે જે ત્રીન રોજે રખનેખી બહોત અઢછે હેં.

સીયરકી કીતાબોમે લીખ્યા હે કે ઇસ અરસેમે હજરત આદમ અલે, કો કાઅમેકે બનાનેકા હુકમ હુવા, ઓર ઉન્હોને હજરત જીજઇલ અલે, કી તાલીમ ઓર શીરીસ્તોંકી મદદસે કાઅમેકી ખુન્યાદ ડાલી, ઓર ૨*હજરે અસવદ કો જીસે હજરત આદમ અલે, ખેલીસ્ત અપને સાથ લાયેયે, કાઅમેમે એક એક તરફ જમાયા, શીર હજરત જીજઇલ અલે, ને હજરત ઓર તવાફુકે તરીક હજરત આદમ અલે, કો બનાયે મતનેમે હજરત હુવા ખી હજરત આદમ અલે, કી તલાશમે શીરતી

૧* ચાંદનીકે લીનો યાની હર કમરી મહીનેકી તેરહવી ચાંચવી ઓર પંધરવી તારીખકો અયામે બેજકેહત હેં

૨* હજરે અસવદ એક સીયાહ પથરકા નામ હે, જો કાઅમેમે રખ્યા ગયા હેં.

હુધ, વહાં આ પહોંચી, ઓર મુકામે ૩*મુજદલિફા પર દોનોંક મુલાકાત હુધ, ઓર ઇસી વાસ્તે ઉસ મુકામકો જમેલી કેહતે હેં, ફીર થોડીહી દુર દોનો ગયે થે, કે હજરત જીઅમલ અલે, કે કેહનેસે ઉન્હોંને એક દુસરેકો પેહચાના, ઓર ઇસી સખખસે વોહ પહાડીયાં જહાં ઉનકા તઆરફ હુવા, અરફાત કેહલાતી હેં.

જખ હજરત આદમ અલે, ઓર હજરત હુવાને જમીં પર ક્યામ કીયા, તો હજરત જીઅમલ અલે,ને કુછ ધીહું ઓર રોટી ઓર લકડી પોંહયાઇ, ઓર ખેતી કરની સીખાઇ.

હજરત આદમ અલે, ઓર હજરત હુવા દોનો મીલકર ગુજરા કરને લગે, જખ હજરત હુવા કો હમલ રેહતા તો ઉનકે હાં એક ખેટા ઓર એક ખેટી દોનો સાથ પયદા હોતે, ઓર ખુદા તઆલાને હજરત આદમ અલે,કી શરીઅતમે મુકરર કર દીયા઼થા, કે એક હમલકા ખેટા દુસરે હમલકા ખેટીસે ખ્યાહા જાયે, ઇસ સખખસે ખની આદમકી કસરત હોની શુર હુધ.

ઇસકે બાદ હજરત આદમ અલે, કે દો ખેટાં હાખીલ ઓર કાખીલ મેં ઝગડા હોપડા, કાખીલ સંગદીક્ષને શયતાન કે ખેહકાનેસે હાખીલ મઝતુમકે સરપર એસા પંથર મારાકે વોહ જન બહક હોકર શહીદ હુવા, હાખીલ કે શહીદ હોનેકે બાદ કાખીલ કીસાસકે ખોદ્સે આવારા ઓર સર, ગરહાં શીરા કીયા, શીર ભાગકર મુદ્કે યમનમેં ચલા ગયા, ઓર નાફરમાની ઓર કુદ્ર ઇખત્યાર કીયા.

૩* અજ વ લાફ હુગતે અરબીમેં કરીબ હોનેકો કેહતે હેં, ઉસ મુકામમેં હજરત આદમ ઓર હજરત હુવા દોનો કસીબ હુયે, ઓર ઉનકી મુલાકાત હુધી, ઇસ સખખસે ઉસકા નામ મુજદલિફા ર પાયા.

હિલમા લીખતે હેઠે હજરત આદમ અલે, હમેશા કાચખે
કે હજરતે વાસ્તે જાયા કરતેયે, એક દરે વોહ કોહ અરફાત
પર સો ગયે, ઉસ વકત અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તમામ અ-
વલાદકો ને રોજે-કયામત તંક પેદા હોગી, નેકબખતોંકો દાઈ
તરફ ઓર બદબખતોંકો બાઈ તરફ કાયેમ કરકે દીખાયા, હજરત
આદમ અલે, ને ઉન સખકો ઇસલામકી હીદાયતકી.

શીર હજરત આદમ અલે, પર ખીમારીને ગલખા કીયા,
ઓર ઉનહેં ખેહીસ્તકે મેવોંકી ખાદેશ હુધ, હજરત અબ્રાહિમ
અલે, ઓર કદ દિસ્તે કફન ઓર પુશખો ખેહીસ્તમેસે લાયે,
ઓર મલેકલ મોત રહ કબ્જ કરનેમેં મસરફ હુવા, હજરત
આદમ અલે, ખુદાકી તવહીદ ઓર તસખીદમેં મશગુલયે, કે
મલેકલ મોતને અપના કામ તમામ કીયા, ઓર હજરત અબ્રાહિમકી
તાલીમ કે મુવાફિક હજરત આદમ અલે, કે ખેટે હજરત શીસ
અલે, ને ઉનકે જનાજેકી નમાજ પરહી, ઇસીવાસ્તે હજરત
આદમ અલે, કી અવલાદકે લીયે જનાજેકી નમાજ રોજે ક્યા
મત તંક મુકરર હુધ, જખ હજરત આદમ અલે, ને ઇસ દુન્યાસે
મતેકાલ કીયા; તો ઉનકી ઉમર નવસો તીસ બરસકી થી.

હજરત શીસ અલે,

હજરત આદમ અલે, કે બાદ ઉનકે ખેટે હજરત શીસ
અલેકો ખેગંબરી મીલી, તવારીખકી કીતાબોમેં લીખખા હેકે,
જખ હજરત આદમ અલે, હાખીલ કે સદમે મેં
ખેકરાર રેહતે થે, તો અલ્લાહ તઆલા ને હજરત અબ્રાહિમ

અલે, કેા ઉનકી તસલ્લીકે વાસ્તે બેળ, કે હુક તઆલા તુઝે એક દરજ્હે રશીદ ધનાયત કરેગા, કે ઉસકી નસલસે બની આદમ કે સરદાર હજરત મોહમ્મદ મુઝતફા સલ, પેદા હોંગે, યુનાંચે હાબીલ કે મરનેકે પાંચ બર્સ બાદ હજરત શીસ અલે, પેદા હુયે, ઓર વોહ હુસ્ને સુરત ઓર ખુબીએ સીરતમેં હજરત આદમ અલે, કે મુશાબા થે.

હજરત શીસ અલે, કે જમાનેમેં દો કિસમકે આદમી થે, બાઝે હજરત શીસ અલે, કી ઇતિઆત કરતેથે, ઓર બાઝે કાબીલ કી અવલાદકે પયરો થે. ઉનમેંસે કુછ આદમી હજરત શીસ અલે, કી નસીહતસે રાહે રાસ્તપર આયે, ઓર કુછ બદ-સ્તુર નાફરમાન રહે. આખેર કાર હજરત શીસ અલે, ઇસિ જહાંસે રખસત હુયે, ઓર ઉનકી ઉમર નવસો બારા બરસકી હુઇ.

હજરત શીસ અલે. કે બાદ હજરત ઇદ્રીસ અલે, કેા નુખુવતકા દરજા મીલા, ઓર ઉનકા અસલ નામ અખનુખ હે, મગર ઇસ સબબસે કે વોહ આસમાની સહીફાંકે દરસમેં બહોત મસરફ રેહતેથે, ઉન્હેં હજરત ઇદ્રીસ અલે, કેહને લગે, ઉનકે સમજાનેસે કાબીલકી અવલાદમેંસે બહોતસે આદમી ઇસલામ લાયે, ઓર જીન લોગોંકે દીલોંપર શુમરાતી છાઇ હુઇથી, ઉન્હેં નસીહતકા કુછ અસર નહુવા, જબ હજરત ઇદ્રીસ અલે,કી ઉમર ત્રીનસો પેંસહ બરસકી હુઇ, તો ખુદા તઆલાને ઉન્હેં જીંદા આસમાનપર ખુલા લીયા.

હજરત નુહ અલે,

જય હજરત ઈઝ્રીસ અલે, કે બાદ લોગ શીરગુમરાહ હુયે, ઇસ વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાને હજરત નુહ અલે, કે પેગંબર કીયા, ઉન્હોંને હરચંદ હીદાયતકી મગર અસ્સી આદમીયોંકે સીવા કોઇ ઇસલામ નલાયા, તય હજરત નુહ અલે ને^૧ વહીયે ઈજાહી કે સુવાફેક એક કીસ્તી બનાઇ, ઓર હજરત અબ્રાહમ અલે, ને હર અન્સ કે જનવર જે રૂયે જમીનપર થે, હજરત નુહ અલે, કે પાસ લાકર જમા કીયે, ઉન્હોંને હર કીસમકે જનવરકા એક એક જોડા કીશતીમેં ચડહા લીયા, ઓર કિન લોગોંકાબી જે ઇમાન લાયે થે, અબને પાસ બીકા લીયા, ઉન્હીં લોગોંમેં કિનકે ત્રીન બેટે સામ હામ ઓર ચાફૂસ બી થે, ઓર એક બેટા જે ઇમાન ન લાયા થા, તુફાનમેં ત્યાહ હુવા; ઇસી વાસ્તે લીખ્યા હે કે પયંબર જાફગી બગેર આમાલે નેકકે બેકાર હે, ઓર અછછો અમલોંકા ફાયેદા બગેર નસબ ઉમદાકે બી બેશુમાર હે.

જય તમામ ચરીફો પરીફ ઓર આદમી કીશતીમેં બેક સુકે, નો એક તન્મુરસે પાની નીકલના શુર હુવા, ઓર આસમા નસેબી મેંદકી ઝડી લગી. રફતા રફતા પાની તમામ પહાડોં ઓર દરખ્તોંસે ખુલંદ હુવા, ઓર કાફેર ઓર કિનકા માલો મત્તા ઓર ઇમારતોં સબ ગર્ક હો ગઇ.

ચાલીસ દીન તક તુફાન તરફીપર રહા, શીર હજરત નુહ અલે, કી કીશતી મોસલકી જમીનમેં કીસી પહાડપર દેરી,

૧ ખુદા તઆલા કે પેગામકા જે ખાસ સુરતોંસે નાજીલ હોતા હે વહી કેહત હે.

કીશતીવાલોને વહાં એક ગાઉ આપાદ કરકે અપની તાદાદકે મુવાફક
 સુકુશ સમાનીન ઉસકા નામ રખ્યા, ઉસકે બાદ એક ઓર વ
 બા આધ, ઓર હજરત નુહુ અલે, ઓર ઉનકે તીન બેટાં સામ
 હામ ઓર યાફસ ઓર ઉનકી બીવયોં કે સીવા કોઇ ન બચા
 શીર ખુદા તઆલાને હજરત નુહુ અલે, કી નસલમેં એસી
 બરકતદી, કે ચાલીસ બરસ કે અરસેમેં બહોતસે મુલક ઓર
 હજરો શહેર ઉનકી અવલાદને બનાકર આપાદ કીયે, ઉનમેંસે
 અકસર મુલકોંકે નામ ઉનકે આપાદ કરને વાલોંકે નામસે મશહુર
 હુયે, હજરત નુહુ અલે, કી ઉમર નવસો પચાસ બરસકી હુધ
 ઓર છેસો બરસકી ઉમરમેં તુફાન આયા, ઉનકો આદમે સાની
 ઓર શીખુલ અબીયા બી કેહતે હે.

હજરત હુદ અલે,

હજરત નુહુ અલે, કે બાદ હજરત હુદ અલે, ઓર હજ
 રત સાલેહુ અલે, નુખુવત ધનાયત હુધ, ઓર અદલાહ તઆ
 લાને હજરત હુદ અલે, કો કોમે આદકી હીદાયતકે વાસ્તે ઓ
 રજ હજરત સાલેહુ અલે, કે કોમે સમુદકી નસીહતકે લીયે બગ,
 ઉન દોનો કોમોંકે લોગ બહોત દરાજકદ ઓર કવી ઓર મુતક-
 બ્બેર થે, કોમે આદમેંસે થોડેસે આદમી હજરત હુદ અલે, કે
 સમજાનેસે ધમાન લાયે, ઓર બાકી બુત પરસ્ત રહે, તબ કાદરે

૧ સુકુશ સમાનીન કે હુગવી માએની અરસી આદમીયોંકા
 બાબર હે.

મુતલકને ઉનપર આંખીકા તુફાન નાજીલ કીયા, ઓર વોહ સખ તખાહ ઓર બરબાદ હો ગયે, મગર હજરત હુદ અલે, ઓર ઉનકે રશીક ધસ આફતસે મહકુઝ રહે. જખ હજરત હુદ અલે, કી ઉમર ચારસો ચોંસઠ બરસકી હુધ, તો ઉન્હોંનેબી ધસ દુન્યાસે ઈતેકાલ કીયા.

કોમે આદમેંસે જો બડા મગરૂર બાદશાહ શાહદાદ નામી ગુજરા હે, વોહ હજરત હુદ અલે, હીકે વકતમેં થા, હજરત હુદ અલે, ને હરચંદ ઉસે હીદાયતકી, ઓર બેહીસ્ત ઓર તરેહ તરેહકી નેઅમતોંકી તરગીબદી, મગર વોહ બાજ નઆયા, ઓર બોલા અય હુદ અલે, મેં ધસી જહાનમેં બેહીસ્ત બનાઉંગા, ઓર વહોં રાતદીન એશ મનાઉંગા, આબેર ઉસને અપને મુદકકે આમેલોંકે પાસ કાસેદ બેજ કર સોના ચાંદી ઓર જવાહેરે ગીરાં બડા ઓર ઓર બહોત ચીજોં મંગાઇ, ઓર એક આલીશાન મેહેલ તૈયાર કરાકર ઉસે બાગ ઓર નેહરોંસે આરાસ્તા કીયા, જખ ઉસ મુકામકી તામીરકા કામ તમામ હુવા, તો ઇરમ ઉસકા નામ હુવા, શીર શાહુદ અપની ફ્રાજસમેત ઉસકે દેખનેકો ગયા, મગર મંજીરે મકસુદ તક ન પહોંચને પાયાથા, કે મલેકલ મોતને ઉસકી રહ કબૂલકી, ઓર બાગે ઇરમ કે દેખનેકી હસરત ઉસકે દીલમેં રેહ ગઇ.

હજરત સાલેહ અલે,

જખ કોમે સમુદ માલ ઓર અવલાદકી કસરતસે ગુમરાહ હુધ, તો અહલાહ તઆલાને ધસ કોમમેંસે હજરત સાલેહ

અલે, કો પેગંબર કીયા, ઉન્હોંને ઉસ કોમકી રાહનુમાઇમેં બહોત કોશીશકી, મગર ચંદ આદમીયોંકે સીવા કોઇ ધમાન નલાયા, ઈસ વાસ્તે ખુદા તઆલાને સબ કોઈરોંકો કડક બીજલીકી આવાજસે હલાક કર દીયા, ઓર વોહ કલેજ ફટકર મર ગયે, ઓર હજરત સાલેહ અલે, ઓર ઉન્કે હમરાહી ઈસ સદમેંસે અમનમે રહે. જબ હજરત સાલેહ અલે,કી ઉમર અઠ્ઠાવન બરસકી હુઇ, તો ઉન્હોંનેબી વફાત પાઇ.

હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,

જસ જમાનેમેં હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, પયદા હુયે, ઉસ જમાનેમેં ખાખીલ ઓર સવાદે ઇરાકકા બાદશાહ નમરૂદ થા, કેહતે હેંકે હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, કે પેદા હોનેસે પેહલે નમરૂદ ને ખાખમેં દેખા, કે એક સીતારા નીકલા હે, ઓર વોહ બહડતે ઈસ કદર રોશન હો ગયા, કે આફતાબબી ઊસકે આગે માંદ માલુમ હોને લગા, ઉસને મોઅજ્જેરોંસે ઇસ ખાખકી તાખીર પુછી, ઉન્હોંને ખ્યાન કીયા કે, થોડે અરસેમેં એક લડકા પેદા હોગા, જસકી ખુન્નુર્ગી ઓર અઝમતકે આગે તેરી શાનો શવકત બિલકુલ જતી રહેગી, ઓર તેરા મુહકો દીન સબ બરબાદ હો જાયેગા, યે સુનકર નમરૂદને હુકમ જરી કીયા, કે ઇસ સાલ મેરી અમલદારીમેં જો લડકા પેદા હો, ફોરન કતલ કીયા જાયે, મગર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, કો હોઈએ હકીકીને અપની હિકમતસે બચા લીયા, ઓર ઉન્હોંને એક જંગલકે કીસ્મી ગારમ પરવરીશ

પાછ, વોહ ખુદાકી કુદરતસે બહોત જલદી બરહ ગયે, ઓર છોટીસી ઉમરમે સઆદતો ઇકબાલકે નશાન ઉનકે ચેહરેસે ઝાહેર હુયે, જબ વોહ ગારસે નીકલે, ઓર ઉનકો હોશ આયા, તે ઉનહોંને જોહરા સીતારેકો દેખકર ગુમાન કીયા, કે શાયદ યેહી મેરા માખુદ હે, મગર જીસ, વક્ત વોહ ગુરખ હો ગયા, તો કહા કે મેં એસી ચીજેસે મોહખ્યત નહીં કરતા, જો એક હાલસે દુસરે હાલપર બદલ જાયેં, ઓર શીર ઉસી વજેસે માહતાબ ઓર આફતાબકી તરફની તવજજો નકી, ઓર અંજમ કારફરમાયા, મેં સબ ચીજેસે રજુ કરકે ઉસીકી તરફ મુતવજજી હોતા હું, જીસને આસમાનો જમીનકો પેદા કીયા હે, ઓર મેં મુશરેકોંમેંસે નહીં હું.

હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,કા બાપ ખુત તરાશ થા, ઓર વોહ ખુત બનાકર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,કો દીયા કરતા થા. કે બાબરમેં જાકર બેચ લા. હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ઉસકે પાઉમેં રસ્સી બાંધકર બહોત હકારતસે ધસીટતે હુયે લે જાતે, ઓર બાબરમેં જાકર કેહતે લો ખરીદારો! એસી ચીજ કોન મોલ લેતા હે, જો કીસી તરેહકા નફા નદે, બલકે ઉલટા નુકસાન પહોંચાયે, યે ગુફતગુ સુનકર કોઇ શખ્સ ઉસકે ખરીદનેકા આહે-શમંદ નહોતા, ઓર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ઘરમેં આતે, ઓર ઉનકા બાપ ખુતકે ન બીકનેકા સબબ પુછતા, તો વોહ ઉસેબી વેસાહી જવાબ દેતે, જેસા ખરીદારોંકે રખર ખ્યાન કરતે.

જબ ખુદાકી તરફસે હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,કો કાફરોંકી હીદાયતકા હુકમ હુવા, તો ઉનહોંને પેહલે અપને બાપકો સમજાયા મગર ઉસે કુછ અસર ન હુવા શીર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,ને

ખલ્લકો ઇસલામકી હીદાયતકી ઓર ખુતોંકી ખુરાઇ કરની શુરકી, યે સુનકર નમરૂદને ઉનકો અપને પાસ ખુલાયા.

ઉસ જમાનેમેં યે દસ્તુર થા કે જો કોઇ નમરૂદકે પાસ જાયા કરતાયા, ઉસે સીજદા * કીયા કરતા થા, મગર હજરત ઈબ્રાહીમ અલે,ને ઉસકેં આગે સીજદા ન કીયા, ઓર કહા, કે મેં અપને પરવરદીગારકે સીવા કીસીકો સીજદા નહીં કરતા, ઉનકી તકરીર સુનકર બહોતસે આદમી ઇમાન લાયે,

એક રોજકા જુક હે કે, સખ કાફેર ખુતખાને ખાલી કરકે કહીં ચલે ગયેયે, કે હજરત ઈબ્રાહીમ અલે,ને મોકા પાકર ઉનકે ખુતોંકો તોડ ડાલા, ઓર જો સખમેં બડા ખુત થા ઉસે બચાકર ઉસકે ગલેમેં એક તખર ડાલ દીયા, જખ વોહ લોગ ખુતખાનેમેં આગે, તો યે હાલ દેખકર નીહાયત ગભરાયે, હજરત ઈબ્રાહીમ અલે, પર તો પેહલેહીસે શુખા થા સખને નમરૂદ પાસ જાકર ઉનકી ફરીયાદકી, કે હાયે! ખુતખાનેકી હુરમત ઈબ્રાહીમ અલે,ને ખરબાદકી, નમરૂદને હજરત ઈબ્રાહીમ અલેકો ખુલાકર ઉનકે વાસ્તે કેદકા હુકમ કીયા, ઓર ઉસ પેગંબરે મઝબુમ પર બડા જુદમ કીયા, શીર આગમેં ડાલવા દીયા, મગર ખુદાકી કુદરતસે વોહ આગ શુલ્લગ્નર હો ગઇ, ઓર શીરિસ્તોંને હજરત ઈબ્રાહીમ અલે,કા બાબુ પકડકર નીહાયત આરામસે વહાં ખીઠા દીયા, ઓર બેલીસ્તસે ખીલઅતે ફાખેરા લાકર ખીનડા દીયા.

જખ નમરૂદને યે હાલ દેખા, તો નીહાયત હયરાન હુવા, ઓર ઉસકા સખખ હજરત ઈબ્રાહીમ અલે,સે દરયાફત કીયા, ઉનહોંને કહા યે ખુદાકી કુદરતકા અદના ઝુહુર હે, તુબી ઇસપર ઇમાન લા, ઓર કુફો શીર્કસે બાજ આ. નમરૂદને અપને વજીરસે

જસકા નામ હારન થા, ઇસ અમ્રકી સલાહ પુછી, ઉસને મના
કીયા, ઝોર કહા ઇતની મુદત હુકુમતકી, અબ બંદગી કુખલ કરતા હે,
ઝોર તમામ આલમમેં અપને વારતે શરમાદગી ઉઠાતા હે. નમરુદ
ઉસકે કંદનેમેં આ ગયા, ઝોર ધુમાન ન લાયા. શીર હાકેમે
હુકીકીને ઉસકી ફાજમેં મછ્છર લેન્ડે, ઉનહોંને જસપર હમલા
કીયા, ગોસ્તકી ગોટી ઝોર લહુકી પુંદ ઉસકે બદનપર નછોડી,
ઉસ આફતસે હજારોં આદમી ઝોર જાનવર મર ગયે, ઝોર એક
મછ્છર નમરુદકે મજ્જમેં ચઢ ગયા, જસકે સખખસે ઉસકા એશો
આરામ બિલકુલ જતા રહા, આખેર બડી તકલીફમેં મુખતીલા
રેહકર ચાલીસ રોજકે બાદ ઇસ જહાંસે રખસત હુવા.

હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, બદસ્તુર લોગોંકો હીદાયત કરતે
રાહે, ઝોર બદોતસે આદમીયોંકો રાહે રાસ્તપર લાકર મુદકે શામ
કી તરફ ચલે ગયે, ઝોર વહીં સકુનત હાખત્યાર કી, શીર અલ્લાહ
તઆલાને ઉનકો પુરહાપેમેં દો ફરજાંદે રશીદ હજરત ઇસમા
ઈલિ અલે, ઝોર હજરત ઇસહાક અલે, ઇનાયત કીયે. હજરત
ઇસમાઇલ અલે, કી માંકા નામ હાજેરા ઝોર હજરત ઇસહાક
અલે, કી માંકા નામ સારા થા, ઝોર અગરચે હજરત ઇબ્રા-
હીમ અલે, અધક ઝોર હજરત સારા બાંક થી, મગર ખુદા
તઆલાને અપની કુદરતસે ઉનહોં બેટા અતા કીયા.

જખ હજરત સારા ઝોર હજરત હાજેરા મેં ના ઇતેફાકી
હુધ, તો હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, હજરત જુઅઈલકી રાહ
બરીકે મુવાફક હજરત હાજેરા ઝોર હજરત ઇસમાઇલ અલે,
કો હીજાજકી તરફ લે ગયે, ઝોર ઉસ મેદાનમેં જાકર ઉતરે,
જહાં અબ ચાહે જમજમ હે, તખ હજરત જુઅઈલ અલે, ને

कहाके खुदाका हुकम ये है के धन दोनोंका घस मकानमें छोड
हो, और तुम घरकी तरफ अपना मोड़ मोड़ो. हुजरत धुआहीम
अले,को अपनी जीवी और अच्छेकी खुदाघका अहोत रंज हुवा,
मगर खुदाकी रजापर राजी होकर वहांसे उलटे चले गये.

अब आगे हुजरत हुजेरा और हुजरत घसिमाघल
अले,का हाज कीताओंमें युं लीज्या हैके, वोह दोनों उस मेदान
में अकेले रहे गये, सय तरफ जंगलही जंगल नजर आता था,
आदमजदका कहीं पता न पाताथा, हुजरत धुआहीम अले, उन
दोनोंको कुछ अगुरे और एक पानीकी भस्क दे गये थे, जब
ये तोशा तमाम हुवा, तो हुजरत हुजेराका दीन हुजरत
घसिमाघल अले,की तकलीफ देणकर अहोत जेआराम हुवा, वोह
पानीकी तलाशमें १ सफ़ा पर आई, और शीर वहांसे भरवा
पर गनकर अन्नअतश डेडकर सीझाई, जब वहांभी पानी न पाया,
तो अच्छेके पास आकर उसे छातीसे लगाया, येही काम सात
बार किया, और हर दई अपने अच्छेको प्यार किया, हुजरत
घसिमाघल अले,का हाज पीयासकी शीहतसे जीगड रहा था,
और वोह अच्छेके दस्तुरके मुवाइक अपनी ओडीयां जमीनपर
रगड रहेथे, धतनेमें खुदा तआलाकी कदरतसे उनके कदमोंके
तले एक चश्मेका जुडुर हुवा, और जमजम उसका नाम
भशडुर हुवा.

शीर कभीलये जरहुमके लोग जे यमनमें रहा करते
थे, उस तरफसे गुजरे, और पानीका चश्मा देणकर हुजरत

१ सफ़ा और भरवा जानये हाणाके दरवाजे के मुत्तसील हो
पहाडीयां हैं, उनके दरम्यान हुजके दीन होउना होता है.

હાજેરા સે દરખાસ્તકી કે અગર આપકા ઈરશાદ હો, તો હમારી કોમ યહાં આકર આપ્પાદ હો, હજરત હાજેરાને યે અમર મંજુર કીયા, ઓર વોહ લોગ અપને અયાજ્ઞ વ ઇતકાલકો લેકર વહાં આ બસે, ઓર ઉસ મુકામપર બડી બડી આલીશાન ઇમારતેં બનાકર વોહી શહર ઇસકા નામ, મકકા હે આપ્પાદ કીયા. હજરત હાજેરા ઓર હજરત ઇસમાઇલ અલે, દોનો મકકેમેં રહે, ઓર ઉનકે સબબસે ઓર કોમેલીં વહાં આકર આપ્પાદ હો ગઈ, ઓર દોનોંકી ખાતેરદારી કરતી રહીં, હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, બી કલી કલી વહાં આ બને, ઓર હજરત હાજેરા ઓર હજરત ઇસમાઇલ અલે, સે મીલકર અલે બને, આબેર ઉસી જગેં હજરત હાજેરેકા ઇતકાલ હુવા, ઓર હજરત ઇસમાઇલ અલે, કા નીકાહ વહીં અરબી સરદારકી બેટીસે હો ગયા.

કીતાબોમેં મજકુર હેકે અલ્લાહ તઆલાને હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, કો ખાત્રમેં હિદાયત કીકે, તુ ખુદાકો રાહમેં અપને ફરંજકી કુરબાની કર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ને ઇસ હુકમકી ખબર હજરત ઇસમાઇલ અલે, કો દી, વોહ ફેરન કુરબાનીકે વાસ્તે તૈયાર હો ગયે, ઓર કહા, મેં ખુદાકી રાખર રાખી હું, હરચંદ હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ને ઉનકે હલકપર છુરી ફેરી, મગર ખુદાકી કુદરતસે છુરીકા કુજ અસર ન હુવા ઉસ વકત જનાબે ખારીસે ઇરશાદ હુવા કે અય ઇબ્રાહીમ અલે, તું ઇમતોલાનમેં કામેલ નીકલા, ઓર હમને ઇસમાઇલ અલે, કો ઇસ સબબસે આગદ કીયાકે, ઉસકી પેશાનીમેં નુરહે, ઓર ઉસ નુરસે વોહ શખ્સ ઝાહેર હોગા, ઇસ્કે વાસ્તે દુનીયા ઓર આબેરત

પેદા કરી ગઈ હે, ચાની ઉસી નુરસે હજરત મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ, કા ઝુહુર હોગા, શીર હજરત અબ્રાહિમ અલે, એક દુઆ લાગે, ઓર હજરત ઇસમાઈલ અલે, કરી ઇવિજ ઉસે કુરબાની કરાયા; ઓર ઇસિહી સખખસે કુરબાની વાજેખ હુધ હે.

અહલે કરીતાખ યું તહરીર ફરમાતે હેંકે જખ ખુદા તઆલા ને ખાનયે કાખાકી તામીરકા ઇરાદા કરીયા, તો હજરત અબ્રાહિમ અલે, હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, કે પાસ આયે, ઓર યે હુકમ પહોંચાયા, કે તુમ ઇસમાઈલ અલે, કે સાથ મીલકર ખયતુલ્લાકી ઇમારત કરો ઓર અહલે આલમકો તવાફકે વારતે હીદાયત કરો, હજરત ઇબ્રાહીમ શામસે મકકેમેં આકર હજરત ઇસમાઈલ અલે, સે મીલે ઓર હજરત અબ્રાહિમ અલે, ને કાખેકા તુલે અર્જ ખતાયા, ઓર ઉસકે ખતાનેકા સારા તોર સમજાયા, શીર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ઓર હજરત ઇસમાઈલ અલે, દોનો ખયતુલ્લાહકે ખના ને મેં મસરફ હુયે. હજરત ઇસમાઈલ અલે, મસાલા ઓર પથ્થર પહોંચાતેથે, ઓર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ઇમારત ચુનતેથે જખ દીવારેં ખુલદં હુઈ, તો હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ને પથ્થરપર ખડે હોકર કાખેકા તામીરકી, ઓર વહાં ઉનકે કદમોંકે નીશાન હોગયે, ઉસી પથ્થરકા નામ મુકામે ઇબ્રાહીમ અલે, હે, કાખેકે તૈયાર હોનેકે બાદ હજરત અબ્રાહિમ અલે, ને હજ ઓર તવાફકે સારે કાયેદે ખતાયે, ઓર ઉનકી તાલીમકે મુવાફક હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ઓર હજરત ઇસમાઈલ અલે, અમલમેં લાયે શીર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, ને હજરત ઇસમાઈલ અલે, કે કાખેકા મુતવક્લી કરીયા, ઓર આપ મુલકે શામકી તરફ રવાના હુયે, દુસરે સાલ અપની ખીતી હજરત સારા કાખી વહાં લાયે,

ઝોર ઉનસેબી કાબેકા તવાફ કરાયા, હજરત ઇસમાઈલ અલે
ને હજરત સારાકી નીહાયત ખાતેરદારી કી, ઝોર વોહ ઉનસે
નીહાયત રાજી ઝોર ખુશ હુઈ શીર હજરત ઈબ્રાહીમ અલે, કે
સાથ શામકી તરફ ચલી ગઈ, શીર હજરત ઈસહાક અલે, બી
હરસાલ મકકે શરીફમે આતે, ઝોર બયતુલ્લાકે તવાફ ઝોર
હજરત ઇસમાઈલ અલે,કી મુલાકાતસે હઝ ઉઠાતે થે,

જળ યે સળ કામ અંનમ હો ચુકે, તો હજરત ઈબ્રાહીમ
અલે,ને ઇસ દુનીયાસે ઈતેકાલ કીયા, ઝોર ઉનકી ઉમર એકસો
પછતર બરસકી હુઈ, હજરત ઈબ્રાહીમ અલે,કી મેહમાન નવા-
જી મશહુર હે, ઝોર ઉનકી ફૈયાઝી ઝોર સખાયત કીતાબોમે
મજકુર હે.

હજરત હુત અલે.

હજરત હુત અલે, હારાનકે બેટે ઝોર હજરત ઈબ્રાહીમ
અલીહુલ્લાહ અલે, કે ભતીજે થે, ઝોર હજરત ઈબ્રાહીમ
અલે, પર ઇમાન લાકર મુલકે શામ તક ઉનકે સાથ ગયેથે, જ-
ળ શહરે સદુમ ઝોર ઉસકે આસપાસ કે રેહનેવાલે નીહાયત
ગુમરાહ હુયે, ઝોર ઉનહોંને અલાવા ખુતપરસ્તીકે વોહ હરકતેં
શુરકીં ને અખતક કીસીને નકીથીં, તો અલાહ તઆલાને
હજરત હુત અલે, કેા ઉનકી હીદાયતકે વાસ્તે ભેજા, હજરત
હુત અલે,ને. ઉન્હોં બહોત સમજાયા. મગર વોહ અપની બદ કે
અલીસે બાજ નઆયે, ઇસવાસ્તે ખુદા તઆલાને ઉનકી તખાહી

કે વાસ્તે ફિરિસ્તે બેજે, હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, કોભી ઇસ અમ્રકી ઇતીલાઅ હુઘ, ઉનહોંને હજરત જુઘઘલ અલે, સે પુ-
છા, કે હજરત હુત અલે, કી કોમમેં જો લોગ નેક હેં, કર્યા વો-
હબી બદકારોંકે સાથ હલાક હોંગે ? હજરત જુઘઘલ અલે, ને ક-
હા, અગર પચાસ આદમીબી નેક અમલ હોંગે, તો ઉનકે સખ-
બસે સખકો અબ્બાસે નજત હુંગા, હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,
ને રહતા રહતા દસ આદમીયોં તક નોખત પિહોંચાઇ, ઓર યે
ખાત કરાર પાઇ કે અગર દસ આદમીબી નેકબખત હોંતોં સખકે
સખ અબ્બાસે મહપુઝ રહેં, મગર વહાં નેકોંકા કહાં પતાચા,
જબ ફિરિસ્તે ઇનસાનકી સુરતમેં ઝાહેર હોકર હજરત હુત અ-
લે, કે ઘરમેં ગયે, તો શહર કે લોગોંને ઉનસે ખુરી હરકત કર-
ની ચાહી. ઓર હજરત હુત અલે, કે ઘરકો આઘેરા. હજરત
જુઘઘલ અલે, ને ઉન સખકો અપને ખાળુઓંકે ઝોકેસે અંધા
કરદીયા, વોહ કાફેર પરેશાન હોકર વહાંસે ભાગ ગયે, શીર શીરિ-
સ્તોંને શહરે સદુમ ઓર ઓર શહરોંકો જો ઉસે મુતઅક્ક થે,
ઉલટ ડાલા ઓર પથ્થરોંકા મેંહ ખરસાયા, ઉસ અબ્બાસે સખકે
સખ કાફેર ખરખાદ ઓર તખાહ હો ગયે. મગર હજરત હુત
અલે, જો હજરત જુઘઘલ અલે, કી હીદાયતસે રાતહીકો વહાંસે
નીકલ ગયેથે, ઉસ સદમેસે મહપુઝ રહે.

હજરત ઇસમાઇલ અલે,

સીયરકી કીતાબોમેં તહરીર હે, કે જબ કાબેકી તામીર
હો ચુકી, ઓર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, વહાંસે ચલે ગયે, તો

અધ્યાહુતઆલાને હજરત ઇસમાઈલ અલે, કે નીહાયત આ સુદા હાલ કીયા, ઝોર દુનીઆકી નેઅમતકે સાથ ઉનકો નુખુવત-બી મરહમત ફરમાઇ.

હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, કે મરનેકે બાદ હજરત ઇસમાઈલ અલે, મુલકે શામમેં ગયે, ઝોર વહાં ચંદરોજ અકામતકી, શીર વહીયે ઇલાહીકે મુતાબેક કાફેરોંકી નસીહતમેં મશગુલ હુયે, ઝોર કબા-યલેયમન ઝોર 'અમાલેકાકો દીને હકકી હીદાયત કરતે રહે, આખેર ઝોકસો સેંતીસ બરસકી ઉમરમેં શહરે મકકેમેં વફાત પાઇ, ઝોર વહીં અપની માં હાજેરાકે પાસ મદખુન હુયે, ઉનકા લકબ હજરત જબીહુલાહ હે, કયુંકે હુકમે ઇલાહી ઉનકે જુબાહ કરને ઝોર રાહે ખુદામેં કુરબાની કરનેકે વાસ્તે સાદેર હુવાયા.

હજરત ઇસમાઈલ અલે, કે મરનેકે બાદ ઉનકી અવલાદ ખેશુમાર હુઇ, ઇસ વાસ્તે મકકેમેં સખકી સકુનત દુશવાર હુઇ, અકસર લોગ મકકેસે બાહરે આયે, ઝોર ઉન્હોંને વહીં દીયારે અરબમેં અપને વતન બનાયે.

હજરત ઇસહાક અલે,

હજરત ઇસહાક અલે, અપની પેગંબરીકે જમાનેમેં બ-હોત કોરીશસે લોગોંકો ઇસલામકી હીદાયત કરતે રહે, ઝોર બહોતસે આદમીયોંકો રાહે રાસ્તપર લાયે, હજરત ઇસહાક અલે,

૧ સામ ઇબને હજરત નુહ અલે, કી નસલમેં અમલીક નામી એક શાખસયા ઉસકી અવલાદકો અમાલેકા ઝોર અમાલીક કેહતે હેં.

કા નીકાહ ઉનકે ચચાકી ખેટીસે હુવા, ઝોર ઉનસે દો લડકે હજરત ઇસ અલે, ઝોર હજરત ચાકુખ અલે, પેદા હુયે, અંજમ કાર એકસો અસ્સી ખરસકી ઉમ્રમેં મુલકે શામમેં ઇસ દુનીયાસે કુચ કીયા, ઝોર અપને બાપ હજરત ઇબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ અલે,કે પાસ દફન કીયે ગયે. *

હજરત ચાકુખ અલે,

ખુદા તઆલાને હજરત ચાકુખ અલે,કો જનકા નામ ઇસરાઇલ ભીહે, નુખુવતકા દરજ અતા ફરમાયા, ઝોર ઉનકે ખારા ખેટ પેદા હુયે, જનસે ખની ઇસરાઇલકી ખારા કોમેં જારી, હુઇ ઝોર ઇનહેં * અસખાત ઝોર ખની ઇસરાઇલ ભી કેહતેહેં, ઉનકે ખેટોમેં ખલીલાઝ જમાલે ઝાહેરી ઝોર કમાલે ખાતેનીકે હજરત યુસુફ અલે, મુસતસના થે, ઝોર વોહ હુસ્નમે ઝરખુલ મીસલહેં, હજરત ચાકુખ અલે.ને અપની જાંઘાનીમેં હજરત યુસુફ અલે,કી જુદાઇસે ખહોત તકલીફ ઉકાઇ, મગર અંજમકાર અલ્લાહ તઆલાને હજરત યુસુફ અલે, કો ઉન-સે મીલા દીયા, ઝોર યે હાલ હજરત યુસુફ અલે,કે ખ્યાન

* ખની ઇસરાઇલકે વાસતે લફઝ અસખાત ઇસી તરેહ ખા-લા જતાહે, જસ તરેહ અરખકે વાસતે લફઝ કખાયલકા ઇતલાક આતાહે, ઝોર અસખાત સીખતકી જમે હે, ઝોર સીખત 'લુગતમે' ફરજંદ નહેકો કેહતેહેં ખેટીકી અવલાદસે હોચા ખેટકી.

મેં મજકુર હે, જળ હજરત યાકુબ અલે,કી ઉમ્ર એકસા સં
તાલીસ બરસકી હુધ, તો ઉનહોંને ઇસ આલમસે ઇતેકાલ કીયા.

હજરત યુસુફ અલે,

સુરયે યુસુફમેં હજરત યુસુફ અલે, કા ખાળ દેખના
ઝોર ઉનકા કેદ હોના ઝોર ખાળકી તાખીર ખતાની તબરેતકે
ખ્યાનકે મુવાકેફ હે, ઉનકા ફિરસા બહોત અજીબ ઝોર હીકાયત
બહોત ગરીબહે, ઝોર ઇસ ફિરસેકો કુરાને મજીદમેં અહસનુલ
કસસ લીખ્યાહે.

હજરત યુસુફ અલે, ઇસકદર હસીન ઝોર સાહેબે જમા-
લયે, કે આંખ ઉનકે દીદારકી તાળ નલાસકતીથી, ઝોર હજરત
યાકુબ અલે, અપને સખ બેટાંમેં ઉનહોંકો જીયાદા આહતેયે,
ઝોર એકદમ ઉનકી જુદાઇ ગવારા નકરને યે, ઇસી સખબસે
ઉનકે સખ ભાઇ ઉનસે રક્ક ઝોર હસદ કરેતેયે, એક રોજકા
જીક હે, કે હજરત યુસુફ અલે, હજરત યાકુબ અલે,કી ગોદ-
મેં સોતેયે, ચકાયક ગભરાકર ઉડે, હજરત યાકુબ અલે,ને ઇ-
ઝતેરાબકા સખબ પુછા, હજરત યુસુફ અલે,ને કહા, મેંને ઇસ
વકત એક અજીબ ખાળ દેખાહે, જીસકે સખબસે મુઝે બેકરારી
પેશ આઇ. ઝોર વોહ ખાળ યે હે, કે મેં એક ઉંચે પહાડપર
હું, ઝોર ઉસકે ગીર્દ આબે રવાં હે, ઝોર વોહ પહાડ સખબ
ઝોર ફુલોંકી કસરતસે ગોચા ખોસ્તાં હે, નાગાહ ગ્યારા સીતારે

ઝોર સુરજ ઝોર ચાંદ આસમાન સે ઉતરે, ઝોર ઉનહોંને મુઝે
 સીજદા કીયા હજરત યાકુબ અલે, નેચે ખાખ સુનકર જન
 લીયા, કે ઉંચા પડાડ યુસુફ અલે, કા તપ્તે ખુલંદ હે, ઝોર
 આખે રવાં ઉસકા બપ્તે અર્જુમંદ હે, રોધદગી ઝોર સખખ
 સચાદત ઝોર કરામતકી યુન્યાદહે, ઝારા સીતારેં ઝોર માહતાખ
 ઝોર આફતાખસે ઝારા ભાઇ ઝોર માખાપ મુરાદહે, ઝોર સીજદેસે
 ચે મકસદહે, કે ચે સખ યુસુફ અલે, કા ફરમાન ઝોર હુકમ ઉદાઈગે,
 ઝોર ઈન્જો નીયાજકી પેશાની ઉનકે સામને ઝુકાઈગે

જખ હજરત યુસુફ અલે, કે ભાઇ ઇસ હાલસે ખખરદાર
 હુયે, તો હસદહે મારે ઉનકે ઇજ દેનેકો તૈયાર હુયે, ઝોર આપસમેં
 કેહને લગે, કે *રાહીલકા બેટા તરેહ તરેહકે ખાખ બનાતા હે,
 ઝોર ઝેસી બાતોંસે બાપકે દિલકો લુભાતા હે, શીર સખ મુ-તદ્દેક
 હોકર સેરકે બહાનેસે હજરત યુસુફ અલે, કો હજરત યાકુબ
 અલે, કે પાસસે લેગયે, નવાદેફલ કસસમેં લીખ્યા હે, કે
 હજરત યુસુફ અલે, અપને બાપસે જુદા હોકર ચંદ કદમ
 ગયેયે, કે હજરત યાકુબ અલે, ઉનકી જુદાઇ કે ગમમેં
 બેહોશ હોગયે, જખ ઉનકે બેટોંકો ચે અમર માલુમ હુવા તો
 સખકે સખ દોડકર ઉનકે પાસ જમાહુયે, હજરત યાકુબ અલે,
 હોશમેં આયે, ઝોર ઉનહોંને હજરત યુસુફ અલે, કો અપને
 સીનેસે લગા લીયા, શીર બોલે, કે મુઝે તેરે શીરાકકી બો આતી હે,
 ઝોર ઇતના રોયે, કે હજરત યુસુફ અલે, કા કુરતા તર હોગયા,
 હજરત યુસુફ અલે, અપને બાપસે રખસત હુયે, ઝોર ઉનકે
 ભાઇબોને શેહરે કીનઆનસે જહાં હજરત યાકુબ અલે, રહતેયે

* રાહીલ હજરત યુસુફ અલે, કી માંકા નામ હે,

ઉનકો બાહર લેખકર એક કુચેમેં ડાલદીયા, ઓર એક બકરીકા
 બચ્ચા જુખ્લા કરકે હજરત યુસુફ અલે, કે કુરતેમેં ઉસકા ખુન
 લગાયા, ઓર બાપસે આકર ખ્યાન કીયા કે યુસુફ અલે, કો
 બેડયા ખાગયા, હજરત યાકુબ અલે, ને જખ્ખ અપને બેટામેં
 હજરત યુસુફ અલે, કો નદેખાં, બેહોશ હોકર ગીર પડે, ઓર
 બડી દેરતક ધસી હાલતમેં રહે. જખ્ખ હોશમેં આયે તો બેટાસે
 કહા, જાગો ઓર ઉસ બેડયેકો હુંડ લાઓ, વોહ ફૈરત જંગલકી
 તરફ ગયે, ઓર એક બેડયા પકડકે ઓર ઉસકા મોંહ ખુનસે આલુદા
 કરકે હજરત યાકુબ અલે, કે સામને લાયે હજરત યાકુબ
 અલે, ને ઉસસે પુછા, તુનેહી મેરે ફરજંદકો ખાયા હે? ખુદા
 તઆલાને બેડયેકો બજબાને ફસીહ ગોયા કીયા, ઓર ઉસને જવા
 બ દીયા, મેં આપકી બકરીયોંમેં તો તસરરફ કરહી નહીં સકતા હું.
 બહા આપકે ફરજંદે અજીજકા કયુંકર કરદ કરંગા, બેડયેકા ચેકલામ
 સુનકર હજરત યાકુબ અલે, જંગલમેં ગયે, ઓર ફરીયાદ શુરકી
 અય યુસુફ અલે, તુજે કોનસે કુચેમેં ડાલા કોનસે દરિયામેં
 ગર્ક કીયા, કીસ તલવારસે કતલ કીયા! કીસ જમીમેં
 દફન કીયા! ચે ફરીયાદ સુનકર હજરત યાકુબ અલે, કે પાસ
 હજરત જીઅર્ધલ અલે, આયે, ઓર કહા અય નખી અદલાહ!
 ધસવક્ત આપને ફિરિસ્તોંકો રલાયા, ઓર અપને ધઝતેરાખસે
 ઉનહેંબી બેકરાર કીયા, સખ્ખ કરના હર હાલતમેં બેહતર હે,
 સખ્ખસે કામ દુશરત હોતે હેં, હજરત યાકુબ અલે, ને અપને દીલે
 બેકરારકો સંભાલા, ઓર અદલાહ તઆલાસે દુઆકી, ઓર
 મદદ આલી.

અખ્ખ હજરત યુસુફ અલે, કો હાલ સુનો, કે જખ્ખ ઉનકે
 બાપ ઉનહેં કુચેમેં ડાલકે ચલે ગયે, તો વોહ અબી કુચેંકી તેહ

પર પોંહચેલી નથે, કે હજરત જીજ્ઞાસુ અલે,ને ઉઠાકર એક પથ્થરપર ખીઠા દીયા, ઓર વોહ કુરતા નો હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,ને નમસ્કરી આગમેં ખુદાકે હુકમસે પેહનાયા, ઓર હજરત યાકુબ અલે,ને ઉસે તાવીજ બનાકર હજરત યુસુફ અલે, કે બાળુપર બાંધ દીયાથા, નીકાલકર ઉનહેં પહેના દીયા, ઓર અલાવા ઉસકે હર તરેહસે ઉનકી તસલ્લી કરતે રહે, ઇતેફાકન સવદાગરોંકા એક કાફિલા શામસે મિસરકો જતા હુવા, ઉધરસે ગુજરા, ઉસ કાફિલેકે સરદારને જીસકા નામ માલેક થા, અપને ગુલામોંકો પાની લાનેકે વાસ્તે ઉસ કુચેંપર ભેજા, વોહ હજરત યુસુફ અલે,કો કુચેંમેંશે નીકાલકર માલેકકે પાસ લાયે, કેહતે હેં, કે હજરત યુસુફ અલે,કે ભાઈયોંને એક મુખખેર વહાં ખીઠા રખ્યાથા, ઓર ઉસસે કેહ દીયાથા, કે અગર કોઇ યુસુફ અલે, કો કુચેંમેંશે નીકાલે તો હમેં ખબર કર દીજો, ઉસને ફારન કિનઆનમેં જાકર ઉનહેં ઇસ અમ્રકી ઇતીલા દી, વોહ દોડે હુચે આગે, ઓર કાફિલેવાલોંસે કહા, કે યે હમારા ગુલામ હે, કઇદીનસે ભાગ ગયાથા, હમ ઇસકી તલાશ મેંથે, બારે આજ પતા લગા, ઇસે હમારે હવાલે કરદો, યા તુમહી ખરીદલો, કાફિલેવાલોંને કુછ થોડેસે ખોટે દીરહમ દેકર હજરત યુસુફ અલે,કો ખરીદ લીયા, ઓર મીસરકી તરફ રવાના હુચે, વહાં પેહલેહી ઉનકે હુરનો જમાલકી શોહરત ઉઝ ગઇથી, ઓર સખલોગ ઉનકે દેખનેકે મુશતાક થે, આખેરકાર કાફિલેવાલે નીહાયત હશમતો હુરમતસે હજરત યુસુફ અલે,કો શહરમે લાયે, ઓર લોગ નો પેહલેસે હજરત યુસુફ અલે,કી આરબુમેં ઉનકે ઇસ્તેક બાલકો ગયે હુચેથે, આંદ ઓર હાલેકી તરેહ હલકાં કીયે હુચે ઉનકે ગીર્દ આયે, કાફિલેવાલોંને હજરત યુસુફ અલે,કો કુરસીપર

ખીઠાકર ઉનકે દામ ખડે કરનેકા ધરાદા કીયા, ઓર શહરકે સોગોને જાનો દિલસે અપને તઈ ઉનકે લેનેપર આમાદા કીયા, હજરત યુસુફ અલે,ને ગમગીન ઓર આગદીદા હોકર સર બુકાયા, ફૈરન હજરત જુઝર્ફલ અલે,ને પેગામે ઇલાહી પહોંચાયા, અમ યુસુફ અલે, શીક નકર તુઝે ઇસ શહરસે એક કદમ બાહર નલે જાઉંગા, જગતક તેરી યુઝામીકા દાગ સળકી પેશાનીપર નલગાઉંગા.

ઉસ જમાનેમેં એક શખ્સ કંતફીર નામી જસકા લકબ અજુજ થા, *ફીરઓનકે હાં બડા ઇખત્યાર રખતાથા, ઓર ખુત પરસ્તી ઉસકા મજહૂબ થા, ઉસને જરો જવાહીરે ગીરાં બલાદેકર હજરત યુસુફ અલે,કે કાફેલેવાલોંસે ખરીદા, ઓર ઘરમેં લાકર અપની ખીવીસે કહા, ઇસે અજુજી જઘા રખ્યો, ઓર ઇસકી ખાતેરદારી કરો, શાયદ ઇરાસે હમેં નક્શ હો, યા હમ ઇસકો અપના ફરજાંદ બનાયેં, યે અવરત જસકા નામ શાઈલ થા, નીહાયત ખુબ સુરત ઓર નો ઉમ્મ ઓર તેમુસ બાદશાહકી બેટી ઓર જલેખાકે લકબસે મશહૂર થી, ઉસકે દીલપર હજરત યુસુફ અલે,કે હુસ્નકા પેહલેહીસે નકશ થા, અબ જો ઉનકો દેખા, ઓર અપને ખાવીંદકા હુકમ ઉનકે રખનેકે વાસ્તે સુના, તો દિલસે બેહતર ઉનકે લીયે કોઇ મુકામ નમ્નના, ઇસ વાસ્તે અપને દિલમેં ઉનકો જઘા દી, ઓર બહોત શકકત ઓર મોહબ્બતસે રખ્યા.

જગ હજરત યુસુફ અલે, જવાની પર આયે, તો કાદેરે હુકીકીને ઉનકો હદમ ઓર હિકમત ઓર હિલ્મ ઓર અસમત

*ફીરઓન મીસરકે બાદશાહોંકા લકબ થા, કીસી ખાસ શખ્સકા નામ નહીં થા, ઓર ઉસ બાદશાહકા નામ ફૈયાન ઇબ્ને વલિયા થા.

કે જેવરસે આરાસ્તા કીયા, ઝલેખા તો જાનો દિલસે ઉનકી ખીદમતમે હાજર થી, અજીજે મીસરકે હુકમકો બહાના સમજકર અછછે અછછે રંગા રંગકે કપડે ઉનકે વાસતે તૈયાર કીયે, ઝોર તાજે મુરસા બનવાકર ઉનકે સરપર રખ્યા, રોજ બરોજ હજરત યુસુફ અલે,કે ઇસ્કકા શૌલા ઉસકે દિલમે ભડકતા ગયા, યહાંતક કે ઉસને એક રોજ હજરત યુસુફ અલે,સે હમખાખી ચાહી, મગર હજરત યુસુફ અલે,ને ખુદાકા ખોદ કરકે ઇસ અમ્રસે ઇનકાર કીયા, ઝોર ઝલેખાકે પાસસે મહલકે છે દરવાન્નેસે બાહર ચલે આયે, ઝલેખા ખેતાખાના ઉનકે સાથ દવરી, ઝોર સાતવે દરવાજેપર હજરત યુસુફ અલે,કા કુરતા પીછેસે ખેંચકર ફાડ ડાલા, ઇતનેમેં અજીજે મીસરની દરવાજેકે પાસ મીલ ગયા, ઝલેખા નીહાયત ખીસયાની હોકર ગુલ મચાને લગી, ઝોર ખોલી એસે શખ્સકી કયા સજા હે, જો તેરી ખીવીસે ફેઅલે બદકા ઇરાદા કરે, યા તો ઇસે કેદ કરના ચાહીયે, યા કીસી ઝોર સખ્ત અજામમેં મુખતીલા કરના મુનાસીબ હે. અજીજને ખેગુનાહ હજરત યુસુફ અલે,કો કતલ કીયાહી હોતા, કે એક શીરખાર બચ્ચેકો ખુદાને ગોયાઈકી તાકત દી, ઝોર ઉસને હજરત યુસુફ અલે,કી ખેગુનાહીકી શહાદત દી, ઝોર કહા, કે અગર યુસુફ અલે,કા કુરતા આગેસે ફટા હે, તો ઝલેખા સમ્મી હે, ઝોર યુસુફ અલે, ઝુટા હે, ઝોર અગર પીછેસે ફટા હે, તો ઝલેખા ઝુટી હે, ઝોર યુસુફ અલે, સમ્મી હે. જબ હજરત યુસુફ અલે,કા કુરતા દેખા તો વાકેઅમેં પીછેસે ફટા હુવા યા, ઉસ વક્ત અજીજ સમજ ગયા, કે યે ઝલેખાકા ફરેબ હે. હજરત યુસુફ અલે,કો કહા કે તુ યે રાજ કીસીપર બાહર નકર ઝોર ઝલેખાકો સમજાયા, કે હકીકતમેં તેરીહી ખતા હે, અપને

ગુનાહસે તોખાકર. અજીજને અપની તરફસે તો સખ બંદોખસ્ત કર દીયા, લેકીન ઇસ્ક ઓર મુસ્ક કોન છુપા સકતા હે, યે રાજ ચંદ્રોજમેં કાશ હો ગયા, ઓર મીસરકી ઓરતોંને ઝલેખા પર તઅનો *તશનીઅ શુર કી, મગર જખ ઉન ઓરતોંને હજરત યુસુફ અલે,કા હુસ્ન દેખા, તો ઉનહેં ઝલેખાસે બહોત નદામત હુઇ, ઓર કહા, હકીકતમેં ઝલેખા માજુર હે, ઓર અપની બેસત્રીમેં હરતરેહસે મજબુર હે.

ઇસકે બાદ બી ઝલેખાહજરત યુસુફ અલે,કે વસ્લકી તદબીરેં કરતી રહી, મગર હજરત યુસુફ અલે,ને યે અમ્ર હર-ગીજ તસલીમ નકીયા, તખ ઉન ઓરતોંને જો ઝલેખાકી તર-ફસે હજરત યુસુફ અલે,કે પાસ વસ્લકા પયામ લેકર ગઇયીં, ઝલેખાસે આકર કહા, અગર તુમ યુસુફ અલે,કા ચંદ્રોજકે લીયે કેદખાનેમેં ભેજ દો, તો વહાં મુસીબત ઉઠાકર ઇસ આરામ કી કદ્ર જાને, ઓર ઉસવકત દિલો જાનસે ખુદ તુમહારે વસ્લકી તાલેખ હો, ઝલેખાકો યે ખાત પરાંદ આઇ, ઓર અજીજે મીસરસે કહા, કે ઇસ ગુલામે ઇબ્રાનીને મુઝે તમામ ખલકમેં બદનામ કર રખ્યા હે, અગર તુમ ઇસે કેદખાનેમેં ભેજ દોગે, તો લોગોંકો યકીન આમ્નયેગા, કે મેં બેકુસુર હું. અજીજ બેત-મીજને હજરત યુસુફ અલે,કા કેદખાનેમેં બીજવા દીયા, મગર ઝલેખા દિલસે ઉનકી તકલીફકી રવાદાર નથી, દરપરદા કેદખાનેકે દારોગેસે કેહલા ભેજ, કે યુસુફ અલે,કાતોકો જંજીર ઉતાર ઉનકો બ-હોતઆરામસે રખ. શીર અદલાહ તઆલાને હજરત અબ્રહીમ અલે,કા હુકમ દીયા કે કેદખાનેમેં જાકર યુસુફ અલે,કા ઇદમે

તાખીર સીખા, ચુનાંચે હજરત જીવંદ અલે, ને ઉનકો ઇલમે તાખીર બતાયા, ઓર વોહ ઇસ ઇલમમેં ચકતા હુયે, હજરત યુસુફ અલે, જબ ઇબ્રાહિમસે ફારેગ હોતે, તો કેદીયોંકે ખાખકી તાખીર બતાયા કરતે, ઇતેફાકન ઉસી જમાનેમેં ફીરઅવને મીસરને જો રૈયાન ઇબ્ને વલીદ કેહલાતાયા, ઓર કોમે અમાલિકાસે થા, દો શખ્સ કેદખાનેમેં બીજવાયે, એક સાકી જો ઉસ ખાદશાહકો શરાબ પીલાયા કરતાયા. ઓર દુસરા જનાન બાઈ જો ઉસે રોટી પકાકર ખીલાયા કરતાયા, ઉનહોંને દેખાકે હજરત યુસુફ અલે, હરએક કેદીકો ખુશખબરી દેતે હેં, ઓર સબકે ખાખકી તાખીર ખ્યાન કરતે હેં, ઇસકે ઇમતેહાનકે વાસ્તે જે દેખે દો ખાખ બનાયે, એકને કહા, મેંને દેખા હે, કે મે અંગુરોંમેંસે શરાબ નીચોડ રહા હું, દુસરા બોલા કે મેરે સરપર રોટીયાં રખખી હેં, ઓર પરીદે હુંગેં મારકર ઉનમેંસે ટુકડે ખા રહે હેં. હજરત યુસુફ અલે, ને ફરમાયા કે સાકી તીન દીનકે બાદ મુખલસી પાકર દરજયે આલાપર મુમતાજ હોગા, ઓર બાદ શાહકો શરાબ પીલાયા કરેગા, ઓર નાનબાઈ સુલીપર ચડહાયા જાયેગા, ઓર પરીદે ઉસકે સરમેંસે મગજ નીકાલકર ખાઇંગે, સાકી ઓર નાનબાઈને હજરત યુસુફ અલે, કી ગુફતગુ સુનકર કહા, હમનેતો ખાખ નહીં દેખેયે, સીફ તુમહારી આજમાયેશકે વાસ્તે યે બાતેં બનાઇ થીં, હજરત યુસુફ અલે, બોલે જો હોનાયા સો હો ચુકા, અબ ખુદાતાલાકા હુકમ નહીં બદલતા, ઓર સાકીકી તરફ મુખાતીબ હોકર કહા, કે જબ તુ અપને

જનાનબાઈ મુખફૂફૂહો નાન અબાઇકા ઓર ઇસ બદ્દાહકા ઇતલાફ ઉસ શખ્સપર આતો હે જો નાન ઓર અબા ચાની રોટી ઓર શોરબા બેચે

આહદેપર પહોંચે તો મોઢા દેખકર મેરીબી સીફારીશ બાદશાહસે કરદીજો. ખુદાકી કુદરતસે તીન દીનકે બાદ સાકીને તો અપની મુરાદ હાસીલકી, ઓર નાનબાઈ સુલીપર ચડહાયા ગયા, મગર સાકી બાદશાહકે રબર હજરત યુસુફ અલે,કા જુક કરના જુલ ગયા, ઓર હજરત યુસુફ અલે, કંઈ બરસ તક કેદખાનેમે રહે, શીર ઇ-તેફાકસે બાદશાહને એક ખાખ દેખા, કે સાત મોટી ઓર સાત દુબલી ગાયે પેદા હુઇ હે, ઓર દુબલી ગાયે મોટીયોંકો ખા ગઈ, શીર સાત સખ્જ ઓર સાત ખુશ્ક બાલે નમુદાર હુઈ, ઓર ખુશ્ક બાલે સખ્જ બાલોંપર લીપટ ગઈ, ઓર ઉનકી સખજ ઓર રતુબત જનબ કરલી. બાદશાહને ઉસ ખાખકી તાખીર બડે બડે આલેમોંસે દરયાફતકી, મગર કીસીને માકુલ જવાબ નદીયા, ઉસવક્ત સાકીકો હજરત યુસુફ અલે,કા ખ્યાલ આયા, ઓર ઉસને બાદશાહસે ઉનકા જુક કીયા, બાદશાહને હજરત યુસુફ અલે,કા હાલ મુફરસીલ પુછા, સાકીને જવાબ દીયા, કે ઉનકા કિસ્સા બહોત તવીલ હે, મેં તફસીલસે વાકેફ નહીં, મગર ઇતના જાનતા હું, કે શીરીફ જાદા ઓર હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,કી ચોલદમેંસે હે, ઓર જમાલે સુરત ઓર કમાલે સીરતસે આરા-સ્તા હે, ઓર અજીજને અપની ખીવીકે કેદનેસે હસે જાંદમેં ભેજત હે. બાદશાહને સાકીકો ખાખકી તાખીર પુછનેકે વાસતે હજરત યુસુફ અલે,કે પાસ ભેજ, હજરત યુસુફ અલે,ને કહા કે સાત મોટી ગાયે ઓર સાત સખ્જ બાલે સાત બર્સ હે, જનમેં બહોત અછછી જરાબત હોગી, મખસુફકો આસુદગી ઓર રફાહત હોગી, ઓર સાત દુબલી ગાયે ઓર સાત સુખી બાલોંસેબી સાત બર્સકા અરસા મુરાદ હે, જનમેં તંગી ઓર ઉસરત હોગી, લોગોંકો મઆશકે હાસીલ કરનેમેં બહોત દીકકત

હોગી, ઓર પીછલે સાત બર્સકી ખુશ્કી ઓર કહતસે પેલલે
સાત બર્સકી રતુખત ઓર તાજગી ખીલકુલ જતી રહેગી. સાકીને
આકર જે તાખીર બાદશાહસે ખ્યાનકી, ઓર ઉસે બહોત પસંદ
આઇ, ફૈરત હુકમ દીયા કે યુસુફ અલે,કો જીંદાંસે ખલાસ
કરકે મેરે પાસ લાઓ, મગર હજરત યુસુફ અલે,ને કહાકે જખ
તક જલેખાકે મુકદ્દમેમેં મેરી બેકુસુરી નસાબેત હોજાયેગી, તખ
તક મેં કેદખાનેસે બાહર નહીં આનેકા. બાદશાહને ઉસ મુકદ્દમેકો
તહકીક કીયા, હજરત યુસુફ અલે, ખીલકુલ બેકુસુર સાબેત
હુયે, ઓર જલેખાને અપને જુર્મેકા ધકરાર કીયા, ઉસકે બાદ
બાદશાહને ખાસ અપની સવારીકા થોડા હજરત યુસુફ અલે,કે
પાસ ભેજ, ઓર વોહ ઉસપર સવાર હોકર બાદશાહકે પાસ
આયે, બાદશાહ ઓર તમામ અરકાને દોલત ઉનકી સુરત દેખકર
હયરાન રેહ ગયે, શીર બાદશાહને અપને ખાખકી તાખીર હજરત
યુસુફ અલે,કી જખાનસે સુનની ચાહી, ઉનહોંને મુફ્તસીલ તા-
ખીર ખ્યાનકી, બાદશાહને કહા, અખ કયા તદખીર ફરતી ચાહીયે,
હજરત યુસુફ અલે,ને ફરમાયા કે તમામ મુલકકે આમેલોંકો
હુકમ હો, કે મીસરકે *દેહકાનોંકો નીલાયત તાફીદ કરેં, કે જીસ
કદર સાત બર્સકે અરસેમેં જીરાઅત હોસકે, કીયે જાયેં, ઓર
પેદાવારીમેંસે થોડાસા સર્ફ કરકે બાકી ગલ્લા અંખાર રખ્ખેં, તાકે
ખુશ્કી ઓર કહતકે બરસોંમેં જે ગલ્લા કામ આયે, બાદશાહને
હજરત યુસુફ અલે,કો ઇસ અમ્રકા મોહતમીમ કીયા, ઓર

*દેહકાન મોઅરરખ હે દેહગાનકા ઓર દેહગાન મુરકકળ હે દેહ
ઓર ગાઝીસે દેહકે માથેની ગાઝીકે હેં, ઓર ગાન ફારસીમેં નિસબતકા
કલેમા હે, ઇસ સુરતમેં તમામ લફઝે મુરકકળસે ગાઝીવાલા મુરાદ હે.

ખીલવ્યતે ગીરાંમાયા ઓર કમરખંદે મુરસા ધનાયત કરકે અપને મુલકકે તમામ ખગનોંકા મુનતઝીમ કીયા, ઓર જખ અજીને મીસર મર ગયા, તો ઉનકો ઓરબી ઇખત્યાર હાસીલ હુવા, રક્તા રક્તા યહાંતક નોખત પહોંચી કે રૈયાન ને મીસરકા બાદશાહ થા, ઉનકા ફરમાંબરદાર હોગયા, ઓર ઉસને હજરત યુસુફ અલે,સે કહા, કે તુમ તાજે તખ્તકે માલેક હો, મેં તુમહારી રઝાકા તાખે હું, ઓર તુમહારી ખાહેશકા બંદા હું.

હજરત યુસુફ અલે,ને ગલ્લેકા ખુખ ઇતેઝામ કીયા, ઓર સાત બરસ તક જમીનકી પેદાવારી જમાકી, ઉસ અરસેમેં કહતકે દીન આયે, ઓર લોગ મુસીબતમેં મુખતીલા હુયે, સખને અપના માલો મતા રૂક કીયા, ઓર સરકારસે ગલ્લા ખરીદા, જખ કુછ બાકી નરલા, તો ઉનહોંને હજરત યુસુફ અલે,કી ગુલામી ઇખત્યારકી, મગર હીર હજરત યુસુફ અલે,ને ઉનહોં આગ્લ કીયા, બલકે ઉનકે સાથ ઓર બહોળા સુલુક કરકે ઉનહોં અપને એહસાનકા ગુલામ બનાયા.

ઉસ કહતકી હવા ઈરાક ઓર શામ તક પહોંચી, ઓર દુર દુરસે લોગ ગલ્લા ખરીદને મીસરમેં આયે, હજરત યુસુફ અલે,કે ભાઇબી ઇસ ઇરાદેસે વહાં પહોંચે, હજરત યુસુફ અલે, બાદશાહોંકી તરેહ લીબાસે શાહાના પેહને હુયે મસનદે ઇજ્જત પર બેકેયે, ઉનહોંને ઉનકો નપેહછાના, મગર હજરત યુસુફ અલે,ને ઉનકી બહોત ખાતેરદારી કી, ઇસકે બાદ વોહ કીનઆનમેં આયે, ઓર બાપસે મીલકર દોબારા શહેરે મીસરમેં હજરત યુસુફ અલે,કે પાસ આયે, ઓર અંજમ યે હુવા, કે હજરત યુસુફ અલે,ને ઉનકી ખતાયેં મોઆફ કી, ઓર ખુદાતઆલાસે ઉનકે

ગુનાહોંકી બખશીશકી દોઆકી, હજરત યાકુબ અલે,કી આંખોંકી
 ખીનાઈ હજરત યુસુફ અલે,કી ગુદાઈકે ગમમેં બિલકુલ જતી
 રહીથી, ઇસ વાસતે હજરત યુસુફ અલે,ને જલદીસે અપના
 કુરતા ઉનકે પાસ ભેજ, કે વોહ અપને મોંહપર ડાલેં, ઓર
 ઉનકી આંખેં રોશન હોજાયેં, કુરતેકે મોંહપર ડાલતેહી ઉનકી
 આંખોંમેં ખીનાઈઆઈ, ઓર મુરઝાયે હુયે બદનમેં તવાનાઈ આઈ,
 શીર ખેટોંને હજરત યાકુબ અલે,કી બહોત ઇત્તીજકી, ઓર
 ઉનસે અપની મગફરતકી દુઆ મંગવાઈ, ઇતનેમેં હજરત યુસુફ
 અલે,કે કાસેદ પહોંચે, ઓર અછછેઅછછે ઉંટ ઓર ઉમદા ઉમદા
 ઘોડે હજરત યાકુબ અલે,કે પાસ લેગયે, હજરત યાકુબ અલે,
 અપની ઇયાલો અતફાલ સમેત કીનઆનસે મીસરકો રવાના હુયે,
 ઓર હજરત યુસુફ અલે, ઓર રૈયાન શાહે મીસર ઓર ત-
 મામ અરકાને સલતનત શહરકે બાહર હજરત યાકુબ અલે,કે
 ઇસ્તેફાલકો ગયે, હજરત યાકુબ અલે,ને ફરજંદે અજુજકો
 ગલેસે લગાયા, ઓર દોનો ઇસ કદર રોયે, કે ખેહોશ હોગયે.
 શીર હજરત યુસુફ અલે,ને હજરત યાકુબ અલે, ઓર અપની
 સોતીલી માંકો તખ્તપર ખીઠાયા ઓર આપલી ઉનકે સામને ઉ-
 સી તખ્તપર બેઠે, ઉસ વકત હજરત યાકુબ અલે, ઓર ઉનકી
 ખીવી ઓર ઝારા ખેટોંને હજરત યુસુફ અલે,કી તાઝીમો તક-
 રીમ કી, તખ્ત હજરત યુસુફ અલે,ને કહા, મેને જો ખાળ દેખા
 થા, ઉસકી ચેહી તાખીર હે, ઉસકે બાદ હજરત યુસુફ અલે,ને
 ઐયામે ગુદાઈકા સારા હાલ અપને બાપકી ખીદમતમેં અર્ક કીયા,
 ઓર અપને ભાઈયોંકે વાસતે અલાહેદા અલાહેદા મકાને દિલકુશ
 મોઐયન કરકે હરએકકે વાસ્તે કુછ વજએ મઆશ મુકરર કી.

ધસતોરસે બની ઇસરાઇલ બહોત ખુશહાલી ઓર ફરાગ-
બાલીસે ગુબરા કરને લગે. હજરત યાકુબ અલે,ને અપની બાકી
ઉમર હજરત યુસુફ અલે,કે પાસ ગુબરી, ઓર જબ ઉનકી
મોતકા વક્ત કરીબ આયા, તો ઉનહોંને અપને બેટોંકો વસીયતકી,
ઓર હજરત યુસુફ અલે,કો અપના વલીઅહદ મુકરર કરકે
આલમે કુદસકો રવાના હુયે. હજરત યુસુફ અલે,ને ઉનકી
વસીયતકે મુવાફક ઉનકા જનાબ શામમેં લાકર હજરત ઇસહાક
અલે,કી કબ્રકે પાસ દફન કીયા. ઓર આપ શીર મીસરકો
ચલે ગયે.

હજરત યુસુફ અલે,કે જમાનેમેં હજરોં આદમીયોંને ઇસ-
લામ ઇખત્યાર કીયા, ઓર મીસરકા બાદશાહ રૈયાન ઇખ્તે
વલીદબી ઉનપર ઇમાન લાયા, ઓર વોહ હજરત યુસુફ અલે,કી
બહોત ઇત્યાત ઓર ફરમાંબરદારી કરતા રહા, મગર જબ
ઉસને વફાત પાઇ, ઓર કાબુસ ઇખ્તે મસઅબ ઉસકી જઘે
શીરઓંને મીસર હુવા, તો હરચંદ હજરત યુસુફ અલે,ને ઉસે
નસીહતકી, મગર વોહ રાહે રાતપર નઆયા, ઓર હાલતે કુક્રમેં
મરગયા, શીર ઉસકા ભાઇ વલીદ ઇખ્તે મસઅબ તખ્તે સલત
નતંપર બેઠા, ઓર વોહ અપની ફ્રાજ સમેત હજરત મુસા અલે,
કે જમાનેમેં દરીયાયે નીલમેં ગર્ક હુવા.

ઝલેખાકા હાલ બાઝ તારીખોંસે ઇસતરેહ પાયા જતા હે,
કે ઉસકા ખાવીદ અજળે મીસર બહોત ખીમાર હુવા, ઓર ઉસી
હાલતમેં મરગયા, ઉસકેબાદ ઝલેખાને ખુતપરરતી છોડકર હજ-
રત યુસુફ અલે,કા દીન ઇખત્યાર કીયા, ઓર અલાહ તઆલા
ને હજરત યુસુફ અલે,કે દિલમેં ઉસકી મોહબ્બત ડાલી, ઓર

વોહ ઉસકે તાલેબ હુયે, ઝોર હુકમે ઇલાહીકે મુવાફક દોનોકા અકદ નિકાહ બંધ ગયા, ઝલેખાસે હજરત યુસુફ અલે,કે ગ્યારા બેટે પેદા હુયે, જબ હજરત યુસુફ અલે,કી ઉમર એકસો દસ બર્સકી હુધ, તો ઉનહોંને અપને ભાઇ યહુદાકો બની ઇસરાયલકી રિયાસત બખ્શી, ઝોર આપ ઇસ દુનિયાંકે ફાનીસે રેહલતકી.

હજરત ઐયુબ અલે,

હજરત ઐયુબ અલે, એસ ઇબ્ને હજરત ઇસહાક અલે,કી અવલાદમેંસે હેં, હજરત હુત અલે,કી બેટી ઉનકી મા ઝોર અફરાયેમ ઇબ્ને હજરત યુસુફ અલે,કી બેટી ઉનકી બીવીથી.

યે પેગંબર બહોત આસુદા દાલ ઝોર સાહેબે અવલાદ થે, ઝોર દિમરકકે મુતઅલ્લક કઇ ગાઉ ઉનકે કંબળેમેં થે, અલાવા ઉસકે મવેશી ઝોર ગુલામોંકીબી ઉનકે પાસ કસરતથી, અટલાહ તઆલાને ઉનકે ઇમતેહાનકે વારતે ઉનકા તમામ માલો મતા લેકર બિલકુલ મુક્લીસ કરદીયા, મગર વોહ દિલજમઇસે ખુદાકા શુક કરતે રહે, શીર ઉનકી અવલાદ મરગઇ, તોબી કુછ મુઝતરેબ નહુયે, ઉસકે બાદ ઉનકો બહોત સખ્તબીમારી લાહેક હુધ, ઝોર ગોસ્ત ઝોર પોસ્ત ફટને લગા, મગર ઉસ હાલતમેંબી વોહ ખુદાકી રઝાપર રાઝી ઝોર હરતરેહસે શુકરગુજાર રહે, ઝોર ઇબ્નાદતસે એક લમહા ગાફેલ નહુયે, ઉન તમામ મુસીબતતોંમેં ઉનકી બીવીને

ઉનકા બહોત સાથ દીયા, ઝોર ધતામ્મત ઝોર ખીદમતગુમ્હારીમેં
નીહાયત કોશીશકી, જખ હજરત ઐયુબ અલે, ધમતેહાનમેં
કામેલ નીકલે, તો શાફીએમુતલકને ઉનહેં શીર તંદુરસ્તી ધ-
નાયતકી, ઝોર પેહેલેસે દોચંદ અસખાખ ઝોર મવેશી ઝોર
ગુલામ મરહમત કીયે, ઝોર અવલાદબી અતાકી, શીર વોહ હિ-
દાયતકે વાસતે રૂમકી તરફ ગયે, ઝોર તરાનવે બર્સકી ઉમ્રમે
વહી વફાત પાઇ,

હજરત શોએબ અલે,

અલ્લાહ તઆલાને હજરત શોએબ અલે, કો પેગં-
બર કરકે મદીન ઝોર અઘકા કે લોગોંકી હિદાયતકે વાસ્તે હુ-
કમ દીયા, યે લોગ બાવજુદ ખુતપરસ્તી કે પયમાને ઝોર વજન
મેં બેઇનસાશી કરતેયે, ઝોર ખોટે રૂપીએ ઝોર અશરશીયાં ચલા
તે યે, અલાવા ઉસકે મુસાફરોંકે લુટનેમેંબી દરેગ નકરતે યે, હ-
જરત શોએબ અલે, ને ઉનહેં બહોત નસીહતકી, ઉનકે સમ-
જાનેસે સીફ ચંદ આદમીયોંને રાહે રાસ્ત ધખત્યારકી, ઝોર બા-
કી અપને અફઆલે બદસે બાજ નઆયે, ઇસવાસતે ખુદાત-
આલાને અઘકા કે લોગોંપર ઝેંક સીયાહ અબ્રસે આગ બર-
સાઇ ઝોર મદીનકે ખાશીદોંકો જલજલેસે હલાક કીયા, શીર

* અઘકા અરબીમેં શજરસ્તાનકો કહેલેહેં ઝોર મદીનકે કરીબ
ઝેંક ખાસ શજરસ્તાનકો નામહે.

હજરત શાએબ અલે, કે હુકમ હુવા, કે જખતક હજરત મુસા અલે, પેગંબર ઉનકે પાસ પોંહચેં વોહ અપને રશીકોંકે સાથ મદીનમેં રહેં ઓર અતરાફકે ખાશીદોંકે દીનેહકકી હિદાયત કરેં.

હજરત મુસા ઓર હજરત હારૂન અલે,

હજરત મુસા અલે, ઓર હજરત હારૂન અલે, બડે પેગંબર ઓર મુકરરખે ખારગાહે ઇલાહી થે, ઓર ઇસલામકી હિદાયત કરનેમેં બહોત કોશીશ ઓર જાંફીશાની કરતેથે, જીસ જમાનેમેં વોહ દોનો પેદા હુયે, ઉસ જમાનેમેં મીસરકા શીરઓન વલીદ ઇખને મસઅખથા, ઓર વોહ બની ઇસરાઈલપર બડા જુદમ કરતાથા, ઉસને લોગોંસે પેહલે ખુતોંકી પરસ્તીશ કરાઈ, ઓર ફીર અપને તઈ સીજદા કરાના ચાહા, મગર બની-ઇસરાઈલને ઉસકી ખાત નમાની, ઓર અપને ખાપદાદાકી શરીઆતપર કાયેમ રહે, ઇસવાસતે વલીદને પુનસે પથ્થર ખંગવાને ઓર મહલ બનવાને શુરૂ કીયે, ઓર બડી સખ્ત મેહનતેં લીં, ઉસકે બાદ ઉસને ખાખમેં દેખા, કે ઓક આગ શામકી તરફસે જાહેર હુધ, ઓર ઉસને * કિબતીયોંકે તમામ કીલએ ઓર હવેલીયાં જલાદીં, ઓર ઉનકે શેહર ઓર ગાઉકા નશાન બાકી નરખ્યા,

* કિબત હામ ઇખને નુહ અલે, કી નસલસે ઓક સખ્તકા નામ હે, ઓર કિબતીલોગ ને મીસરકે ખાશીદે ઓર શીરઓનકે તાખિયે, ઉસીકી અવલાદસે હેં.

ધસ ખાખસે વોહ બહોત બેકરાર હુવા, ઓર મોઝખમેરોંસે ઉસકી તાખીર પુછી, ઉનહોંને જવાબ દીયા, કે બની ધસરાઇલમેં એક શખ્સ પેદા હોગા, વોહ કિયતીયોંકી સલતનકી બેખો ખુન્યાદ ઉખાડેગા, ફીરઓનને યે સુનકર હુકમ દીયા, કે બની ધસારઇલમેં જો લડકા પેદાહો, ફેરન કતલ કીયા જાયે, યે જુદમ પાંચ બર્સ તક બરાબર જરી રહા, ઓર બની ધસરાઇલકે હજરોં બચ્ચે મારે ગયે. ફીર યે હુકમ હુવા, કે એક સાલકે લડકે કતલ કીયે જાયે, ઓર એક સાલકે છોડ દીયે જાયે, ધસ બંદોબસ્તમેં હજરત હાફેઝ અલે, મોઝાફીકે સાલમેં પેદા હુયે, ઓર હજરત મુસા અલે, કલકે સાલતે.

હજરત મુસા અલે, કા બાપ ઇમરાન ફીરઓનકા બહોત મુકરરખયા, ઓર ઇસ રાત હજરત મુસા અલે, કા હમલ રહા ઉસ રાત વોહ ઓર હજરત મુસા અલે, કી માં દોનો ફીરઓનકે મહલમેં યે.

અલકિસ્સા ઐયામે હમલકે ગુજરનેકે બાદ જબ હજરત મુસા અલે, પેદા હુયે, તો ઉનકી માંને ઇરશાદે ઇલાહીકે મુવાકેફ ઉનકો એક સંદુકમેં રખકર દરીયાયે નીલમેં ડાલ દીયા, ખુદાકી કુદરતસે વોહ સંદુક બેહતા હુવા ફીરઓનકે મહેલકે પાસ દરખ્તોંમેં પોંહયા, ઓર લોંડીયાં ઉસે કાકર ઝટ ફીરઓન ઓર ઉસકી ખીવી હજરત આસ્યાકે સામને લાઈ, ઉનહોંને ઉસમેંસે બચ્ચેકો નીકાલકર મુસા અલે, ઉસકા નામ રખ્યા, અટલાહ તઆલાને ફીરઓન ઓર હજરત આસ્યા કે દિલમેં હજરત મુસા અલે, કી મોહબ્બત ડાલદી, ઓર દોનોને ઉનકી પરવરીશ શુરકી, ઉસ અરસેમેં બાઝ અરકાનેદવલતને ફીરઓનસે કહા, કે યે વોહી લડકા હે, જો હ-

ચારી સલતનતકે સુતુમીકો ગીરાયેગા, ઓર ફરમાંરવાઈકે મહેલકો
 દાયેગા, ઇસકે કતલ કરનેમેં એક સાચત તવકકુફ નકરના આહી-
 યે, મગર શીરઓનકી ખીવી હજરત આસયાને જો બની ઇસ-
 રાલાઈલસેથી; કહા, કે ઇસે કતલ નકરો, યે હમેં નફા દેગા, યા
 હમ ઇસે અપના બેટા બનાઈગે, યે સુનકર શીરઓન ઉનકે કતલ
 સે બાજ આયા. શીર હજરત આસયાને હજરત મુસા અલે,
 કે દુધ પીલાનેકે વાસ્તે * અન્નાયેં ખુલાઈ, મગર હજરત મુસા
 અલે, ને કીસીકા દુધ ન પીયા, આખેર ઉનહીં ઓરતોંમેં ઉનકી માંબી
 આઈ, ઓર હજરત મુસા અલે, ને કમાલ રગબતસે ઉનકા દુધ
 પીના શુર કીયા. હજરત મુસા અલે, છોટીસી ઉત્રમેં એસે
 કામ કરને લગે, કે શીરઓનકો ઉનકી તરફસે શક વાકેઅ હુવા,
 ઓર ઉસને હજરત મુસા અલે, કે કતલ કરનેકા હુકમ દીયા,
 મગર હજરત આસયાકે દરખ હોનેસે ઉમકો છોડ દીયા.

હજરત આસયાને હજરત મુસા અલે, કી તરખીયત કર-
 નેમેં બહોત કોશીશ કી, ઓર ચારસો ગુલામ જરબફતી લિખાસ
 દર બર તાજે મુરસ્સા બર સર તૌકે જરરીન દર ગરદન ઉનકી
 મુલાજમતમેં રખ્ખે, જીસ વકત હજરત મુસા અલે, નિહાયત
 હશમત ઓર તજમ્બુલસે સવાર હોતેયે, તો લોગ ગુમાન કરતે
 યે, કે યે શીરઓનકા બેટા હે.

હજરત મુસા અલે, અપને ઇકિતેદારકે જમાનેમેં બની ઇ-
 સરાઈલપર બહોત રહમ કરતેયે, ઓર કિબતી લોગ જો ઉનહેં
 સતાતે યે, ઇસસે હમેશા રંજીદા રેહતેયે, એક રોજકા જીક હે,
 કે કોઈ કિબતી બની ઇસરાઈલકે કીસી આદમીપર સખતી કર

* અન્ના હીંદીમેં દાયાકો કેહતે હે, જો બચ્ચેકો દુધ પીલાતીહે.

રહાયા, હજરત મુસા અલે,ને ઉસ કિયતીકો સમઝાયા, મગર વોહ બાજ નઆયા, નાચાર ઉસકો એક તમાચા મારા, ઝોર વોહ મુલકે અદમકો સીધારા, જખ યે ખખર શીરઝોનકો પોંહચી, તો ઉસને હજરત મુસા અલે,કે કતલ કરનેકા મુસમ મિમ ધરાદા કીયા, ઝોર ઉનકે હાઝેર હોનેકા હુકમ દીયા, હજરત મુસા અલે, યે ખાત મુનકર મીસરેસે શેહરે મદીનકો ચલે ગયે, ઝોર વહાં હજરત શોઅેખ અલે, પેગંબરસે જો ઝખર ઝોર નાખીના હો ગયેયે, મુલાકાતકી, હજરત શોઅેખ અલે બહોત ખાતેરદારીસે પેશ આયે, ઝોર અપની બેટી સફુરા નામીકા નિ-કાહ ઉનસે કરદીયા, ઝોર યે મહર કરાર પાયા, કે હજરત મુસા અલે, આઠ બર્સ તક હજરત શોઅેખ અલે,કી બકરીયાં ચરાયા કરે. ઝોર અગર દસ બર્સ તક ચરાયેં, તો ઉનકા એહસાન હૈ. શીર ઉનહોંને હજરત મુસા અલે,કો વોહ લાડી ઇનાયતકી, જો હજરત આદમ અલે, બેહિસ્તસે અપને સાથ લાયેયે, ઝોર કલાકે ઇસ લાડીકો અછછી તરેહ રખના, કામ આયેગી.

હજરત મુસા અલે, દસ બર્સ તક હજરત શોઅેખ અલે, કી બકરીયાં ચરાતે રહે, ઝોર શીર જોડકી મોસીસમેં અપની ખીવી સમેત વહાંસે રવાના હુયે, રસતેમેં એક રોજ અથ્રે સીયાહ નમુદાર હુવા, ઝોર સરદીબી શીદદતસે પડી, હજરત મુસા અલે, રસતા ભુલ ગયે, ઝોર ઉનકો આગકી હાજત હુઇ, હરચંદ ચકમાક ઝાડી, આગ નનીકલી જંગલકી તરફ જો નીગાહકી, તો તુરે સીનાકી તરફસે રોશની નઝર આઇ, હજરત મુસા

*તુરે સીના એક પહાડ હૈ, ઝોર સીના જસકી તરફ તુર મુઝાફ હૈ, એક દરખતકા નામ હૈ.

અલે, અપની લાડી હાથમે લેકર આગ લેનેકો ઉસ તરફ રવાના
 હુયે, ઓર અપને સાથવાલોંકો વહીં ઠેરા ગયે, જખ વહાં પોંહએ,
 તો કયા દેખતે હેં, કે એક તુરકા શોલા આસમાનસે કીસી સખ્જ
 દરખ્ત તક રોશન હે. હજરત મુસા અલે, યે દેખતેહી હેરાન
 રેહ ગયે! શીર થોડીસી સુખી લકડીયાં જમા કરકે દરખ્તકે પાસ
 સુલગાનેકો ગયે, વોહ શોલા ઉંચા હોગયા, હજરત મુસા અલે,કો
 ઓરબી જીયાદા હયરાની પેશઆઇ! ઓર વોહ ઉલટે શીરાહી
 ચાહતેથે, કે ઇતિનેમેં એક અવાજ આઇ, અય મુસા અલે,!
 યે સુનકર હજરત મુસા અલે, ઇધર ઉધર દેખને લગે, કહીં
 આવાજ દેનેવાલેકો પતા નલગા, ઇતિનેમેં એક ઓર આવાજ સુ-
 નાઇદી, કે મેં હું તેરા ઓર સખકા પરવરદીગાર. હજરત મુસા
 અલે,કો દિલ ઢડકને લગા, મગર શીર મુસતકીલ હોકર લાડી
 હાથમે લેકર ખડે હોગયે, જનામે ખારીસે ઇરશાદ હુવા, કે મે
 તેરા પરવરદીગાર હું, ઓર તુ એક પાક મેદાનમેં હે, જસક
 નામ તુઆ હે, અપની જીતીઆં ઉતાર ડાલ, શીર હજરત મુસા
 અલે,કો તુખુવતકા ખીલઅત મરહમત કીયા, ઓર મારેફતકે
 તુરસે ઉનકો દિલકો રોશન કરકે ફરમાયા, કે મેંને તુએ પસંદ
 કીયા, જો તેરેપાસ વહી ભેળું વોહ સુન, ઉસકે બાદ ઉનસે પુછા, કે
 યે અય મુસા અલે, તેરે હાથમેં કયા હે, તુ કહા મેરી લાડી હે,
 ઇસપર મેં તકીયા કરતા હું, ઓર બકરીયોંકે વાસતે પ-તે જાડતા
 હું, ઓર ઇસસે ઓર બહોતસે કામ નીકલતે હેં, ફરમાયા ઇસે
 ફેંકદે, જોંહી હજરત મુસા અલે,ને ઉસે ડાલ દીયા, વોહ એક
 હેખતનાક અઝદહા બનકર હરતરફ હરકત કરને લગા, હજરત
 મુસા અલે, ડરગયે, ઉસી વક્ત હુકમ હુવા, કે ઉસે પકડલે, ઓર
 ખોફ નકર, હજરત મુસા અલે,ને સંબલકર ઉસે પકડલીયા,

વોહ બદસ્તુર લાડી હોગઇ, શીર ઉનકો દુસરા મોજેજી ધનાયત
કીયાં, ઓર ફરમાયા, કે અપને ગીરેઆનમેં હાથ ડાલકર બાહર
નીકાલ. હજરત મુસા અલે,ને ગીરેઆનમેં હાથ ડાલકર જોંઢી
બાહર નીકાલા, ઉસકી રોશની આકૃતાબકે તુરપર ગાલેબ હુઈ,
ઓર યેહી મોજેજી અરબીમેં *યદે ખેદા કેહલાતા હે.

જબ હજરત મુસા અલે,કો દોનો મોજેજે મરહમત હે
ચુકે, તો ઉનકો શીરઓનકે પાસ જાને ઓર ઉસકી હિદાયત
કરનેકા હુકમ હુવા, હજરત મુસા અલે,ને દરખાસ્ત કી, કે મેરા
બાઈ હાડૂન અલે,બી ઇસ અમ્રમેં મેરા શરીક હો, યે અર્જ
કુચુલ હુઈ, ઓર ઈરશાદ હુવા, કે તુમ દોનો બાઈ શીરઓનકે
પાસ જાઓ, ઓર ઉસસે નર્મ કલામીસે પેશ આઓ, ઓર કહો,
કે બની ઇસરાઇલપર જુદમ નકર, ઓર દીને હક ઈખત્યાર કર.

ઇધરતો હજરત મુસા અલે, મીસરકી તરફ રવાના હુયે,
ઇધર અટલાહ તઆલાને હજરત હાડૂન અલે,પર વહી ના-
જલ કી, ઓર હજરત મુસા અલે,કે હાલસે મુફ્સીલ ખબર
દી, હજરત હાડૂન અલે, મીસરકે બાહર હજરત મુસા અલે,
કે ઇસિતેકબાલકો ગયે, ઓર ઉનકો સાથ લેકર શેહરમેં આયે,
શીર દોનો શીરઓનકે પાસ ગયે, શીરઓનને હજરત મુસા અલે,
કો દેખતેહી પહેજાન લીયા,ઓર ઉનકા હાલ પુછને લગા.

હજરત મુસા અલે,ને કહા, અટલાહ તઆલાને મુઝે
અપના રસુલ કરકે તેરી નસીહતકે વાસને ભેગા હે, ઓર મેરે
બાઈ હાડૂન અલે,કો ઇસ કામમેં મેરા શરીક કીયા હે, અબ તુ
દીને હક ઈખત્યાર કર, ઓર બની ઇસરાઇલકો જનપર તરેહ તરેહકે

*અરબીમેં યદે હાથકો ઓર ખેદા આકૃતાબકો કેહતે હેં.

ਭੁਲ੍ਹਮ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਸੁਪ੍ਰਦ ਕਰ, ਸ਼ੀਰ ਫੁਜਰਤ ਮੁਸਾ, ਅਲੇ, ਨੇ ਅਪਨੇ
 ਦੋਨੋ ਮੋਞੇਞੇ ਉਸੇ ਦੀਆਏ, ਪੇਹਲੇ ਅਪਨੀ ਲਾਡੀ ਛਾਥਸੇ ਫੇਂਡੀ,
 ਵੋਹ ਫ਼ੈਰਨ ਐਕ ਖੁੰਘਾਰ ਅਝਫਾ ਘਨ ਗਯਾ, ਸ਼ੀਰਐਨਪਰ ਯੋਝ
 ਗਾਲੇਯ ਛੁਵਾ, ਐਰ ਫ਼ੀਰੀਆਫ ਕਰਨੇ ਲਗਾ, ਕੇ ਅਗਰ ਤੁਮ ਖਸ ਘ-
 ਲਾਕੋ ਫਫ਼ਾ ਕਰੋਗੇ, ਤੋ ਮੇਂ ਤੁਮਹਾਰੀ ਨੁਮੁਵਤ ਕੁਮੁਥ ਕੜੰਗਾ, ਫੁਜਰਤ
 ਮੁਸਾ ਅਲੇ, ਨੇ ਉਸ ਅਝਫਾਕੇ ਮੋਂਹਮੇਂ ਛਾਥ ਡਾਲ ਦੀਯਾ, ਵੋਹ ਫ਼ੈ-
 ਰਨ ਲਾਡੀ ਹੋ ਗਫ, ਸ਼ੀਰ ਗੀਰੇਘਾਨਮੇਂ ਛਾਥ ਡਾਲਕਰ ਘਾਫੇਰ ਨੀਕਾਲਾ,
 ਉਸਡੀ ਰੋਸ਼ਨੀਸੇ ਸਘਡੀ ਆਂਘੋਂਮੇਂ ਘਕਾ ਘੋਂਦੀ ਆਘ, ਐਰ ਫੋਘ
 ਉਸਕੇ ਫੇਘਨੇਡੀ ਟਾਘ ਨਲਾਸਕਾ, ਸਘਨੇ ਅਮਾਨ ਘਾਡੀ, ਫੁਜਰਤ
 ਮੁਸਾ ਅਲੇ, ਨੇ ਸ਼ੀਰ ਗੀਰੇਘਾਨਮੇਂ ਛਾਥ ਡਾਲਾ, ਵੋਹ ਜੇਸਾ ਥਾ, ਵੇ-
 ਸਾਡੀ ਫੋਗਯਾ, ਸ਼ੀਰਐਨਨੇ ਕਲਾ, ਅਘ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਧਰ ਜਘਐ,
 ਫਮ ਖਸ ਮੁਕਫਫਮੇਮੇਂ ਸਲਾਫ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਟਞਵੀਞ ਕਰੇਂਗੇ, ਸ਼ੀਰ ਉ-
 ਸਨੇ ਅਪਨੀ ਘੀਵੀ ਫੁਜਰਤ ਘਾਸਥਾ ਸੇ ਖਸਿ ਅਝਕਾ ਭੁਕ ਕੀਯਾ,
 ਉਨਹੋਂਨੇ ਜਵਾਘ ਦੀਯਾ, ਕੇ ਫੋਘ ਅਕਲਮੰਫ ਐਸੀ ਘਡੀ ਨੇਅਮਤਕੋ
 ਝਾਏ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਘੇਤਵਕਕੁਝ ਧਮਾਨ ਲਾਘੋ, ਉਸਕੇ ਘਾਫ **ਫੁਮਾਨ**
 ਘੇ ਸਰੋ ਸਾਮਾਨਸੇ ਜੇ ਉਸਕਾ ਵਞਰ ਥਾ, ਪੁਛਾ, ਵੋਹ ਘੋਲਾ ਤੁ
 ਅਮਤਕ ਧਞਞਤਮੇਂ ਸ਼ੋਫਰਏ ਘਾਝਾਕ ਥਾ, ਅਘ ਅਪਨੀ ਭੁਫਤ ਮ-
 ਸਫੁਰ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਖਸਿ ਵਕਤ ਟਕ ਲੋਗ ਟੇਰੀ ਝਘਾਫਤ ਕਰਤੇਥੇ, ਅਘ
 ਤੁ ਐਰੋਂਡੀ ਮੀਫਤ ਮੰਝੁਰ ਕਰਤਾ ਹੈ, **ਫੁਮਾਨ**ਡੀ ਧੁਫਤਧੁ ਸੁਨਕਰ
 ਸ਼ੀਰਐਨ ਘੀਫਰ ਗਯਾ, ਐਰ ਫੁਜਰਤ ਮੁਸਾ ਅਲੇ, ਡੀ ਫਰਮਾਂ
 ਘਰਫਾਰੀਸੇ ਧਨਕਾਰ ਕੀਯਾ, ਮਗਰ ਉਸਡੀ ਘੀਵੀ ਫੁਜਰਤ
 ਘਾਸਥਾ ਸਿਫਕ ਦੀਲਸੇ ਧਮਾਨ ਲਾਫ਼, ਸ਼ੀਰਐਨਨੇ ਉਸ ਮਝਲੁਮਏ
 ਘੇ ਗੁਨਾਫਕੋ ਨੀਫਾਯਤ ਅਞਘਸੇ ਸ਼ਾਫੀਫ ਕੀਯਾ, ਅਲਾਵਾ ਉਸਕੇ
 ਐਰ ਫੁਜਰੇਂ ਘਾਫਮੀ ਫੁਜਰਤ ਮੁਸਾ ਅਲੇ, ਪਰ ਧਮਾਨ ਲਾਏਥੇ,
 ਉਨਹੋਂਲੀ ਟਰੇਫ ਟਫੇਫਡੀ ਟਕਲੀਫ਼ੀਂ ਫੀਂ.

ઇસકે બાદ હજરત મુસા અલે, પર વહી નાજલ હુઘ, કે તુ અપની કોમકો મીસરસે બાહર લેગ્ત, ઓર દરયાયે નીલ પર મુકામ કર, બની ઇસરાઇલને સફરકે સામાનકી તૈયારીકી, ઓર તમામ માલો અસબાબ ઓર અહલો ઇયાલકો હમરાહ લેકર આધી રાતકે વકત મીસરકે બાહર નીકલે, સુખ્હોહી શીરઓનકો ઇસ અત્રકી ઇતીલા હુઘ ઉસને લશ્કર જમા કરનેકા હુકમ દીયા, ઓર ઉસીદીન બની ઇસરાઇલકા તઆકુબ કરના ચાહા, મગર ઉસરોજ કીસી ખાસ સબબસે તવકકુક હોગયા, ઓર દુસરેદીન સારા લશ્કર લેકર હજરત મુસા અલે, કે પીછે રવાના હુવા. હજરત મુસા અલે, અપની કોમકે સાથ આગે આગે ઓર શીરઓન અપને લશ્કર સમેત પીછે પીછે ચલા જતાયા. જબ દરિયા કરીબ આયા, તો ઉસ વકત હજરત મુસા અલે, પર વહી નાજલ હુઘ, કે તુ અપની લાકી દરિયાપર માર, હજરત મુસા અલે,ને ફોરન દરિયાપર લાકી મારી, ખુદાકી કુદરતસે દરિયા ફટ ગયા, ઓર ઉસમેં રસ્તા પેદા હો ગયા, હજરત મુસા અલે, તમામ બની ઇસરાઇલ સમેત દરિયામેં દાખેલ હુયે. ઓર થોડીસી દેરમેં ઉત્તુર કર ગયે. શીરઓન જબ વહાં પોહયા, તો દરિયાકા યે હાલ દેખકર હેબતકે મારે કાંપને લગા, ઓર ઇસ મોજેજેસે હેરતકે દરિયામેં ગર્ફ હુવા, ચાહા કે મીસરકો શીર જાઉં ચા હજરત મુસા અલે,કી ઇતાઅત કરે, મગર હામાનને મના કીયા, ઓર આગે બરહનેકી તરગીબ દી, આખીર ઉસને અપના ઘોડા દરિયામેં ડાલ દીયા, ઓર તમામ લશ્કરને ઉસકી પેરવીકી, જબ છોટે બડે અદના આત્મા દરિયામેં દાખીલ હોચુકે, કાહેરે હુકીકી કે હુકમસે પાનીકે અજબ મીલ ગયે, ઓર દરિયા જેસાયા વેસાહી હોગયા, ઓર સબ લોગ હલાક હુયે.

શીર હજરત મુસા અલે,ને બની ઇસરાઇલમેંસે હજરત મુશીઅ અલે,કો ચોખીસ હજર આદમીયોંકે સાથ મીસરકો બેળ, ઉનહોંને વહાં જાકર કીબતીયોંમેંસે એક શખ્સ કો ઉનકી બાકી જ-માઅતપર હાકેમ બનાયા, ઝોર આપ હજરત મુસા અલે,કી પાસ ચલે ગયે.

બની ઇસ્રાઇલને કઈ દેઈ હજરત મુસા અલે,સે કહાચા કે હમેં અલાહેદા શરીઅત ચાહીયે, જસકે મુવાશીક હમ અમલ કીયા કરેં, ઝોર ખુદાકી રજામંદી ઝોર ખુશનુદી હમેં હાસીલ હો, ઉનકી ખાહીશકે મુવાશીક હજરત મુસા અલે,ને જનાબે ઇલાહીમેં દરખાસ્તકી, હુકમ હુવા કે કો-હે તુર પર આ, ઝોર વહાં આકર રોજે રખ, ઉસ વકત તેરા મતલબ હાસીલ હોગા, હજરત મુસા અલે,ને હજરત હારૂન અલે,કો અપના ખલીફા કીયા, ઝોર આપ બની ઇસરાઇલમેંસે સત્તર આદમી હમરાહ લેકર કોહે તુરમેં ગોશા નશીન હુયે, ઝોર રોજે રખને શુરૂ કીયે, અટલાહ તઆલાને ઉનહોં અપને કલામસે મુશરરફ ફરમાયા, ઝોર તવરેતકી દસ લોહોં ઇનાયત કી.

ઇસકે બાદ હજરત મુસા અલે,ને બની ઇસ્રાઇલકો ફરમાયા, કે ખુદા તઆલાકા હુકમ હે, કે લશ્કર તૈયાર કરકે બચતુલ મુકદ્દસકો કોમે અમાલેકા કે હાથસે છુડાઓ, ઝોર જાહેમોકો વહાંસે દફા કરો, વોહ બચતુલ મુકદ્દસકી તરફ રવાના હુયે, મગર શીર ઉનહોંને ઇસ અમ્રમેં પેહલુ તહી કી, ઝોર હજરત મુસા અલે,ને હરચંદ સમજાયા, કુછ કામ નઆયા, આખીર વોહ એક જંગલમેં સરાસીમા વ હયરાન હુયે, ઝોર અજાબે ઇલાહી ઉનપર નાજલ હુવા, હજરત મુસા અલે,ને ઉનકા પે

હાલ દેખકર બહોત રંજ કીયા, ઓર ઉનકે વાસતે ખુદા ત-
આલાસે દુઆકી, ધરિશાદ હુવા, કે એસે ફાસેકોંકે વાસતે ગમ-
ગીન નહો, જબ ઉનકે પાસ ખર્ચ તમામ હુવા, ઓર જખીરા
નરહા, તો હજરત મુસા અલે,સે બુખકી ફરીયાદો જારી કરને
લગે. હજરત મુસા અલે,ને જનાબે ઇલાહીમેં અર્જકી, તબ
એહસાને ઇલાહીકા ખાન ઇસતરેહસે મુકરર હુવા, કે રાતકે વક્ત
ધનીયેકેસે દાને બર્ફસે સુફેદ ઓર શહેદસે શીરીં દરખ્તોંપર નાજલ
હોતે, ઓર અસરકે વક્ત બુને હુયે પરીદે ઉતરતે, ચુનાંચે
કુરઆનમેં જો લીખ્ખા હે! કે બની ઇસ્ત્રાઇલિપર મન ઓર
સલવા નાજલ હુવા, ઉસસે યેહી દોનો કીસમકી ચીજે
મુરાદ હેં, અલાવા ઇસકે બની ઇસ્ત્રાઇલકે વાસતે પાનીકી યે
સખીલ ઠેરી, કે હજરત મુસા અલે,કા જબ મુકામ હોતા, તો
વોહ અપની લાડી એક પથ્થરપર મારતે, ઓર બારા સીખતોંકે
વાસતે આબે શીરીંકે બારા ચશમે પેદા હોજતે. બાવજુદ ઇસકે
બની ઇસ્ત્રાઇલિ અપની તમેઅ નફસાની ઓર કુફરાને નેઅમતસે
બાજ ન આયે, ઓર હજરત મુસા અલે,સે કહા કે રાત દીન
ઇનચીજેંસે હમારે મોંહકા મઝા બેમઝા હોગયા, હમસેતો એક
કીસમકે ખાનેપર સબ્ર નહીં હોસકતા, તુમ દુઆ કરો, કે અ-
લલાહ તઆલા હમેં મસુરકી દાલ, ખ્યાજ, લહસન, ઓર
સાગ દેવે, અલલાહ તઆલાકો ઉનકી યે બાતેં નાપસંદ આઈ,
ઓર ચાલીસ બર્સકે અરસેમેં સબકો તબાહ કરદીયા, ઉનમેંસે
સીફ દો શખ્સ હજરત યુસેઅ અલે, ઓર હજરત કાલિબ
અલે, બાકી રહે, જો આખિરકો નખી હુયે, મગર ઇસ અરસેમેં
જીતને હલાક હુયે, ખુદાતઆલાને ઉતનેહી ઉનકી નસલસે
પેદા કરદીયે.

સીયરકી કિનારોએ લીખ્યા હે, કે જળ હજરત મુસા
 અલે, મીસરપર ગાલેખ હુયે, ઓ કિખતી હલાક હુયે, તો વોહ
 મજલીસમેં અકસર વાઅઝો નસીહત કરતેયે, એકરોજ ઉનહોંને
 ખુદા તઆલાસે સુવાલ કીયા, કે ઇલાહી અગર તેરે બંદોમેં
 કોઈ મુઝસે જીયાદા આલીમ હો, તો મુઝે બતા કે મેં ઉસસે ફાયેદા
 હાસીલ કરૂં, હકતઆલાને વહી નાજીલ કી, કે મેરા એક બંદા
 તુઝસેબી જીયાદા આલીમ હે, મેંને અપને ઇલ્મકે રાજ ઉસકે
 સીનેમેં જમા કીયે હેં, વોહ દરિયાકે કનારેપર તુઝે મીલેગા.
 હજરત મુસા અલે, *મજમઉલખહરેનકો, તરફ રવાના હુયે,
 ઓર વહાં હજરત ખીઝરસે ઉનકી સુલાકાત હુધ. હજરત
 ખીઝરને પુછા, કયુંકર આના હુવા ? હજરત મુસા અલે, ને ક-
 હા, કે ઇસ સફરસે મેરા મકસદ યેહે, કે અંદરોજ તુમહારી સો-
 હબતમેં રહું, ઓર ખુદાને જો ઇલ્મ તુમહોં અતા કીયાહે,
 મેંબી સીખું, હજરત ખીઝરને કહા, મેરી રફાકત મુશકીલહે,
 કયુંકે શાયદ મેં ઇલ્મે ખાતેનીસે કોઈ એસા કામ કરૂં, કે ઝાહેર
 ઉસકા શરારત ઓર કરાહત હો, ઓર અંજામ ઉસકા ખેરીયત
 ઓર કરામત હો, ઓર તુમ જેપુછે નરેહ સકો. હજરત મુસા
 અલે, ને ઉનકી દીલજમઇ કરદી, કે મેં તુમહારે હુકમકી તામીલ
 કરૂંગા. ઓર દોનો એક કિસ્તીમેં બેઠકર વહાંસે રવાના હુયે, હ
 જરત ખીઝર અલે, ને કિસ્તીકે દોતીન તખતે તોઝકર દરિયામેં

*મજમઉલ ખહરેનસે વોહ મુકામ મુરાદહે, જહાં દારસ ઓ
 ર રૂમકે સમંદર મીલતેહે, મગર ખાઝા યે ખ્યાલહે, કે હજરત મુસા
 અલે, ઓર હજરત ખીઝર અલે, હા મીલનાહી ઇલ્મકે દો દરિયાયોંકા મી
 લનાયા, ઇસ સખબસે ઉનકે મીલનેકી જગ્યાકે મજમઉલ ખહરેન તસબુ
 ર કીયા.

ફેંક દીધે, ઓર કિસ્તીવાલોંસે કહા, જલ્દ અપની કિસ્તીકા બંદો-
બસ્ત કરો, નહીંતો ડુબ જાયેગી, યે દેખકર હજરત મુસા અ-
લે, બોલ ઉઠેકે એસી મજબુત કિસ્તીકા બેકાર કરદેના ઓર ઇતને
લોગોંકે ડુબનેકા ખ્યાલ નરખના નીહાયત મુશ્મ ઓર ખીલાફે
શરેઅ હે. હજરત ખીઝર અલે,ને જવાબ દીયા, મેંને તુમસે
નકહાયા,કે તુમ મેરે સાથ સખ નકરસકોગે. હજરત મુસા અલે,
ને ઉજ્જ કીયા, કે મેંને ભુલકર યે ખાત કેહદીથી, આઈદા એસા
નહોગા, જખ દોનો કિસ્તીસે ઉતરે, ઓર શેહરકે પાસ પહોંચે,
વહાં કઇ લડકે ખેલ રહેયે, હજરત ખીઝર અલે,ને ઉનમેંસે
એક ખુબસુરત લડકેકો પકડકર જમીનપર ડાલ દીયા, ઓર
ઉસકા ગલા ધુરીસે કાટડાલા, હજરત મુસા અલે,ને કહા, તુમને
યે કયા ગજબ કીયા ? બે ગુનાહકા કતલ કરના કીસ મજહબમેં ર-
વાહે, હજરત ખીઝર અલે, બોલે, મેં પેહલેહી કેહ ચુકાયા, કે
તુમસે સખ નહીં હોસકનેકા. હજરત મુસા અલે,ને ઉજ્જ કીયા,
ઓર કહા, અગર અબકી દે઼ બોલું, તો મેરા સાથ છોડ દેના,
ઇસ ગુફતગુફે ખાદ આગે ચલે, રાતકો એક ગાજમેં પોંહચે, સ-
રદીકા મોસીમ થા, ગાજોંવાલોંકે હાં મેહમાન રેહના ચાહા, મગર
ઉનહોંને યે અમ્ર મંજુર ન કીયા, નાચાર દોનો ભુકે ખ્યાસે પડ
રહે, ઉસ બસ્તીમેં એક ઝુકી હુઇ દીવાર ગીરનેકોથી, સુબહોકો
હજરત ખીઝર અલે,ને ઉસ દીવારકો બગેર ઉજરતકે દુરસ્ત
કરદીયા, હજરત મુસા અલે,ને કહા, કે ઇસ ગાજોંકે લોગોંને તો
યે બે મુરવ્વતીકી. કે મેહમાનનવાજીકી રસ્મબી અદા નકી, ઓર
તુમને ઉનકે સાથ યે સુલુક કીયા, મુનાસીબ તો યે થાકે, ઉનસે
મજદુરી લેલેતે, ઓર ભુકકા ધલાજ કરતે, હજરત ખીઝર અલે,
ને કહા, અબ હમારા તુમહારા સાથ નહીં, યહાંસે ચલ દીજયે,

ਮਗਰ ਧੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾ ਆਲੋਚਨਾ ਮਾਲੁਮ ਹੋਏ ਹਨ,
 ਉਨਕੇ ਸਭਾਸਥੀ ਗੋਰੇ ਦੀਵਲੇ ਸੁਨ ਲੀਯੋਏ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੀਕੇ ਤੋਡਨੇਕਾ ਧੇ
 ਆਐਸ ਹੇ, ਕੇ ਐਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮ ਆਦਿਸ਼ਾਹਕੇ ਸ਼ੇਰਮੇਂ ਵੋਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੀ ਨ-
 ਨੇਵਾਲੀਥੀ, ਐਰ ਵੋਹ ਆਦਿਸ਼ਾਹ ਮਝਯੁਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੀਯੋਂਕੇ ਧੀਨ ਲੇਤਾਥਾ,
 ਧਸਵਾਸਤੇ ਮੇਨੇ ਉਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੀਕੇ ਐਯਦਾਰ ਕਰਦੀਯਾ, ਕੇ ਉਸ ਆਦਿਸ਼ਾਹਕੇ
 ਤਸਰਰੜ੍ਹਸੇ ਮਝਯੁਤ ਰਹੇ. ਐਰ ਲੜਕੇ ਕੇ ਕੁਲ ਕਰਨੇਕਾ ਧੇ ਸਭਾਸਥੀ ਹੇ,
 ਕੇ ਉਸਕੇ ਮਾਘਾਪ ਨੇਕਯਥ ਐਰ ਧਮਿਨਦਾਰ ਧੇ, ਐਰ ਲੜਕੇਸੇ ਕੁਕੁ
 ਐਰ ਨਾਕੁਰਮਾਨੀ ਐਰ ਕੁਸਾਦਕੇ ਸੀਵਾ ਕੋਧਿਅਤਰ ਯੁਧੁਰਮੇਂ ਨਯਾਤਾ,
 ਮੇਨੇ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਕੀਯਾ, ਕੇ ਉਸਕੀ ਅਦੀਕਾ ਅਸਰ ਮਾਘਾਪਕੇ ਪਹੋਂਯੇਗਾ,
 ਧਸ ਵਾਸਤੇ ਉਸੇ ਕੁਲ ਕਰਤਾਲਾ, ਐਰ ਅਥ ਯੁਧਾਤਾਲਾ. ਉਸਕੇ
 ਮਾਘਾਪਕੇ ਕੁਰੰਧ *ਸਾਲੇਹ ਧਨਾਯਤ ਕਰੇਗਾ. ਐਰ ਦੀਵਾਰਕੇ ਦੁਰਸਤ
 ਕਰਨੇਕਾ ਧੇ ਕਾਧੇਦਾ ਹੇ, ਕੇ ਵੋਹ ਦੀਵਾਰ ਦੋਯਤੀਮ ਅਯੋਂਕੀ ਹੇ, ਐਰ
 ਉਨਕਾ ਘਾਪ ਨੇਕਯਥ ਐਰ ਪਰਹੇਯਗਾਰਥਾ, ਐਰ ਦੀਵਾਰਕੇ ਤਲੇ ਅ-
 ਯਨਾ ਹੇ, ਅਗਰ ਵੋਹ ਦੀਵਾਰ ਅਥ ਗੀਰਪਤੀ, ਤੋ ਦੋਨੋ ਧਤੀਮ
 ਅਯਨੇਸੇ ਮਝਰਮ ਰੇਹਯਤੇ, ਧਸਵਾਸਤੇ ਧਲਿਹਾਮੇ ਧਲਿਹੀਕੇ ਸੁਵਾਸ਼ੀਕ
 ਮੇਨੇ ਉਸ ਦੀਵਾਰਕੇ ਅਨਾਦੀਯਾ, ਕੇ ਅਗਰ ਲੜਕੇ ਆਲੇਗ ਹੋਨੇਕੇ
 ਆਦ ਗੀਰ ਪਏਗੀ, ਤੋ ਅਯਨਾ ਉਨਕੇ ਛਾਥ ਲਗਯਯੇਗਾ, ਧੇ ਸੁਨਕਰ
 ਹਯਰਤ ਮੁਸਾ ਅਲੇ, ਵਹਾਂਸੇ ਰਘਸਤ ਹੁਯੇ. •

ਯਥ ਹਯਰਤ ਮੁਸਾ ਅਲੇ, ਕੀ ਵਧਾਤਕਾ ਯਮਾਨਾ ਨਯਦੀਕ
 ਆਯਾ, ਤੋ ਉਨਹੋਂਨੇ ਹਯਰਤ ਯੁਧੇਅ ਅਲੇ, ਕੇ ਅਪਨਾ ਅਲੀਖਾ ਅਨਾਯਾ,
 ਐਰ ਕਾਧੇਯੋਂਕੇ ਯਮਾ ਕਰਕੇ ਤਵਰੇਤਕੇ ਨੁਸਯੇ ਲੀਯਵਾਯੇ, ਐਰ ਐਕ
 ਨੁਸਯਾ ਅਪਨੇ ਛਾਥਸੇ ਲੀਯਕਰ ਹਯਰਤ ਯੁਧਾਧਲਿ ਅਲੇ, ਸੇ ਉਸਕਾ

*ਕੇਹਤੇ ਹੇ, ਕੇ ਉਸ ਲੜਕੇ ਮਾਘਾਪਕੇ ਛਾਂ ਐਕ ਅਦੀ ਹੁਧ, ਐਰ ਉਸਕਾ
 ਨਿਕਾਹ ਕੀਸੀ ਪੈਗੰਯਰਸੇ ਹੁਵਾ, ਐਰ ਦੋਨੋਸੇ ਐਕ ਐਰ ਪੈਗੰਯਰ ਪੈਦਾ
 ਹੁਵਾ, ਐਰ ਵੋਹ ਅਪਨੀ ਕੋਮਕੇ ਰਾਏ ਰਾਸਤਪਰ ਲਾਯਾ.

મુકાબેલા કીયા, શીર બાકી નુસખે ઉસ નુસખેસે મુકાબેલા કરકે અસખાતકો તકસીમ કીયે, ઓર એકસો બીસ બર્સકી ઉમ્રમે ઈસ દુનિયાસે રેહલતકી, ચુકે હજરત મુસા અલે,કો નુરે ઈલાહીકી તજસ્વી હુધથી, ઓર ઉનહોંને ખુદાતઆલાસે કલામ કીયાથા, ઈસવાસતે ઉનકા લકબ કલીમુદ્દાહ હે.

હજરત ઇલિયાસ અલે,

જખ બની ઇસરાઇલકી સલતનત મુલકે શામમેં મુતફરરેક હોગઇ, ઓર ઉનહોંને તવરેતકે એહકામપર બિલકુલ અમલ નકીયા, બલકે ખુતપરસ્તી ઓર ગુમરાહી ઇખતીયારકી, તો અ-લ્લાહ તઆલાને હજરત ઇલિયાસ અલે,કો પેગંબર કરકે બેન, ઉનહોંને હજરત મુસા અલે,કી શરીઅત ઓર તવરેતકે મસાયેલપર અમલ કરનેકી તાકીદ કી, બની ઇસરાઇલ અપને અફઆલસે બાજ નઆયે, બલકે હજરત ઇલિયાસ અલે,કે મારનેકે દરપય હુયે. ઇસવાસતે હજરત ઇલિયાસ અલે, પહાડપર અલે ગયે. ઓર આઠ બર્સતક વહીં રહે, શેહરે બાઅલબકકે બાદશાહને ઉનકે કતલ કરનેકો બહોતસે આદમી બેજે, મગર ખુદાતઆલાને આગ બરસાકર ઉનહોં હલાક કરદીયા. શીર હજરત ઇલિયાસ અલે, પોશીદા હોકર મીસકીનોં ઓર બેવા ઓરતોંકે ઘરોંમે અવકાત બસર કરતે રહે, ઓર જીસકે ઘર જાતે, ખુદાકી કુદરતસે ઉસકે હાં સરસજી ઓર ખુશહાલી જાહેર હોતી,

ઇતેકાકન એક રોજ હજરત યસઆ અલે, ઇન્ને અખતુબકે ધર આયે, ઉનકી માં બહોત ખીમારથી, હજરત ઇલયાસ અલે,કી બરકતસે અછછી હોગઇ. શીર હજરત યસઆ અલે,ને ઉનકી રક્કત ઇખત્યારકી, ઓર દોનોને અપની કોમર્મે આકર હીદાયત કરની શુરકી, ઉસકે બાદ હજરત ઇલયાસ અલે, અપને રશીક હજરત યસઆ અલે, કે સાથ પહાડમેં ગયે, ઓર વહાં એક સમ્મહુવા તેજ રક્તાર ઘોડા નમુદાર હુવા, હજરત ઇલયાસ અલે,ને હજરત યસઆ અલે, કો અપના ખલીફા બનાયા, ઓર ઘોડેકી રીકાબમેં પાઉં રખ આદર મોંહપર ડાલ લોગોંકી નઝરસે ગાયેબ હો ગયે, ઓર અબ્બી હજરત ખીઝર અલે,કી તરેહ દુનિયામેં મવજુદ હેં. યુનાંચે કિતાબોંમેં લીખ્યા હે, કે ચાર શખ્સ હાલતે હયાતમેં હેં, હજરત ઇદ્રીસ અલે, ઓર હજરત ઇસા અલે, આસમાનપર ઓર હજરત ખીઝર અલે, ઓર હજરત ઇલયાસ અલે, જમીનપર.

હજરત યસઆ અલે,

હજરત યસઆ અલે, બની ઇસરાઇલપર તબરેત પરહતે રહે, ઓર હજરત મુસા અલે,કી શરીઅત સીખાનેમેં બહોત કોશીશ કરતે રહે, બની ઇસરાઇલ કબી ઉનકી મુતાબેઅત કરત થે, ઓર કબી મુખાલેફત, આખેરલ અમર ઇસ દુનિયાસે કુચ કર ગયે.

હજરત શમુચલ અલે,

જખ હજરત શમુચલ અલે,કે નુમુવત અતા હુધ, ઓર વોહ વચ્ચો નસીહતમેં મસરફ હુયે, તો બની ઇસરાઇલ ઇમાન લાયે, ઓર ઉનહોંને હજરત શમુચલ અલે, કે પાસ આકર દરખાસ્તકી, કે હમેં કોમે અમાલેકાસે લડના ઝુરર હે, તુમ હમારે વાસતે એક બાદશાહ મુકરર કરદો, ઉસ જમાનેમેં બની ઇસરાઇલમેંસે એક શખ્સ તાલુત નામી જસે સાહિલબી કહતેયે, સક્કા યા ચરવાહાયા, હજરત શમુચલ અલે,ને ફરમાયા, કે ખુદાતઆલાને ઇસે તુમપર બાદશાહ કરકે બેગહે, ઉનહોંને પેહલેતો ઉસકી બાદશાહીસે કુછ ઉજર કીયા, મગર શીર ઉસકે કારે તુમાયાં દેખકર બહોત ખુશનુદીસે ઉસકી ઇતાઅત ઇખત્યારકી ઓર હજરત શમુચલ અલે, કે હુકમસે ઉસકે સાથ હોકર જાલુત નામી બાદશાહસે ઇતેકામ લેને ચલે, જખ જાલુતને યે ખબર સુની, તો એકલાખ મર્દ શમશેરજન લેકર તાલુતકે મુકાબેલેકો આયા, તાલુતકે સાથ પેહલે તો બહોત આદમીયે, મગર શીર સીફ તીનસો તેરા આદમી રેહ ગયેયે, જાલુત ઉસ થોડીસી જમાઅતકો દેખકર હંસને લગા, ઓર તનહા સવાર હોકર મેદાનમેં આયા, તાલુતને હુકમ દીયા, કે મેરી ફાજમેંસે જો શખ્સ ઇસકો મારેગા મેં અપની બેટીકા જો નીહાયત ખુબસુરત હે, ઉસસે નીકાહ કરદુંગા, ઓર અલાવા ઉસકે આધા મુદક ઉસકે હવાલે કરદુંગા, આખીર હજરત દાઉદ અલે, જો ચહુદાકી અવલાદમેંયે, મેદાને જંગમેં આયે, ઓર ઉનહોંને

જાણુતકે મારડાલા, જાણુતકા લશ્કર પરેશાન હોકર ભાગા,
 ઓર બની ઇસરાલને ફતેહ પાઈ, શીર તાણુતને અપની બે-
 ટીકા નીકાહ હજરત દાઉદ અલે, સે કરદીયા, ઓર આપ દો
 બરસ સલતનત કરકે સહીદ હુવા, ઓર બની ઇસરાલકી સલત-
 નત દાઉદ અલે, કે કબ્રેમે આઈ.

હજરત દાઉદ અલે,

હજરત શમુયેલ અલે, પેગંબર ઓર તાણુત બાદશાહકે
 બાદ નુબુવત ઓર સલતનત દોનો ચીજે હજરત દાઉદ અલે, કે
 અતા હુઈ, જબ હજરત દાઉદ અલે, કી ખીલાફત મુસ્તકીલ
 હુઈ, તો ખુદાતઆલાને ઉનકો કીતાબે ઝબુર ઇનાયત કી,
 ઓર ઉસ સહીફેમે વચ્ચ ઓર હીકમત ઓર વઝીફે મુનદર્જ
 થે, અટલાહતઆલાને હજરત દાઉદ અલે, કે એસી ખુશ
 આવાજ ઇનાયત કીથી, કે જીસવક્ત વોહ ઝબુર પરહા કરતેથે,
 વુહુથ વ તુયુર ઉનકે ગીદ જમાહોકર સુના કરતેથે, અલાવા ઉસકે
 ઉનકો યે મોજેઝા ઓર અતા કીયા, કે ઉનકે હાથમે લોહા બગેર
 આગમે રખને ઓર કુટને પીટનેકે મોમસા નર્મ હોજતા થા, ઉસ
 મોજેઝેકે સબબસે હજરત દાઉદ અલે, લોહકી જરહે બનાયા,
 કરતે, ઓર આવજુદ સરવતે સલતનતકે ઉસી કામકી ઉજરતસે
 અપના ખર્ચ કરતે, હજરત દાઉદ અલે, ને ચાલીસ બર્સ સલતનત
 કરકે સત્તર બર્સકી ઉમરમે ઇતેકાલ કીયા.

હજરત મુલેમાન અલે,

હજરત દાઉદ અલે, કે બાદ ઉનકે બેટે હજરત મુલેમાન અલે, બારા બરસકી ઉમ્રમેં તખ્તનશીન હુયે, યે બાદશાહબી સલતનત ઓર તુખુવતકે જામેઅયે ઓર હાકેમે હકીકીને ઉનકો ઇસ કદર હુકમ ઓર મુલક અતા કીયાથા, કે એસા કિસીકો નસીબ નહીં હુવા, યુનાંચે ઇનસાન ઓર વુહુશો તુયુર ઓર હવાકે ઉનકા ફરમાંબરદાર કીયા, ઓર ઇસી સબબસે વોહ એક જઘાસે દુસરી જઘા બહોત જલદીસે ચલે જાતેયે, હજરત દાઉદ અલે, ને અપની જીંદગીમેં બૈતુલ મુકદ્દસકી ખુન્યાદ ડાલીથી, મગર હજરત મુલેમાન અલે, ને ઉસકી તામીર કામેલકી, યુનાંચે ઉનહોંને સુફેદ સખ્જ ઓર જર્દ પથ્થરોંસે મસજીદકી ચાર દીવારી બનવાઈ, ઓર ચાંદી સોના મોતી લાલ ચાકુત ફીરોજ ઓર તરેહ તરેહકે જવાહેરે બેશ કીમત ઉસકી છતમેં જડવાયે, કે જીનકી ચમકસે વોહ ઇબ્તાખાના અંધેરી રાતમેં રોજે રોશનકી માનીંદ મુનઝર માલુમ હોતાથા, રૂયે જમીનકે તમામ બાદશાહોંને હજરત મુલેમાન અલે, કી ઇતાઅત ઇખત્યારકી, ઓર બલકેસ જો શેહરૈં સબ્બાકી મલેકા, વોહબી હજરત મુલેમાન અલે, કે પાસ આઈ, ઓર ઇમાન લાઈ, ફીર હજરત મુલેમાન અલે, સે ઉસકા નીકાહ હો ગયા, યે બાદશાહ ચાલીસ બરસ સલતનત કરકે બાવન બરસકી ઉમ્રમેં દુનિયાસે રૂખસત હુયે, આસફ ઇબને બરખ્યા ઉનકા વજીર થા, વોહ બડા આકેલો સાહેબે તફવીર થા.

હજરત યુનુસ અલે,

હજરત યુનુસ અલે, મશહુર પેગંબરોંમેંસે હેં, ઓર ખુદા તઆલાને ઉનહેં શેહરે નેનવે કે લોગોંકી રાહબરીકે વા-
સતે બેળ, હજરત યુનુસ અલે, ને ઉનહેં ખુતપરસ્તીસે મના કી-
યા, ઓર દીને મુસવીકી હીદાયતકી, મગર વોહ લોગ અપની
શુમરાહીસે બાજ નઆયે, ઈસિવાસતે હજરત યુનુસ અલે, ને ફ-
રમાયાકે અગર તુમ તોખા ન કરોગે, તો તુમપર અજબ નાજલ
હોગા, ઓર ખફા હોકર અપને અહલો ઇયાલ સમેત વહાંસે
નીકલ ગયે, ઓર કીસી પહાડમેં મુકામ કીયા, ઉનકે જનિકે
બાદ શેહરવાલોંને બારગાહે ઇલાહીમેં રજુ કરકે બહોત
અજબે નીયાજસે તોખાકી, હરએકને એશો આરામ છોડકર ટાટકે
કપડે પેહને, ઓર સખકે સખ ખુદા પર ઇમાન લાયે, અલ્લા
હ તઆલાને રહમ ફરમાકર ઉનસે અજબ દફા કરદીયા. હજ-
રત યુનુસ અલે, કે ઇસ અમ્મકી મુતલક ઇતીલાઅ નહુઇ, ઓર
વોહ કોમકા હાલ ફરયાફત કરનેકો શેહરકી તરફ મુતવજ્જા હુયે.
રસતેમેં શેતાનને ઉનકો બેહકા દીયા, કે નેનવે વાલોંપર અજબ
નાજલ નહીં હુવા, અગર તુમ વહાં જઓગે, તો લોગ તુમહેં
જુટલાઈગે, ઇસ સખઅસે હજરત યુનુસ અલે, શેહર નેનવેમેં
ન ગયે, બલકે દીક્ષબરદાસ્તા હોકર કીસી ઓર સમતકો રવાના
હુયે, ઓર દરિયાપર પહોંચકર એક કીશતીમેં હો બેઠે, ઇતેફાકન
ચલતે ચલતે કીશતી દરિયામેં ડહેર ગઈ, મલ્લાહને કહ્યું ઇસ કી-
સ્તીમેં કોઈ બંદા અપને ખુદાવંદસે બાગકર બેઠા હો, ઇસવા-

સતે કીસ્તી અટક રહી હે. ઓર હજરત યુનુસ અલે, પર
 ઉનકે જમાલો જલાલકે સખખસે ઇસ અખકા ખ્યાલબી ન ગુજરા,
 મગર ઉનહોને ખુદહી કહા, કે વોહ બંદા મેંહી હું, મુઝે દરિયા-
 મેં ફેંકદો, કીસ્તીવાલોને બહોત ઊજર કીયા, અંજમકાર નાઆર
 હોકર ઉનકો દરિયામેં ડાલ દીયા, હુકમે ઈલાહીસે એક મછલી
 ઉનકો નીગલ ગઇ, ઉસવકત જનાબે ખારીસે મછલીકો ધરશાદ
 હુવા, કે હમને યુનુસ અલે, કો તેરે પેટકા લુકમા નહીં કીયા-
 હે, બલકે તેરે પેટકો ઉસકા કેદખાના બનાયા હે, ખખરદાર
 ઉસે કુછ આસેબ ન પહોંચાઇયો. હજરત યુનુસ અલે, ખુદાકી
 કુદરતસે કુછ અરસેતક મછલીકે પેટમેં રહે, ઓર કાદેરે મુત-
 લકને અપની હિકમતસે હજરત યુનુસ અલે, કે વાસતે મછ
 લીકા પેટ એસા શફફાફ બનાદીયા, કે વોહ દરિયાકી અજબો
 ગરીબ ચીજે દેખતે, ઓર તસબીહો ઇસતીગદારમેં મશગુલ
 રહતે. ફીર હાકેમે હકીકીકે હુકમસે મછલીને હજરત યુનુસ
 અલે,કો દરિયાકે કિનારેપર ઉગલદીયા, વહાં ફૈરન એક સખ્જ
 દરખ પેદા હુવા, ઓર હજરત યુનુસ અલે,ને ઉસકે સાયેમેં
 આરામ પાયા, મગર ફીર વોહ દરખત ખુશક હો ગયા, ઓર
 રજરત યુનુસ અલે, પર શીદદતકી ધુપ પડી, ઇસ વાસતે હજ
 રત યુનુસ અલે,કો દીલ ઉસ દરખતકે મુરજાનેસે પઝમુરદા હુ-
 વા, ઉસી વકત હજરત જીબ્રીલ અલે, આયે, ઓર ખુદાકા
 પેગામ લાયે, કે અય યુનુસ અલે, તુઝે એક દરખતકે સુખનેસે
 ઇસકદર ગમહુવા, મુઝે અપની મખલુકકે તખાહ હોનેકી કયું ન
 શીક હોતી, હજરત યુનુસ અલે, ને તોખા વ ઇસ્તીગદારકી,
 ઓર અદેસાહ તઆલાને ઉનહેં મુકરર ઉનકી કામમેં લેજ,
 લોગતો ઉનકે મુશતાકહી થે, સખને દેખતેહી ઉનકી બહોત

તાઝીમો તકરીમકી, ઓર ધજજતો હુરમતસે શેહર નેનવેમેં લા-
યે, ઉનકી બરકતસે ઉસ મુલ્કમેં આસુદગી ઓર ફરાગબાલી
હો ગઇ, ઓર વોહ હુકમે ઇલાહીકે મુવાશીક દીનો શરીઅત-
કી તાલીમમેં મસરફ હુયે, ઓર ઉમ્મબર હુકકી ઇબ્દત ઓર
ખલ્કકી હિદાયતમેં રહે.

હજરત જકરીયા અલે,

હજરત જકરીયા અલે, ઇપ્ને ખાજન હજરત મુલે-
માન અલે ઇપ્ને હજરત દાઉદ અલે,કી અવલાદસે થે, ઓર
યે વોહી શખ્સ હેં જનહોંને હજરત ઇસા અલે,કી માં હજરત
મરીયમ ખીનતે ઇમરાનકી પરવરીશ કીથી, હજરત મરીયમ
રદી,બી હજરત મુલેમાન અલે, ઇપ્ને હજરત દાઉદ અલે,કી
નસલસેથી, ઓર ઉનકી માંકા નામ હુન્ના થા, ઓર હુન્નાકી
ખહેનકા નિકાહ હજરત જકરીયા અલે,સે હુવાથા, તો ઇસ રી
શતેસે હજરત જકરીયા અલે,કી ખીખી હજરત મરીયમ
રદી;કી ખાલા હુઈ, ઓર ઇસી ખાએસ સે હજરત જકરીયા
અલે, હજરત મરીયમકી પરવરીશકે કરીલ હુયે.

તવારીખકી કિતાબોંમેં લીખ્ખા હે, કે હજરત મરીયમ
રદી, કીમાં હુન્નાને નજર માનીથી, કે અગર અુદાતખાલા
મુઝે ખેટા દેગા, તો મેં ઉસે દુનિયાકે કામોંસે આજનહ કરકે ખા-
લેકકી ઇબ્દતકે વાસતે ખૈતુલ મુકદ્દસમેં રખુંગી, ઓર

વોહ વહાંકી ખીદમત કીયા કરેગા, ખુદાકી કુદરતસે ઉસે હમલ રહા, ઓર ઉસકા ખાવિંદ ઇમરાન ઉસે હાલતે હમલહીમેં છો ડકર મર ગયા, જખ હમલકે દીન પુરે હો ચુકે, તો ઉસકે હાં યેહી લડકી પેદા હુઇ, જસકા નામ મરીયમ થા, અગરચે હન્નાકો ઉસ વકત કુછ શીક લાહેક હુઇ. ઓર ઉસને જનાબે ખારીમેં અર્ઝકી, કે યે લડકી હે, ઓર લડકી ખૈતુલ-મુકદ્દસ-કી ખીદમત કયા કરસકેગી? મગર શીરબી ઉસે ઉલમાયે ચહુદકે પાસ મસજીદમેં લાકર ખુદાકી નજર કરદીયા, ઉસ જમાનેમેં સખકે પેગંબર ઓર પેશવા હજરત જકરીયા અલે,યે ઓર ઉનપર હજરત મરીયમ રદી,કી પરવરીશ કરનેકા હકભીથા, વોહ હજરત મરીયમ રદી,કો ઉનકી ખાલા યાની આપની ખીખી પાસ લે ગયે, ઓર વહાં ઉનહોંને પરવરીશ પાઈ.

જખ હજરત મરીયમ રદી, બડી હુઈ, તો હજરત જકરીયા અલે, ઉનકો મસજીદમેં લાયે, ઓર માખુદે હકીકીકી ઇખાદતકે વાસતે એક અલાહેદા હુજરેમેં ખીઠા દીયા, ઓર વહાં હજરત જકરીયા અલે, કે સીવા ઉનકે પાસ કોઈ નજમતાયા.

હજરત જકરીયા અલે,કો અપને હાં ખેટા હોનેકી બડી આરજુથી, ઓર વોહ ખારગાહે ઈલાહીમેં ઇસ અમ્રકી દરખાસ્ત કીયા કરતેયે, હકતઆલાને ઉનકી દુઆ કુખુલ કી, ઓર હજરત જાબ્રીલ અલે,ને ઉનસે આકર કહા, કે ખુદાતઆલા તુમહેં એક ખેટે ચહયા નામીકી ખુશખબરી દેતાહે, જે ખુદાકે * કલમે યાની ઈસાકી તસદીક કરેગા, ઓર સરદાર ઓર નફસકુ

* યે મંઝુન કુરઆને શરીફકી તીસરી સુરતકી ચોંતીસવી આયતકા હે.

શ ઝોર નખી હોગા, હજરત જકરીયા અલે,ને કહા, મેરે હાં કયુંકર ખેટા પેદા હો સકતા હે, મેરી ખીખી ખાંઝ હે, ઝોર મેં ઝખક હું, હજરત જીખ્રઈલ અલે.ને કહા, ખુદાતઆલા સખ શયપર કાદેર હે.

અલકિરસા હજરત જકરીયા અલે,કી ખીવીકો હમલ રહા. ઝોર ઇસ અમ્રકે કધ મહીને ખાદ યે ઇતેકાક હુવા, કે એકદીન હજરત મરીયમ રદી, અપની ખાલાકે હાં ગઈ, વહાં હુકમે ઇલાહીકે મુવારીક હજરત જીખ્રઈલ અલે, ઉનકે પાસ આયે, હજરત મરીયમ રદી, ઉનહેં દેખકર શરમાઈ, હજરત જીખ્રઈલ અલે,ને કહા, મુઝસે કુછ અંદેશા નકરના ચાહીયે, મેં તુમહેં એક પાકીમ ખેટા બખ્શને આયા હું. હજરત મરીયમ રદી, ખોલી, મેરે હાં ખેટા કયુંકર પેદા હોગા, મુઝે આજતક કીસી મંદને હાથ નહીં લગાયા, હજરત જીખ્રઈલ અલે,ને કહા, ખુદાને ફરમાયા હે, કે મુઝે બગેર આપકે ખેટા પેદા કરના આસાન હે, ઉસકે ખાદ હજરત જીખ્રઈલ અલે,ને હજરત મરીયમ રદી,કે જીરમમેં હજરત ઇસા અલે,કી રહ ફુંક દી.

હજરત જકરીયા અલે,કે ખેટે હજરત યહુયા અલે, હજરત ઇસા અલે,સે ચંદમહીને પેહલે પેદા હુયે, ઝોર શીર ખુદાકી કુદરતસે હજરત મરીયમ રદી,કે ખેટે હજરત ઇસા અલે,કી પેદાયેશ હુઈ.

હજરત યહયા અલે,

હજરત યહયા અલે, અબી બચ્ચાહી થે, કે ખુદાકી ઇતાઅતમે મેહનત ઓર મશકકત કીયા કરતે, ઓર અકસર બૈતુલ મુકદ્દસમે જાકર ઇબ્નાદતમે મશગુલ હોતે, ઓર ગીરયા વ જરી કરતે, અલ્લાહ તઆલાને હજરત યહયા અલે,કો છોટીસી ઉમરમે નુખુવત અતાકી, ઓર વોહ ખલ્કકો હિદાયત ઓર નસીહત કરને લગે, ઓર બહોતસે લોગોંકો દીને હકપર લાયે.

હજરત યહયા અલે,કે વક્તમે યહુદીયોંકે હાકેમને જસકા લકબ હરદોસ થા, એક લડકીસે નિકાહ કરના ચાહા, ઓર વોહ, લડકી એસી કરીબ રિસ્તેદાર થી, કે શરેઅકે મુવાફીક દોનોકા નિકાહ નાખયેઝ થા, ઇસવાસતે હજરત યહયા અલે,ને ઉસ હાકેમકો નિકાહસે મના કીયા, યે અમર લડકી ઓર ઉસકી માંકી નારાઝીકા બાએસ હુવા, ઓર દોનો હજરત યહયા અલે,કે કત્લકે દરખાસ હુઈ, ઓર હરદોસકો ઉનકી તરફસે બેહકાતી રહી, આખિર એકરોજ હરદોસને શરાઅકી બદમસ્તીમે ઉસ લડકીકે કેહનેસે હજરત યહયા અલે,કો કત્લ કરવા ડાલા, ઓર વોહ તીસ બર્સકી ઉમરમે શહીદ હુયે.

હજરત ઇસા અલે.

હજરત ઇસા અલે,બી બડે પેગંબરોમે શુમાર કીયે જાતે હેં, ઓર હજરત મરીયમ રદી,બી ગુનાહસે બરી ઓર ખુદાકે

નજદીક બરગુજરા થી, ઓર હજરત ઇસા અલે,કા પેદા હોના મોજીનેસે ખાલી નથા, ચુનાંચે કુરાને શરીફમેં ચે મઝમુન મુફ્તસીલ તોરપર વાકેઅ હે.

હજરત ઇસા અલે,કે મોજીને ઈજીલમેં ખ્યાન કીચે ગયે હેં, ઉનકે સીવાયે ઓરબી બહોતસે મોજીને કિતાબોમેં મળકુર હેં.

હજરત ઇસા અલે, મુકામે ઐતુલ લહુમમેં જો ઐતુલ મુકદ્દસકે પાસ એક ગાઉ હે, પેદા હુયે, હજરત મરીયમ રદી,કો પેહલેહીસે અંદેશા થા, કે અગર લોગ મુઝસે પુછેંગે, કે ચે બચ્ચા કહાંસે લાઈ, તો મેં કયા જવાબ દુંગી? ચુનાંચે એ-સાહી હુવા, ઓર ઉનકી કામકે આદમી ઉનકો તલાશ કરતે હુયે આ પહોંચે, ઓર પુછા, કે અય *હાઝનકી બહેન! તુને ચે કયા કામ કીયા? ઓર ચે બચ્ચા કહાંસે લાઈ? હજરત મરીયમ રદી,ને હજરત ઇસા અલે,કી તરફ ઇશારા કીયા, કે ઇસસે દ-રયાફત કરલો, ખુદાકી કુદરતસે હજરત ઇસા અલે, ઉસીવક્ત બોલ ઉઠે, કે મેં ખુદાકા બંદા હું, ઓર અલ્લાહ તઆલાને મુઝે કિતાબ દીહે, ઓર નુખુવત અતા કી હે, આખિર ચે મોજીન દેખકર ઉન લોગોંને હજરત મરીયમ રદી,કો છોડદીયા, ઓર ઉનકો ઐતુલ મુકદ્દસમેં લાચે, ઉસકે બાદ હજરત મરીયમ રદી, હજરત ઇસા અલે,કો લેકર મીસરકો ચલી ગઈ, ઓર બારા બર્સતક વહીં રહીં, શીર મુલ્કે શામમેં આકર નાસેરામે ઠેરીં, ઓર હજરત ઇસા અલે, કરીબ તીસ બર્સકી ઉત્રતક વહીં મુકીમ રહે. બાદઅન્ન અલ્લાહ તઆલાને હજરત ઇસા અલે, પર વહી નાજીલ ફરમાઈ, ઓર ઉનકો ખલ્કકી રાહબરીકે વાસતે

*હાઝન અલે, મરીયમકે લાઈકા નામ હે.

ધરશાદ કીયા, ઓર કિતામે ઇજીલ ઉનકો ધનાયત કી, બાઝ કિતાબોમે મજકુર હે, કે જબ હજરત ઇસા અલે,કી ઉમ્મ કરીબ તીસ બર્સકી હુધ, તો વોહ નેહરે અઝૂનકી તરફ ગયે, જીસકા નામ શરીઆબી હે, ઓર વહાં લોગોંકો હિદાયત કરકે ખુદાકી તરફ મુતવજ્જન કીયા, ઉસી નેહરમેં હજરત યહુયા અલે, પેગંબરને દસ્તુરકે મુવાફિક હજરત ઇસા અલે,કો ગોતા દેકર અપને મુરીદોમેં દાખેલ કીયાથા, ઓર ઉસ વકત હજરત યહુયા અલે,કી વક્ષાતકા જમાના કરીબ થા.

જબ હજરત ઇસા અલે, વામ્બજ ઓર નસીહતમેં મસરફ હુયે, તો ઉનહોંને અપની નુખુવતકી તસદીકકે વાસતે ખલકુશ્વાકો મોજીને દીખાયે, ચુનાંચે મુરદેકો જીંદા કરના, મદીકા પરીદા બનાકર ઉસમેં રહડાલના, અંધોં ઓર જુગ્મભીયોંકો શિક્ષાદેના, પાની પર ચલના, ઓર બહોતસે મોજીને જો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો અતા કીયે થે, લોગોંકે સામને ઝાહેર કીયે.

હજરત ઇસા અલે,કે બડે મુસાહેબ ઓર મદદગાર બારા આદમી થે, જો હુવારી કેહલાતે હેં, ઓર યે લોગ અકસર ઉનકે સાથ રહતે થે, ઓર હર અમરમેં ઉનકી ઇતાઅત કરતે થે, એકરોજ સફરમેં ઉનહોંને હજરત ઇસા અલે,સે એક આસમાની ખાનકી દરખાસ્ત કી, હજરત ઇસા અલે,ને નમાજકી દો રકાતેં પરહકર ખુદાતઆલાસે ઇસ અમરકા સુવાલ કીયા, જનામે બારીમેં ઉનકી દુઆ કુખુલ હુધ, ઓર આસમાનસે એક ખાન જીસમેં કીસમ કીસમકે ખાને રખે હુયેથે, નાજીલ હુવા,

હુવારી હુગતે અરબીમેં દોસ્ત ઓર મદદગાર ઓર ધોબીકો કેહતે હેં.

ઝોર વોહ હજરત ઇસા અલે,કે આસમાનપર લેગયે, ઝોર મુખ્ખેરકી શકલ બઝેનહી હજરત ઇસા અલે, કીસી બનગઢ, યહુદીલોગ ઉસે ધસીટતે હુયે અપને હાકેમ પાસ લેગયે, ઝોર રસ-તેમેં ઉસકી બહોત હકારત કરતે ગયે, કોઇ ઉસકે મોંહપર તમાચે મારતાયા, કોઇ સરપર કાંટે ફેંકતાયા, આપનો મુરદેકો જીંદા કરતે થે, હમસે અપનેતઈ ક્યુનહી છુડા લેતે, યહુદાને હરચંદ કસમેં ખાઈ, કે મેં ઇસા અલે, નહીં, હું મગર ઉનહોંને ઉસકી બાત તસલીમ નકી, ઝોર કશાં કશાં અપને હાકેમ પાસ લેજાકર ઉસે સુલીપર ચડહા દીયા. શીર હજરત ઇસા અલે,કે કીસી રિસ્તેદારને પીલાતુસસે જો શાહે રૂમકી તરફસે યહુદીયોંકા હાકેમ થા, ઉસકા જનાજા માંગકર એક કબ્રમેં દફન કરદીયા.

ઇસમાઇલ અબુલકીદાને અપની અરબી તારીખમેં જીસકા નામ અલમુખ્તેસર-ફીઅબખાફલ-બશર હે લીખખા હે, કે ઇસ વાકેઅકે બાદ હજરત ઇસા અલે, આસમાનસે ઉતર કર અપની માં હજરત મરીયમ રદી,કે રૂબરૂ જાહેર હુયે, વોહ યહુદાકી કબ્રકો અપને બેટેકી કબ્ર સમજકર વહાં બેઠીહુઇ રોરહી થીં. હજરત ઇસા અલે,ને કહ્યા, મુઝે ખુદાતઆલાને અપને પાસ ખુલા લીયા હે, મેં અજીઝી તરેહ હું, દીલજમઇ રખ્ખો, ઝોર મેરે હવારીયોંકો મેરે પાસ ખુલા લાઓ, ઉનહોંને હવારીયોંકો ઇખ્તિલા કરીયા, હજરત ઇસા અલે,ને ઉનસે કહ્યા, તુમ રૂયેજમીન પર ફેલકર લોગોંકો હિદાયત કરો, ઝોર ઈજીલકી મુનાદીકે વાસતે જુદા જુદા મુકામોંમેં જાઓ, યે કેહકર આસમાનકી તરફ ચલે ગયે, ઝોર હવારી ઉનકે હુકમકે મુવાફીક અલાહેદા અલાહેદા હોગયે, ઇસકે બાદ મત્તી

હુકા મરકસ ઓર યુહનાને એક એક ઇંજીલ મુસ્તબકી.

કિતાબોંમે મરકુમ હે, કે હજરત ઇસા અલે, હનુજ જીંદા હેં, ઓર જમીનપર દોખારા આનેવામેહેં, ઓર કયામતકે આસારમેં લીખ્યા હે, કે અવ્વલ નસારાકા ખુબ ગલ્યા હોગા, શીર એક શખ્સ ઇમામ મેહદી નામીકી પેદાયેશ હોગી, ઓર વોહ મજહબે ઇસલામકોં બડી રોનક દેગે, ઉસવક્ત એક કાફર જીસકા નામ હજમલ મશહૂર હે, ઝાહર હોકર તરેહ તરેહકે ફરેબોંસે લોગોંકા કુકડી તરગીબ દેગા, ઓર ઉનસે અપની ઇતિઅત ઓર ઇબાદતકા ઇકરાર કરાના ચાહેગા, ઇસકે બાદ હજરત ઇસા અલે, બી આસમાનસે ઉતરકર દીને-મોહમ્મદીમેં શામેલ હોંગે, ઓર હજરત ઇમામ-મેહદીકે સાથ મીલકર હજમલ ઓર ઉસકે રફીકોકે દફાકરને ઓર મજહબે ઇસલામકે ફેલાનેમેં નીહાયત કોશીશ કરેંગે, યહાંતક કે સબલોગ દીનેમોહમ્મદી ઇખતીયાર કરેંગે ઓર ઇસલામકી કમાલ તરકકી ઓર રોનક હોગી, શીર કુછ અરસેકે બાદ કયામતકા હંગામા બરપા હોગા.

હજરત ઇસા અલે, ઓર હજરત મોહમ્મદ-મુસતફા સલ, કે ખીચમેં જો જમાના થા, ઉસમેં દીને-ઇસવી બજા ઓર દુશ્ત રહા, ઓર બહોતસે ઇસાઈ ખુદાપરસ્ત ઓર હુસ્ને અમલ થે, યુનાંચે અસહાબે કાહફ? ઓર ગડહેકે શહીદર

૧ કાહફ અરબીમેં પહાડકે ગારકો કેહતે હેં, જો કે અસહાબે કાહફ એક પહાડ કે ગારમેં જાકર સોયે થે. ઇસ વાસતે ઇસ નામસે નામજદ હુયે, ઓર યે લોગ અસહાબે કાહફ વ રહીમ બી કેહલાતે હેં, કયું કે રહીમ એક લોહકા નામ હે, જીસપર ઉનકા તમામ હાલ લીખ્યા હુવાયા, ઓર ઉસે ક્રીસી બાદશાહને ઉસ ગારપર સટકવા દીયા થા ઓર ઇમેજ કિતાબોંમે ઉનહેં સેવન સ્લીપર્સ [SEVEN SLEEPERS.] લીખ્યા હે.

૨ ઉન લોગોંકા ઇમેજ કિતાબોંમે માર્ટર્સ ઓફ ધી ક્રીસ્ટીયન [MARTYRS of the cawe.] લીખ્યા હે.

ઔર જરજસ ૩ વગેરા કાબેલે તવકીર થે. અસહાબે કાહફ મુલકે શામકે બાશિંદે ઔર મજહબકે ઇસાઇથે, હકીયાનાસ બાદશાહને જો કાફર થા, ઉનહેં કતલ કરના ચાહા, ઇસ સબબસે વોહ કીસી પહાડકે ગારમેં જાધુપે, ઔર એક કુ-તેને ઉનકે સાથ બહોત રક્ષાકત કી, બલકે વોહી રસતા. દીખાતા હુવા ઉનહેં ગાર તક લે પહોંચા, શીર અહલાહ તઆલાને ઉનસબબર એસા ખાબ ગાલેબ કરદીયા, કે વોહ મુદદત તક ગારમેં સોતે રહે. ગડ હેકે શહીદોંકી નિસબત થે લીખ્યા હેકે, કોઇ કાફર બાદશાહ ઇસાઇથોંસે બડી અદાવત રખતાથા, ઉસને એક ઇસાઇ લડકેકો જીસસે બડી બડી કરામતોં આહેર હુધર્થી, શહીદ કીયા, કુછ આદમી ઉસકી કરામતોં દેખકર ઇમાન લાયે, બાદશાહ ઔર ઉસકે રશીકોંને જમીનપર લંબા ગડહા ખુદવાચા ઔર ઉસે આગસે ભરવા ઉન આદમીયોંકો વહાં ડલવા દીયા, યેહીલોંગ ગડહેકે શહીદ હેં, ઔર બાદશાહ ઔર ઉનકે રશીક જીનહોંને ગડહા ખુદવાકર ઉન ઇસાઇયોંકો આગમેં ડલવાયાથા અસહાબે ૧ ઉખડુદ કેહલાતે હેં, જરજસકા જીક કિતાબોંમેં ઇસતરેહ પાયા જતા હે, કે વોહ રૂમમેં પેદા હુયેથે, ઔર ફલસતાનમેં રેહતે થે, ઉનહોંને મોસલ કે બાદશાહકો જો ખુતપરસ્ત થા, દીને ઇસાઇકી હિદાયત કી, વોહ બાજ નઆયા બલકે જરજસસે ખુતપરસ્તી કરાની ચાહી, જરજસને નમાના બાદશાહને સીખેં ગર્મ કરકે ઉનકે બદનમેં ચુભોઈ, ઔર તરેહ તરેહકી સખત તકલીફેં દીં, મગર ઇસ અમ્રમેં ઉનસે બડીબડી કરામતોં આહેર હુઈ, ઔર વોહ અપને મજહબપર કાયેમ રહે.

૩ સેંટ જ્યોર્જ (Saint GEORGE.)

૧ ઉખડુદ અરબીમેં લંબે ગડહેકો કેહતે હેં.

હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ.

મશહુર તવારીખોંમેં લીખ્યા હે, કે હજરત આદમ અલે, કે વક્તસે હજરત અબુલ કાસીમ મોહંમદ મુસતફા સલ, કે જમાને તક જીતને નખી પેદા હુયે, વોહ અપની અપની ઉમ્મત સે હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ. કે અવસાફ પ્યાન કરતે રહે. ઓર ખુદા તઆલાને જો કિતાબેં પેગંબરોંપર નાજલ કીં, ઉન સખમેં હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ, કી અલામતોં ઓર ફજીલતોંસે અંખીયાકો વાકેફ કીયા.

ખુદાવંદે કરીમને હજરત મોહંમદ સલ, કો હજરત મુહ અલે, કાસા સખ, હજરત ઇબ્રાહીમ અલે, કીસી મેહમાન નવાજ હજરત યુસુફ અલે, કાસા હુસ્ન, હજરત યુનુસ અલે, કીસી ઇબ્રાહત, ઓર અલા હાજલ કયાસ ઓર પેગંબરોંકી તમામ સીફતોં ઇનાયત કીયીં, ઓર જોજો અવસાફ હરએક નખીમેં અલાહેદા અલાહેદા થે, હજરત મોહંમદ સલ, કી જાતમેં સખ જમા હોગયેયે, જલકે હજરત મોહંમદ સલ; ઉન અવસાફમેંબી સખપર ગાલેખ થે. ક્યુંકે ઉનકા હુસ્ન હજરત યુસુફ અલે, કે હુસ્નસેબી જ્યાદા થા, હજરત મુસા અલે, ને કોહે તુર પર અદલાહ તઆલાસે કલામ કીયા, તો હજરત મોહંમદ સલ, ને મેઅરાજમેં ખલવતગાહે ખાસમેં જાકર ચુફતગુ કી, ઓર ઉનકો વોહ કુર્બ હાસેલ હુવા, કે કીસી ફિરિસ્તે યા નખીકો નહીં હુવા થા.

હજરત મોહંમદ સલ, કે મોજીજે નીહાયત કસરતસે લીખ્યે હે, ઓર વોહ તમામ પેગંબરોંકે સરદાર ઓર નખીએ આખરી

જળમાન હેં, ઓર અલાવા ધન લકખોંકે ઉનકા લકખ સૈયદુલમુરસલોન ઓર ખાતેમુનનળીધન ઓર ખેરલખશર ની હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ, હીસે મુરાદ હે, ઓર ઇસી સખખસે જહાં કહીં ઉનકા નામ લીયા જવે દુરદ પઢનાં ચાહીએ.

હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ, સને ૫૬૯, ઇ. મેં જન્મકે કારસંકા ખાદશાહ નૌશૌરવાન થા, શેહરે મક્કા મોઅઝઝ-મામે પેદા હુયે, વોહ 'કુરૈશ' કે કખીલે ઓર હાશીમી ખાન દાનસે હેં, ઓર ચાહી-જમજમ કા એહતેમામ ઓર કાઅ ખેકા ઇતેઝામ ઉનકે હાં મવરસી ચલા આતાથા, હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ,કે વાલેદ અખદુલ્લા કઝાએ ઇલાહીસે ફાત હો ગયે થે, ઇસ વાસ્તે ઉનકી વાલેદાને ઉનકી પરવરીશમેં કાશીશ કી, ઓર જખ હજરત મોહંમદ સલ,કી ઉમર છે બરસકી હુધ. તો ઉનકી વાલેદાની ઇસ જહાંસે ઇતેકાલ કર ગઈ, ઓર ઉનકે દાદા અખદુલમુતતલીખ ને હાશીમકે ખેટે થે, ઉનકી પરવરીશ કરતે રહે, દો બરસકે બાદ વોહની મરગયે, ઓર ઉનહોંને હજરત મોહંમદ સલ,કી તરખીયત અખુતાલેખકો ને અખદુલ્લાકે હકીકી બાધ ઓર કામે કુરૈશમેંસે એક જખરદસ્ત સરદાર થે, સુપુર્દ કી, ઓર વોહ ઉનકો અપને ફરજંદસે જ્યાદા સમઝકર ખુખ તરેહ તરખીયત કરતે રહે.

૧ કુરૈશ એક રાખસખ લકખ હે, જુદી અવલાદકાલી કુરૈશ કેહતે હેં, ઓર અસલમેં કુરૈશ તસગીર હે, કુર્શકી. ઓર વોહ એક મહલીકા નામ હે, ને સખ મહલીયાંપર ગાલેખ હે, ઓર ને કે કખી લયેકુરૈશ ઇજ્જત ઓર શરાફતમેં તમામ કખીલોંપર ગલખા ઓર ફવકીયત રખતા હે, ઇસ સખખસે વોહની ઇસ નામસે મશહુર હુવા, ઓર બાઝ કિતાબોંમે ઇસ અમરકી ઓરલી વજેહેં લીખખી હેં.

કિતાબોંમેં મજબુર હે, કે જખ અલ્લાહ તઆલાને હજરત આદમ અલે,કો ઝહેર કીયા, તો હજરત મોહંમદ સલ,કા તુર જો તમામ મખલુકાતસે પેહલે પેદા હુવાથા. ઉનકી પેશાનીમેં રખખા, શીર વોહ તુર હજરત શીશ અલે, પેગંબરકે હિસ્સેમેં આયા, બાદ અજાં હજરત તુહ અલે,કી પેશાનીમેં ચમકા, ઓર હજરત તુહ અલે,સે ઉનકે બેટે હજરત સામ અલે,કો ધનાયત હુવા, ઇસીતરેહ નકલ કરતા હુવા હજરત ઈબ્રાહીમ અલે,કી પેશાનીમેં રોશન હુવા, ઓર હજરત ઈબ્રાહીમ અલે,સે હજરત ઈસમાઈલ અલે,કો મરહમત હુવા, ઓર હજરત ઈસમાઈલ અલે,કી અવલાહમેં મુતકીલ હોતે હોતે અબ્દુલમુનાફકે ચેહરે પર રોનકઅફરોજ હુવા, ઓર ઉનસે હાશીમપર ઓર હાશીમસે અબ્દુલમુતતલીબપર ઓર અબ્દુલમુતતલીબસે હજરત મોહંમદ સલ,કે બાપ અબ્દુલ્લાપર નાજલ હુવા.

જખ હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ, પેદા હુયે, તો તમામ ખુત સરનીયું હોગયે, ઓર ફારસકા આતશખાના જો હજર બરસસે કબી ન ખુઝા થા, બિલકુલ ખુઝ ગયા, ઓર ઇસી તરેહ ઓર બહોતસે અજખ અમર ઝહેર હુયે.

જખ હજરત મોહંમદ સલ,કી ઉમર બારા બર્સકી હુઇ, તો અબ્દુતલીબને જો તીજરતકે વાસ્તે મુલ્કે શામકી તરફ જાતેયે, ઉનકોબી અપને સાથ લીયા, ઓર કાફેલેવાલોંકે સાથ રવાના હુયે, જખ વોહ ઇસ સફરમેં શેહરે 'યુસરાકે પાસ

૧ યે શેહર શામમેં વાકેઅ હે, ઓર યે વોહ બસરા નહીં હે, જે ઇરાકકા એક મરાહુર શેહર હે.

પોંહયે, તો વહાં કાસી રસોમએમેં બહીરા નામી એક રાહુએસે
 ઉનકી મુલાકાત હુધ, વોહ આસમાની સહીદિંસે ખુબ વાકેફ થા,
 હજરત મોહંમદ સલ,કો દેખતેહી ઉનકે આસારસે જનગયા, કે
 ચેહી નખીએઆખરીજજમાન હેં. ઓર અખુતાલેએસે કહા,
 કે ઇસ લડકેમેં નુખુવતકી અલામતેં ઝાહેર હોતી હેં, તુમ ઇનહેં
 લેકર ઉલટે ચલે જઓ, ચહુદી ઇનકે દુશમન હેં, એસા નહો
 મારડાલેં, અખુતાલેએને રાહુએકી ખાત માનલી, ઓર વહીં
 ખુસરામેં અપના માલ બેચકર ઉલટે મકકએ મોઅઝ-ઝમાકે
 ચલે ગયે.

શીર હજરત મોહંમદ સલ,કી દીયાનત ઓર અમાનતકી
 બહોત શોહરત હુધ, ઓર રફતા રફતા યે ખાત હજરત ખુદીજ
 રદી, ખીનતે ખોલીદ તક જો કોમે કુરેશમેંસે બડી ઇજ્જતદાર
 ઓર દવલતમંદ અવરત થીં, પોંહચી, ઉનહોંને હજહત મોહંમદ
 સલ,સે કહા, કે આપ મેરી તરફસે મુલકે શામકો તીજરતકે
 વાસતે જાઇયે, ઓર મેરે ગુલામ મોયસસરા નામીકો
 અપને સાથ લીજીયે, હજરત મોહંમદ સલ,ને મંજુર કર લીયા,
 ઓર વોહ મોયસસરાકે સાથ મુલકે શામકી તરફ રવાના હુયે,
 જમ બહીરા રાહુએકી મંજીલમેં પહોંચે, તો વોહ આલમે ઉક-
 ખાકો રવાના હોગયા થા, ઓર નસતુરા નામી એક રાહુએ ઉસ-
 કી જગા મસનદ નશીન થા, ઉસેબી આસમાની કિતાબોંસે ખુબ
 વાકશીયત થી, ઓર વોહ નખીએ આખરીજજમાન કાબી

૨ નસારાકે ઇબાદત ખાનેકો અરબીમેં અકસર સોમઆ બોલતે હેં.

૩ નસારામેંસે જો શખ્સ પારસા હોકર ગોરાયેગુજ હોતા હે, ઉસે
 અરબીમેં રાહુએ કેહતે હેં.

हाल जनता था, उसने मोयससरासे कहा, के में मुदतसे
 धिस जमालके देभनेका मुतेजरथा, आज मेरी आरजु हासिल
 हुध, बेकीन तुजे नसीहत करताहुं, के शामका जनेका धरादा
 नकर, और धनकी पीदमत अपनी सआहत समझकर धनहेँ उलटा
 बेज, क्युं के शामके यहूदी धनके दुश्मन हेँ, हजरत मोहंमद
 सल, जूसरामेँ हजरत जुहीज रही, का माल जेयकर मोय-
 ससराके साथ मकके को रवाना हुये और मुद हजरत जुहीज
 रही, के पास गकर मालके जेयनेका हाल ज्ञान किया हजरत
 जुहीज रही, उनसे जहोत पुश हुध, और मोयससराने उनकी
 जडी तारीफ़ की, और उनकी करामतोका हाल हजरत जुहीज
 रही,से ज्ञान किया, और कहा, के अकसर देभनेमेँ आया, के
 धुपकी शीदतके वक्त हो द्विरीस्ते हजरत मोहंमद सल,पर
 साया करते चलते थे, और नसतुराका कलामली जे कुछ सुन
 था, उनके ज्ञान नकल किया.

धसके बाद हजरत जुहीज रही,ने हजरत मोहंमद सल,
 से नीकाह करना याहा, और हजरत मोहंमद सल,ने ये बात
 मंजूर करली, हरयंद कोमे कुरेशके ओरली अच्छे अच्छे सरदार
 हजरत जुहीज रही,के हुस्न और शराहत और मालके सज्जसे
 उनके नीकाहके जाहां थे, मगर उनहोंने हजरत मोहंमद सल,
 को सज्जपर तरजुह दी, धस नीकाहके वक्त हजरत मोहंमद
 सल,को पत्नीसवां जर्स था, और हजरत जुहीज रही,की उमर
 आलीस सालकी थी, और धससे पहले उनके दो नीकाह होचुके
 थे, और अज वोह जेवा थीं,

हजरत मोहंमद सल, और हजरत जुहीज रही,मेँ

કમાલ ઇતેહાદ રહા, ઓર દોનો આપસમેં એક દુસરેસે બહોત શક્કત વ મોહખ્યત કરતે રહે, હજરત મોહંમદ સલ,કે હાં હજરત ખુદીજા રદી,સે ચાર બેટીયાં ઓર કઇ બેટ પેદા હુયે, મગર બેટોને છોટીસી ઉમરમેં ઇસ જહાનસે ઇતેકાલ કીયા, ઓર હજરત ખુદીજા રદી,કી જીંદગીમેં હજરત મોહંમદ સલ,ને દુસરા નીકાહ નહીં કીયા, લેકીન શીર ઉનકે કઇ નીકાહ હુયે, ઓર આખેરકાર દસ બીવીયાં હોગઈ, ઉનમેંસે એકને હજરત મોહંમદ સલ,કી હયાતહીમેં વફાત પાઈ, ઓર નવ બાકી રહી, અલાવા બરીં ઉનકે હાં કઇ લોંડીયાંબી થીં. હજરત ખુદીજા રદી, કે ઇતેકાલકે બાદ હજરત મોહંમદ સલ,કી બીવીયોંમેંસે હજરત અબુબકર રદી,કી બેટી હજરત આયેશા રદી,કો સબપર તરજીહ થી.

જબ હજરત મોહંમદ સલ,કો પેંતીસવાં બરસ શુર હુવા, તો કોમે કુરેશને અજ સરેનો કાઅબેકી તામીર કી, ઓર હજરત મોહંમદ સલ,બી ઉસકે બનાનેમેં શરીક થે, ચુનાંચે ઉસ બિનાકે વક્ત હજરે અસવદ ઉનહોંને અપને હાથસે રખ્યા થા, ઉસ તામીરમેં કીસી ખાસ સબબસે કાઅબેકી એક મગરેબી દુકડા જીંસે હુતીમ કેહતે હેં, પેહલી બિનાસે બાહર રેહગયા થા, લેકીન તવાફ કરતે વક્ત ઉસેબી શામેલ કર લેતે હેં.

બચપનહીસે હજરત મોહંમદ સલ,કી તબીઅત ગોરો શીકકો તરફ માયેલ થી, ઓર ઉનકો તનહા બેઠકર ખુદાકા ધ્યાન કરના બહોત પસંદ થા, અંજમકાર ઉનકા ચે દસ્તુર હોગયા, કે વોહ અપના તોશા લેકર કોહે હિરામેં જો મકકે કે કરીબ હે,

અલે જાયા કરતે, ઓર વહાં કીસી ગારમેં બેઠકર મુદત તક 'મુરુ
કેમેમેં' રહા કરતે, જખ ઉનકી ઉમર ચાલીસ બર્સકી હુઈ, તો
વોહ અપની આદતકે મુવાફેક કોહે હિરામેં જાકર 'એતેકાકમેં'
મશગુલ હુયે, ઇતનેમેં હજરત જીખઈલ અલે, ફિરીશ્તે ઉનકે
પાસ વહી લેકર આયે, ઓર કહા, કે અય મોહંમદ સલ, પરહ,
હજરત મોહંમદ સલ, ને કહા કયા પરહું? ઉનહોને સુરયે
અલક બતાઇ, ઓર તીન દેકે હજરત મોહંમદ સલ, કો
અપને જીસ્મસે લગાકર બીંચા, ઇસ અમલસે હજરત મોહંમદ
સલ, કો તમામ ઇલમે 'લફુન્ની હાસીલ હોગયા, ઓર ઉનહોને
હજરત જીખઈલ અલે, કી તાલીમકે મુવાફીક સુરયે અલક પરહી,
શીર હજરત જીખઈલ અલે, ને વહાં એક પાનીકા ચશ્મા પેદા
કીયા, ઓર હજરત મોહંમદ સલ, કો વુજુ કરના બતાયા, ઓર
નમાજકી દો રકાતેં પરહાઈ.

હજરત મોહંમદ સલ, ને યે હાલ હજરત ખુદીજાસે આ
કર ખ્યાન કીયા, ઉનહોને કહા, મુઝે ઉમ્મીદ હે, કે આપ ઇસ
ઉમ્મતકે નખી હો, યે કેહકર ઉનકો અપને ચચાકે બેટે વરકા
ઇબ્ને નોફલકે પાસ લેગઈ, ઓર ઉસકે રૂબરૂ સારા જુક કીયા,
વરકા ઇબ્ને નોફલ આસમાની સહીફાંસે ખુબ આગાહ થા,

૧ ઈસતલાહમેં સખ ચીજોંકા ખ્યાલ ઊડકર ખુદાકે ખ્યાન કરનેકો
મુરાકેબા કેહતે હેં, ૨ ખુદાકે જુકકી નીયત કરકે મસજીદમેં કીસી
મદકે અલાહેદા બેઠનેકો એતેકાક બાલતે હેં, ૩ કુરાને મજીદકી ૯૬
સુરાકા નામ હે, ઓર સખસે પેહલે યેહી સુરત નાજલ હુઈથી.

૧ ઇલમે લફુન્ની ઉસ ઇલમકો કેહતે હેં, જો અલ્લાહ તઆલા
કીસી શખ્સકો બગેર ઉસકી મેહનત ઓર કોશીશકે અપને પાસસે
આતા ફરમાયે.

ઐર તવરેત ઐર ઇજલકા જાણને અરખીમેં તરજુમા કીયાં કરતા થા, અલાવા ઇસકે ઉસને બડે બડે ચહુદી ઐર ઇસાઈ ફાઝેલોંસે હજરત મોહંમદ સલ,કી તુખુવતકી ખખર પાછ થી, યે હાલ સુનકર ખોલા, અય મોહંમદ સલ, તુમહેં મુખારક હો, જીખ્રધલ અલે, ફિરીસ્તે જો મુસા અલે, ઐર ઇસા અલે, ઐર પેગંબરોંપર નાજલ હુવા કરતે થે, અખં તુમહારે પાસ વહી લેકર આયે, ચકીન જાનો, કે તુમ નખીયે આખરીજજમાન હો, કુછ અરસેકે બાદ શીર વહી નાજલ હુધ, ઐર મુતવાતેર આતી રહી, હજરત જીખ્રધલ અલે, ખુદાકે એહકામ હજરત મોહંમદ સલ,કે પાસ પહોંચાતે રહે, ઐર હજરત મોહંમદ સલ, લોગોં કો ખુદાકી ઇખાદત ઐર તવહીદકી તરફ તરગીય દેતે રહે.

સખસે પેહલે હજરત મોહંમદ સલ,કી ખીવી હજરત ખુદીજા રહી, ઇમાન લાઈ, ઐર ઇસી સખખસે હદીસે શરીફમેં ઉનકા ખુન્નુર્ગ મરતખા લીખખા હે, ઐર ચાર ઐરતોંકા મરતખા સખ ઐરતોંસે જ્યાદા હે, શીરજોનકી ખીવી હજરત આસીયા રહી, ઇમિરાનકી બેટી હજરત મરીયમ રહી, જો હજરત ઇસા અલે,કી માં થીં, ઐર ખુદીજા રહી, ખીનતે ખોલીદ હજરત સલ,કી ખીવી ઐર સૈયેદતુનનીસા હજરત ફાતેમા રહી, યે ચારોંકો સખપર ફઝીલત હે.

હજરત ખુદીજા રહી,કે બાદ લડકોંમેં સખસે પેહલે હજરત અલી રહી, જો હજરત મોહંમદ સલ,કે ચચા અખુતાલેખ કે બેટે ઐર ઉમરમેં નવ બરસકે થે, મુસલમાન હુયે, ઐર જવાનોમેં હજરત અખુખકર રહી,ને જો કખીલયે-કુરેશમેં એક બડે શરીફ ઐર નામી આદમી થે, ઇસલામ ઇખત્યાર કીયા,

ઉનકે બાદ હજરત ઉસમાન રહી, ઇબ્ને અફફાન અબ્બુદુર
રહમાન રહી, ઇબ્ને આફ્ર સાઅદ રહી, ઇબ્ને અબીવિકાસ
જખીર રહી, ઇબ્નુલ અવામ ઓર તલહા રહી, ઇબ્ને
અબ્બુદુલા ને કુરેશમેં બડે શરીફ ઓર મોઅજજજ સરદાર
થે, મુસલમાન હુયે, ઓર શીર ઓર લોગબી ઇસ દીનમેં શામેલ
હોતે ગયે.

જખતક હજરત મોહમ્મદ સલ. સીફ ઇસલામકી ખુબી
ઓર બલાઇ ખ્યાન કરતે રહે, ઓર ખુતોંકી મજમમત ઓર
ખુરાઇકે દરપે નહુયે, તખતક દીને-ઇસલામકે મુખાલેફબી ઉનસે
સખ દુસ્મનીસે નપેશ આયે, ઓર તન્જસે કેહતે રહે, કે
અબ્બુલ મુતતલીખકા પોતા આસમાની ખખરેં દેતાહે, મગર
જસવકત હજરત મોહમ્મદ સલ.ને ઉનકે ખુટે માઅખુદોંકો ઇલિ-
નમ લગાયા, ઓર ખુતોંકે એખ નીકાલને શુર કીયે, ઉસવકતસે
કુરેશકે ખુતપરસ્ત ઓર કબાયલે અરબકે બડે બડે સરદાર હજરત
મોહમ્મદ મુસતફા સલ, ઓર ઉનકે અસહાબકે દુસ્મન હોગયે,
ઓર ઉનહોંને મુસલમાનોંકો તરેહ તરેહકી તકલીફ દેની શુરકી,
ઉસ અરસેમેં હજરત મોહમ્મદ સલ.કે ચચા. જનકા નામ હ-
જરત હમ્મઝા રહી, થા, ઇમાન લાયે, ઓર શીર હજરત ઉમર
રહી, ઇબ્ને ખત્તાબને ને કોમે-કુરેશમેંસે બડે શરીફ ઓર
જખરદસ્ત સરદાર થે, ઇસલામ ઇખત્યાર કીયા, ઇસ સખખસે
દીને-મોહમ્મદીકો જ્યાદા કુવ્વત હાસિલ હુઇ, હજરત ઉમર
રહી, બહોત શુખઅ ઓર જરરી ઓર આલીમ ઓર ફઝિલ
થે, ઓર કુરેશ લોગ બડે બડે કામોંમેં ઉનકી તરફ રજુ કરતે
થે, ઓર એસે ઉમરમેં ઉનકો અપના પેશવા જાનતે થે, ચુનાયે

હજરત મોહમ્મદ સત્ર,કો દક્ષા કરનેમેં જો ઉનહોંને મશવરા કી-
યાથા, ઉસમેંબી હજરત ઉમર રદી,હીકો સખસે સુકદદમ જના
થા, મગર વોહ અપની બહેનસે સુરયે રતાહા સુનકર ખેતાબ
હોગયે, ઓર ખોલે, જીસ ખુદાકા ચે કલામ હે, લાયેક નહીં હે,
કે ઉસકી ઇબ્નાદતમેં કુસુર કીયા જાયે, ઓર શીલફાર રકલેમા
પરહને લગે, શીર ગરદનમેં તલવાર ડાલેં હુયે હજરત મોહમ્મદ
સલ,કે પાસ ગયે, હજરત મોહમ્મદ સલ, ચાલીસ આદમીયોંકે
સાથ સફાકે કરીબ કીસી મકાનમેં બેઠે હુયેયે, ઉનહોંને સહનતક
હજરત ઉમર રદી,કા ઇસતેકબાલ કીયા, ઓર મોઆનકા
કરકે કહા, અય ઉમર રદી, કીસ ઇરાદેસે આયે હો, ક્યા ક્યામત
તક લડતેહી રહોગે? હજરત ઉમર રદી,ને જવાબ દીયા, અય
રસુલુલ્લાહ મેં મુસલમાન હોને ઓર ખુદા ઓર ઉસકે નખી
પર ઇમાન લાને આયા હું, ચે સુનકર હજરત મોહમ્મદ સલ,
બહોત ખુશ હુયે, ઓર હજરત ઉમર રદી, કલેમા પરહકર મુસ
લમાન હુયે, ઓર અહલે મજલીસને ઇસ ખુલુદ અવાજસે તકબીર
કહી, કે ઉસકા ગુલગુલા મકકેવાલોંકે કાનતક પોંહયા, ઉસકે
બાદ હજરત ઉમર રદી,ને હજરત મોહમ્મદ સલ,સે કહા, ચે
બાત મુનાસેબ નહીં હે. કે હાલત ઓર મજાતકી તો જાહેર
પરસતીશ હો, ઓર ઇસલામકા મજહબ પોશીદા રહે, આપ બેખટકે

૧ કુરઆને ચરીફકી બીસવી સુરતકા નામ હે, ૨ બાઝોંકા
કાલ હે, કે એક દેહ હજરત મોહમ્મદ સલ, નમાજ પરહા રહે ચે,
હજરત ઉમર રદી,ને ઉનકે પીછે ખડે હોકર કુરઆન સુના, ઓર
ઇમાન લાયે.

૩ હાલત ઓર મજાત ખુતોંકે નામ હે.

બાહર નીકલકર લોગોંકો હીદાયત કીજીયે, યે સુનકર હજરત મોહંમદ સલ; અપને અસહાય સમેત ખાનયે કાખાકી તરફ ચલે, હજરત ઉમર રહી, નંગી તલવાર લીયે હુયે ઉન્કે આગે બડહે, જમ કુરેશને હજરત ઉમર રહી, કો દેખા, તો પુછા, તેરે પીછે ક્યા હે? ઉનહોંને કલેમા પરહા ઓર કહા હજરત મોહંમદ રસુલુલ્લાહ સલ, હેં, જો કોઇ તુમમેસે બેજ હરકત કરેગા, તો યે તલવાર હે, ઓર ઉસકા ખુન હે, હજરત મોહંમદ સલ, ને ઉસરોજ દીલજમઇસે કાઅબેકા તવાફ કીયા, ઓર નમાજ આશ કારા પરહી, ઓર ઇસલામકો બહોત કુવ્વત હાસીલ હુઇ, લીખ્ખા હે કે હજરત મોહંમદ સલ, ને ખુદા તઆલાસે દુઆ કીથી, કે ઇલાહી! ઉમર રહી, ઇખ્તે ખત્તાબ ઓર ઉમર ઇખ્તે હિશામ ઇખ્તે અય્યુજહલમેસે જો શખ્સ તેરે નજદીક મહમુબ હો, ઉસસે ઇસલામકો ઇજજત દે, ચુનાંયે ઉમર રહી, ઇખ્તે ખત્તાબ મુસલમાન હોગયે, ઓર અય્યુજહલ હાલતે કુદ્રમેં *બદરકી લડાઇમેં મારા ગયા, ઉસવક્ત હજરત મોહંમદ સલ, ને કહા, ખુદાકા શુક્ર હે, કે ઇસ ઉમ્મતકા શીરઓન મરગયા.

જમ કુરેશને હજરત મોહંમદ સલ, કે અસહાયપર બહોત ઝુલ્મ કીયા, તો ઉનમેંસે ચંદ આદમી હજરત મોહંમદ સલ, કે કેહનેકે મુવાફિક મકકેસે હીજરત કરકે હુબશીમેં *નજાશી બાદશાહકે પાસ જો ઇસાઇ થા; ચલે ગયે, ઉસને ઇનકી બહોત ખાતેરદારી કી, ઓર મકાન ઉતરનેકો દીયા, મગર કુરેશનેબી

*બદર એક કુબ્રા નામ હે, જો બદર ઇખ્તે કુરેશને ખુદવાયા થા, ઓર વહાં ઉસી નામકા એક ગાઝીબી હે.

*નજાશી હુબશીકે બાદશાહોંકા લકબથા.

નળશીકે પાસ અપને બડે બડે સરદાર બેળે, ઝોર ઉસસે હજરત મોહંમદ સલ,કે અસહાબકો માંગા, નળશીને ઉત્તરી બાત પર કુછ તવજજો નકી, ઝોર એક મુસલમાનબી ઉનકે હવાલે નકીયા, શીર કુરેશને નળશીકો કેહલા બેગ, કે આપને ઉનકો અપને પાસ તો રખ્યા હે, મગર ઉનસે યે દરયાફત કીજયે, કે યે હજરત ઇસા અલે,કે બાબમેં કયા કેહને હેં, નળશીને ઉનસે યે બાત પુછી, મુસલમાનોંને જવાબ દીયા, કે જો ખુદા તઆલાને ૧કુરઆને પાકમેં હજરત ઇસા અલે, કે હકમેં ફરમાયા હે, વોહી હમબી કેહતે હેં, ચાને હજરત ઇસા અલે, જો મરી-યમ રહી, કે બેટે હેં, ખુદાકે રસુલ હેં, નળશીને યે મઝમુન તસલીમ કીયા, અલકિરસા કુછ અરસેતક મુસલમાન વહાં રહે, ઝોર શીર ઉનમેંસે ચંદ આદમી મકકેમેં આગયે.

જબ હજરત મોહંમદ સલ,કી નુખુવતકો દસવાં સાલ શુર હુવા, તો અખુતાલેબને ઇસ જહાંસે ઇતેકાલ કીયા, ઝોર ઉસી સાલમેં ઉનકી ખીવી હજરત ખુદીજા રહી,બી આલમે ઉકબાકો રવાના હુઈ, ઇન હાદેસોંસે હજરત મોહંમદ સલ,કો ગમપર ગમ હુવા, ઝોર ઇસી સખબસે ઉસ બરસકો આમુદ્દ હજન યાની ગમકા સાલ કેહતે હેં.

હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ, હજકે મોસીમમેં કબાયલે અરબકે રખર અછંછી તરેહ ઝાહેર હોકર વાઅઝ ઝોર નસીહત કીયા કરતે થે, ઝોર હરએક કબીલેકી તરફ મુતવજ્જા હોકર કહા કરતે થે, કે અય લોગો, ખુદાકી ઇતાઅત કરો, ઝોર ઉસે વાહેદ બનો, ઝોર અપને જુટે માઅખુદોંકી ઇઆદતસે બાજ આઓ,

જળ નુખુવતકો ધારહવાં સાલ શુર હુવા, તો વોહ અપને દરતુ-
રકે મુવાફેક અરખકે સામને લોગોંકી હીદાયતમેં મસરફ હુયે,
ધત્તેકાકન શેહરે *યસરખકે છે આદમી ને કખીલયે ખજરજસે
યે, ઉસવકત હજરત મોહંમદ સલ,સે મીલે, ઉનહોંને પેહલે
ચહુદીયોંસે સુના થા, કે એક પેગંબર પેદા હોગા, ઝોર ઉસકે
ઝુહુરકા વકત નજદીક આયાહે, હજરત મોહંમદ સલ,કા કલામ
સુનતેહી બહોત એતેકાદસે ધમાન લાયે, ઝોર શીર યસરખમે
બકર ઉસ મજહબકી ફરીયત ઝોર હજરત મોહંમદ સલ,કી
હકીકત બ્યાન કી, ઝોર દીને ઇસલામકી મદદ કરનેમેં સાધ હુયે,
ઝોર ઇસી સખખસે યે લોગ ઝોર ઝોર મદીનેવાલે જનહોંને
હજરત મોહંમદ સલ,કી મદદ કીથી, અનસાર ફેહલાતે હેં.

હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ,કી મેઅરાજકા બ્યાન
કિતાબોંમેં ઇસતરેહ લિખ્યા હે, કે નુખુવતકે ધારહવેં સાલ એક
રોજ રાતકે વકત હજરત જુબ્રઇલ અલે,ને આકર હજરત મો-
હંમદ સલ,કો ખાખસે જગાયા, હજરત ઉઠકર કાઅમેકી મસ-
જીદમેં તશરીફ લેગયે, ઝોર વુજુ કરકે સાતખાર તવાફ કીયા,
શીર હજરત જુબ્રઇલ અલે, એક ખુરાક લાયે, ઝોર હજરત
મોહંમદ સલ,કો ઉસપર ખીઠાકર પેહલે બયતુલમુકદ્દસકી
તરફ લેગયે, વહાં ફિરિસ્તોંકી ફ્રાજ હજરત મોહંમદ સલ,કે
ઇસતેકબાલકો ખડી થી, સખને અદબસે સલામ કીયા, હજરત
મોહંમદ સલ, ખુરાકસે ઉતરે ઝોર જીસ હલકેસે ઝોર પેમંબર
અપની સવારીકે જામખર બાંધા કરતે યે, ઉસી હલકેસે ખુસીકો
બાંધ દીયા, ઝોર મસજીદમેં નમાજ પરહી. શીર હજરત જુબ્રઇલ

*યસરખ વોહી શેહર હે, જસકો મદીના કહેતે હેં.

અલે, હજરત મોહમ્મદ સલ,કો આસમાનપર લેગયે, વહાં અંખી
યાસે ઉનકી મુલાકાત હુઇ, ઓર સખને ખુશ હોકર તાઝીમો તક
રીમ કી, ઉસકે બાદ બેહીસ્ત ઓર દોનખકો મુલાહઝા કીયા,
જખ ઓરબી અરજપર પોંહયે, તો હજરત અબ્દલ અલે,ને
રખસત ચાહી, ઓર કહા, આજ મેં તુમહારે સખબસે યહાંતકબી
આયા, ઓર ઇસસે આગે જાનેકી મુઝે મજલ નહીં હે,

શેઅર

“અગર યક સરે મુયે બરતર પરમ—ફરોગે તજલ્લી ખસોજદ પરમ.”
(યાને અગર એક બાલ બરાબર આગે બરહું, તો તજલ્લીકી રોશની
મેરેપર જલાદે.) અલકિસ્સા હજરત મોહમ્મદ સલ, ખલવતગાહે
ખાસમેં પોંહયે, ઓર તુરે ઇલાહી બખુબી મુશાહદા કીયા,
હજરોં બારીક તુકતે માલુમ હુયે, તમામ મતલબ ઓર મકસદ
ખાતેર ખાલ દુસ્ત હુયે; વહાંસે રખસત હોકર બૈતુલ મુકદ્દસ
એક શીર ખાખગાહમેં આયે, ઇત્તેફાકન સુખહોકો અબુજહલસે
મુલાકાત હુઇ, ઓર ઉસસે મેઅરાજકા શુક હુવા, અબુજહલને
હજરત અબુબકર રદી,સે જાકર કહા, અગર આજ અપને ચારકી
ખાતેં સુનો, તો ત્વાઅજજુબ કરો, વોહ ફેહતે હેં, કે એક રાતમેં
બૈતુલમુકદ્દસ ઓર બડે બડે મુકામોમેં હો આયા હું, હજરત
અબુબકર રદી, બોલે, મેં હજરત મોહમ્મદ સલ,કી નિસબત
ઇસસેબી જયાદા ખાતોંકા એતેકાદ રખતા હું, અગર યે અમર
પેશઆયા, તો કયા અજબ હે, ઉસીરોજસે હજરત અબુબકર
રદી,કા લકબ સિદ્દીક હુવા, ઓર વોહ આલમમેં ખુદબખુદ ઇસ
લકબસે મેશહુર હોગયે.

જળ કુરેશ મુસલમાનોંકો બહોત તકલીફ દેને લગે, ઝોર ઉનકા ઝુલ્મ હદસે જ્યાદા હુવા, તો હજરત મોહમ્મદ સલ,ને અપને અસહાય રહી,કો મકકે મોઝઝમાસે હીજરત કરનેકી ઇજાજત દી, ઝોર વોહ ઉનકે ઇમાકે મુવાફક મદીનેકો ચલેગયે, શીર હજરત મોહમ્મદ સલ,બી મકકેસે હીજરત કરકે અપને દોસ્ત હજરત અબુબકર રહી,ને રસતેકી મુસીબતોંમેં ઉનકા બહોત સાથ દીયા, લીખ્યા હે, કે મકકેસે બાહર આકર એક ગારમેં જીસકા નામ સુર થા, તીન રોજતક રહે, ઝોર ખુદાકી કુદરતસે એક મકદીને ઉસ ગારકે મોંડપર જલા બનાયા, ઝોર કમુતરોંને અંડે દીયે, જળ દુસ્મન ઉનહેં દુંડતે હુયે વહાં પોંહયે, તો યે અલામતેં દેખકર જાન ગયે, કે ઇસ ગારમેં ટ્રાઈ નહીં ગયા હોગા, ઝોર ઇસ મોઅજજકે સખખસે હજરત મોહમ્મદ સલ, ઝોર હજરત અબુબકર રહી, દુસ્મનોસે મહકુઝ રહે.

યેહી હીજરત જો મકકેસે મદીનેકી તરફ હુઇ, તારીખે *ઇસલામકી ઇખતીદા હે, ઝોર ઇસીસે સને હીજરી શુમાર કીયા જાતા હે, ઉસવક્ત હજરત મોહમ્મદ સલ,કી ઉમર તરેખન બરસકી થી, ઝોર નુખુવતકો તેરા બરસ ગુજરે થે.

હજરત મોહમ્મદ સલ, અબી મદીનેમેં પહોંચેબી નથે, કે બહોતસે લોગ ઉનકે ઇસતેફ્યાલકો આયે, ઝોર નિહાયત તાઝીમે તકરીમસે શેહરમેં લેગયે, હજરત મોહમ્મદ સલ,ને અબુ અઈયુબ રહી, અનસારીકે ઘરમેં ક્યામ કીયા, ઝોર શીર વહાં

એક મસજીદ બનાવાઈ, જીસે મસજીદે-નખવી કેહતે હેં, ઓર મસજીદ ઓર ધરકે તામીર હોતેતક વોહ અબુ અમ્મયુબ રદી, હીકે મકાનમેં રહે, ઓર ઉનહોંને અપની આલો ધયાલકો મદીને મેં ખુલાવા લીયા.

જખ *મોહાજેર રદી, ઓર અનસાર રદી, લોગોંદ સખખસે ઇસલામકી ખુન્યાદ મુસ્તહકમ હોગઈ, તો હજરત મોહમ્મદ સલ,નેબી ઇસલામકે જરી કરનેમેં નીહાયત કોશીશ કી, ઓર કઈ દે મકકેકે કાફેલોંપર હુમલા કરનેકે વાસ્તે ફ્રાન્સે બેજ માહે રમઝાન સને ૨, હીજરીમેં મુસલમા ાં ઓર કુરેશકે લોગોંમે ખદરકી લડાઈ હુઈ, ઓર ઉસકા સખખ યે થા, કે અબુ સુફ્યાન ઇબ્ને હુરૈય કુરેશકે એક કાફેલેકે સાથ શામસે મકકેકે જતા થા, જખ ખદરકે કરીખ પોંહયા, તો હજરત મોહમ્મદ સલ,કો ઇસ અમરકી ઇતીલાઅ હુઈ ઓર વોહ તીનસો તેરા આદમી જીસમેં સીતોતેર મોહાજેર ઓર બાકી અનસાર યે, અપને હમરાહ લેકર ખદરકી તરફ ગયે, અબુ-સુફ્યાનને ઝટ એક સવાર મકકેકે રવાના કરકે કુરેશસે મદદ આહી, કુરેશકે બડે બડે સરદાર ઉસકી કુમકકે વાસતે રવાના હુયે, ઓર અબુ સુફ્યાન કે પાસ નવસો પચાસ સીપાહી એકીઠું હોગયે. જખ હજરત મોહમ્મદ સલ, ખદરપર ગયે, તો અસહાબને ધુપકી મોહાફેઝતકે લીયે ઉનકે વાસતે લકડીયોંકા એક સાયેદાર મકાન બનાદીયા, ઓર હજરત મોહમ્મદ સલ, ઓર હજરત અબુબકર રદી, દોનો મુસલ્લાહ ઉસ જગે ઠેરે, ઉસવકત હજરત મોહમ્મદ સલ,ને કોમે

*જો લોગ હજરત મોહમ્મદ સલ,કી રફાકતમેં મકકેસે હીજરત કરકે મદીનેમેં આયેયે, વોહ મોહાજેર કેહલાતે હેં.

કુરેશકે દેખકર જનાબે ખારીમેં દુઆકી, કે યા ઇલાહી યે કામ બહોત ફૂલ ઓર ગુરસે આઈ હે, તુને મેરી ફતહ ઓર નુસરતકા વાએદા કીયા હે, અબ મદદ બેજ, હજરત મોહમ્મદ સલ, દુઆહીમેં મશગુલ થે, કે કુરેશકે લોગ બહોત નજદીક આપહોંયે, ઓર લડાઈ શુર હોગઈ, જબ કુરેશને ગલબા કરકે ઉસ મકાનકો જહાં હજરત મોહમ્મદ સલ, થે, આ ઘેરા, તો વોહ દક્ષતતન હુશીઆર હોકર હજરત અબુબકર રદી, કી તરફ મુખાતીબ હુયે, કે અબ અબુબકર રદી, અબ અલ્લાહ ત-આલાકી મદદ આઈ, ઓર યે કેહકે આગે બરહે, ઓર લોગોંકો લડાઈપર બરઅંગીખતા કીયા, શીર કંકરોંકી એક મુઠ્ઠી દુસ્મનોંકી તરફ ફેંકી, ફૈરન તમામ દુસ્મન પરેશાન હોકર બાગે, ઓર બોહતેરે મારેગયે, મુસલમાનોંને ઉનકા તમામ માલો મતા છુટકર આપમ્મમેં તકસીમ કરલીયા, ઇસ લડાઈમેં હજરત મોહમ્મદ સલ, કી ફીરીસ્તોને મદદ કી, ઓર જીસ વક્ત હજરત મોહમ્મદ સલ, ને કંકરોંકી મુઠ્ઠી ઉનકી તરફ ફેંકી, તો કોઈ કોઈર બાકી નરહા, જીસકી આંખો ઓર નાકકે નથનોંમેં કંકર નબરગયે હોં, ઓર હજરત મોહમ્મદ સલ, ને *હુનેનકી લડાઈમેં બી જો સને, ૮, હીજરીમેં હુધથી, યેહી અમલ કીયા થા. •

સને ૨, હીજરીમેં કામે કુરેશકે ગુકામે *આહલહ પર એક ઓર લડાઈ હુઈ, ઓર અગરયે ઉસ લડાઈમેં કુરેશકો ગલબા રહા, મગર શીરબી હજરત મોહમ્મદ સલ, કી તાકત રોજબરોજ જયાદા હોતી ગઈ, ઓર ઉનહોંને ઇસલામકે ફેલાનેકે વાસતે

*હુનેન મહકકે ઓર તાયેફ કે દરમીયાન એક મુકામકા નામ હે.

*આહલ મદીનેકે પાસ એક પહાડકા નામ હે.

જાળજી ફાળે બેઝની શુર કી, બાઝ યહુદીયોંકોની મદીનેસે ની-કાલ દીયા, ઝોર ઉસ કોમકે આઠસો આઠમીજો ઇમાન નલાયેથે ઉનકો કલ કરવાકે ઉનકી ઝોરતોં ઝોર બાલ બચ્ચોંકો બેચડાલા, ઝોર દુસરી વજો યે થી, કે એક દેઝે મકકેવાલોંને બડા લશ્કર લેકર મદીનેકા મોહાસેરા કીયાથા, ઉસ વક્ત ઉન લોગોંનેની ઉનસે સાજીશ કરલી થી.

સને ૫, હીજરીમેં હજરત મોહુંમદ સલ,ને હજરત જેનબ રદી, બીનને જહુસસે નીકાહ કીયા, યે ઝોરત પેહલે જેદ ઇબને હારેસાસે જો હજરત મોહુંમદ સલ,કે આગદ કીયે હુવે ગુલા મસે ખ્યાહી ગઇથી, મગર શીર જેદ રદી,ને ઉનહેં તલાક દી, ઝોર બાદ તલાકકે હજરત મોહુંમદ સલ,ને ઉનસે નિકાહ કીયા, યે ખ્યાન કુરાને મજીદમેં વારેદ હે.

સને ૬, હીજરીમેં કુરેશને હજરત મોહુંમદ સલ,સે સુલહે કરલી, ઝોર દસ બરસકે વાસતે સુલહેનામા લીખ્યા ગયા.

સને, ૭, હીજરીમેં હજરત મોહુંમદ સલ,ને મીસર ઝોર હબશા ઝોર ઝોર મુલકોંકે બાદશાહોંકે પાસ કાસેદ ઝોર નામે ભેજો, ઝોર ઉનમેંસે બાઝને ઇસલામ ઇખ્ત્યાર કીયા, ઝોર હજરત મોહુંમદ સલ,કા દીન દુર દુર મુલકોંમે ફેલ ગયા.

સને, ૮, હીજરીમેં હજરત મોહુંમદ સલ, ઝોર કુરેશકી સુલહેકા અહદ કુરેશકી તરફસે હુટ ગયા, ઝોર અગરચે ઉનહેં અપની અહદેશીકનીસે નદામત હુઝ, ઝોર અબુ સુફ્યાન રદી, દોબારા સુલહેનામા મુરતતબ કરાને મદીનેમેં આયે, મગર યે અમર કુછ ફાયેદમંદ નહુવા, ઝોર વોહ ઉલટે મકકેકો ચલે ગયે, ઉનકે જાનેકે બાદ માહે રમઝાનમેં હજરત મોહુંમદ સલ,

મોહાજેરીન ઝોર અનસાર ઝોર કપાયલે અરખકો સાથ લેકર
 મકકેપર ચડ ગયે, ઝોર ઉસવક્ત ઉનકે સાથ દસ હજાર આદમી
 થે, જખ થે લોગ મકકેકે પાસ પોંહયે, તો હજરત અખખાસ
 રદી, લશ્કરસે બાહર નીકલે, તાકે કીસી શીરતે ચલતેસે હજરત
 મોહુમદ સલ,કે આનેકી ખખર કુરેશસે કેહલા બેજે, ઝોર
 કુરેશ હજરત મોહુમદ સલ,કે પાસ આકર અમનકે ખાહાં હોં,
 વરન સખ મારે જાઈગે. ખતનેમેં અખુ સુફ્યાન રદી,સે જો
 જાસુસીકો આયે હુર્થેયે, ઉનકી મુલાકાત હુધ. વોહ પેહલેહી ઇસ
 અઝીમુશશાન ઝોર મુસલ્લાહ લશ્કરકો દેખકર ગભરા રહેયે, બોલે,
 કે મેં અપની નજાતકી કયા તદખીર કરું, હજરત અખખાસ
 રદી,ને કહા, તુ મેરે સાથ હજરત મોહુમદ સલ,કે પાસ ચલ,
 મેં તેરી મુખલસીકે બાખમેં કોશીશ કરંગા, અખુ સુફ્યાન રદી,
 ઉનકે સાથ હજરત મોહુમદ સલ,કે લશ્કરમેં આયે, જોહીં હ-
 જરત ઉમર રદી,કે ખેમેકે બરાખર પોંહયે, ઉનહોંને હજરત
 અખુ સુફ્યાન રદી,કો પેહચાના, ઝોર તલવાર ખેંચકર બાહર
 આયે, હજરત અખખાસ રદી, ગહોત જલ્દ ઉનહોં હજરત મો-
 હુમદ સલ,કે પાસ લેપોંહયે, ઝોર કહા, મેં ઇસે અમાન દેકર
 લાયા હું, હજરત ઉમર રદી, ઉસ વક્ત ચુપકે હોરહે, ઝોર
 દુસરે દીન સુમોહકો અખુ સુફ્યાન રદી,ને ઇસલામ ઇખત્યાર
 કીયા, હજરત અખખાસ રદી,ને હજરત મોહુમદ સલ,સે ઉનકી
 સિફારીશ કી, ઝોર કહા, કે અખુ સુફ્યાન રદી, ઇજજત ત
 લખ ઝોર જાહ દોસ્ત હે, ઇસપર કુછ એસી મહેરબાની કી-
 જયે, કે વોહ અપને હમચશમેંમેં મુમતાજ હે, હજરત મો-
 હુમદ સલ,ને જવાબ દીયા, કે જો કોઇ હમારેં લશ્કરકે દાખેલ

હોનેકે વક્ત કાચખેકી મસજીદ યા અણુ સુફ્યાન રહી, કે
 ઘરમેં ઠેરેગા, યા અપને ઘરકા દરવાજા બંધ કરલેગા, ઉસે
 અમન દીયા જાયેગા, અલકિરસા હજરત અણુ સુફ્યાન રહી, ને
 પેહલેહીસે આકર મકકેવાલોંકો ઇસ અમરકી ઇતીલાઅ દી, ઓર
 ઉસકે બાદ હજરત મોહંમદ સલ, અપને લશ્કર સમેત મકકેમેં
 દાખેલ હુયે, ઓર તમામ શેહરકો ફતેહ કરકે અપને કબજેમેં
 લાયે, શીર હજરત ખાલેદ રહી, ઇપને વલીદકો ખીસ સવા
 રોંકે સાથ ભેજકર ખુતખાનયે *ઉજ્જનાકી ઇજ્જત ખોધ,
 ઓર ખુતખાનયે સુવાઅ, ઓર લાત, ઓર મન્નાત, કોબી
 તાડા, ઓર હજરોં આદમી ઇમાન લાયે, લિખ્ખા હે, કે કાચ
 ખેકે ગીદ વ પેશ તીનસો સાઠ ખુત થે, હજરત મોહંમદ
 સલ. ઉનકી તરફ લકડીસે ઇશારા કરતે જાતેથે, ઓર કુરાને
 મજીદકી *આયત “ વકુલ જાઅલ હકકો વજ હકકલ ખાતેલે,
 ઇન્નલ ખાતેલા કાના ઝહુકા ” પરહતે જાતેથે, તરજુમા—“ હક
 જાહેર હુવા, ઓર ખાતેલ જાતા રહા, વોહ ખુત ખુદખખુદ
 સરનીગું હોકર ગીરતે જાતેથે.

હજરત મોહંમદ સલ, ને મકકેકો ફતેહ કરકે અપની
 ફાજ ઓર મકકેકે દો હજર સીપાહીસે કામે હુવાજનકો
 મુકામે હુનેનપર શિકસ્ત દી, ઓર શીર શેહરે તાયેપૂકો ઘેર
 લીયા, મગર યે શેહર ઉસ વક્ત ફતેહ નહુવા, થોડે અરસેકે
 બાદ મગલુબ હુવા.

જખ હજરત મોહંમદ સલ, શીર મદીનેમેં આયે, તો
 ઉનકે પાસ તમામ કબાયલે અરબકી તરફસે વકીલ આને શુર

*યે સબ ખુતોંકે નામ હે. *સત્તરહવીં સુરતકી ૮૩, આયત.

હુયે, ઓર ઉનહોને હરએક કખીલેકી તરફસે સલામકે બદલ
ધસલામકી તસલીમકા પ્યામ દીયા, ઓર દીને મોહમ્મદીકી
કમાલ તરકકી હુધ.

સને ૧૦, હીજરીમેં હજરત મોહમ્મદ સલ,ને આખિર
હજ કીયા, ઓર લોગોંકો હજકે *મનાસેક ઓર ઓર* ઝુરરી
ખાતોંસે ખુબ તરેહ આગાહ કીયા, શીર શારેગ હોકર મદીનેમે
આગયે, ઉસ હજકો હજજતુલ વીદાઅ કેહતે હેં, કયુકે હજરત
મોહમ્મદ સલ,ને ઉસકે બાદ કોઇ ઓર હજ નહીં કીયા.

જબ હજરત મોહમ્મદ સલ,કી વફાતકા જમાના કરીબ
આયા, તો સખસે આખીરમેં કુરઆને મજીદકી “અલ ય-
વમા અક મલતો લકુમ દીનકુમ વ અત મમતો અલેય
કુમ નેઅમતી વ રહીતો લકોમુલ ધસલામાદીના.” *આયત
નાજીલ હુધ. જીસકા તરજુમા યે હે. તરજુમા—“આજકે દીન
મેંને તુમહારા દીન કામેલ કીયા, ઓર તુમપર અપની નેઅમત
પુરી કરદી, ઓર મેંને તુમહારે વાસ્તે દીન દીને ધસલામ પ-
સંદ કીયા.”

હજરત અબુબકર રદી, સમજ ગયે, કે યે આયત હજરત
મોહમ્મદ સલ,કી વફાતકી ખબર દેતી હે, ઓર ઉસકે સુનનેસે
ઉનકો બહોત રંજ હુવા.

આખેર માહે સફર સને ૧૧, હીજરીમેં હજરત મોહમ્મદ
સલ, ખીમાર હુયે, ઓર હાલતે મર્જમેં ઉનહોને સખ લોગોંકો એ

*મનાસેક અસલમેં હજ કરનેવાલોંકી ધખાદત ગાહોંકો કેહતે
હેં, ઓર મીનજન હજકે આમાલપર લી ધસકા ઇતલાહ આતા હે.

હપાંચવી સુરતકી પાંચવી આયત.

હકામે ધલાહીકે પાખંદ રેહનેકી વસીયત કી, ઝોર ચેલી જીક કીયા, કે અગર મુઝપર કીસીકા કુછ હકહો, યા મેને કીસીકો ખુરા બલા કદા હો, તો વોહ ઇસવકત મુઝસે ઇતેકામ લે, ઝોર અપની બેટી હજરત કાતેમા રહી,સે કહા, કે તુમ બેહિશતમેં ઝોરતોંકી સરદાર હોગી, ઝોર મેરે અહલે બેતમેં સખસે પેહલે તુમહી મુઝસે મીલોગી.

હજરત મોહંમદ સલ, અપની ખીમારીમેંલી આપ લોગોં કો નમાજ પરહાતે રહે, મગર જખ ઉનકી ઉમરકે તીન દીન આકી રહે, તો- ઉનહોંને ચે કામ હજરત અબુબકર રહી,કે સુપુર્દ કીયા, ઝોર લોગોંકો વસીયત કી, કે અબુબકર રહી,કો અપના ઇમામ બનાઓ, હજરત અબુબકર રહી, હજરત મોહંમદ સલ,કી જઘે ખાલી દેખકર નીહાયત ગમગીન હુયે, મગર હજરત મોહંમદ સલ,કે કેહનેસે ઉનહોંને ઇમામત કી, ઝોર હજરત મોહંમદ સલ,કો ઇસ અમરસે બહોત ખુશનુદી હાસિલ હુઈ.

કિતાબોંમેં લિખ્યા હે, કે હજરત અબ્રહિમ અલે,ને હજરત મોહંમદ સલ,સે આકર કહા, કે અહલાહ તઆલાને તુમહોં સલામ કહા, હે ઝોર ફરમાયા હે, કે અગર તુમહારા દિલ દુનિયામેં રેહનેકો રાગેખ હે, તો જખતક ચાહો, રહો, વરન મેં તુમહારા મુશતાક હું, હજરત મોહંમદ સલ,ને જવાબ દીયા, કે તુમ મુઝે મેરે રશીકકે પાસ જો સખમેં આલા હે, પોંહચા દો, શીર મલેકલ માત આકર અદબસે દરવાજેપર ખડે હુયે, ઝોર હજરત મોહંમદ સલ,કી ઇજાજતસે મકાનકે અંદર ગયે, ઇત-નેમેં શીર હજરત અબ્રહિમ અલે, આયે, ઝોર હજરત મોહં-

મદ સલ,ને ઉનસે બહોતસી ખાતેં કી, હજરત જીઅઈલ અયે, ને કહા, કે અબ દુનીઆમેં વહી પોંહયાનેકે વાસતે મેરા આના નહીં હોનેકા, મેં તુમહારેહી વાસતે આયા કરતા થા, યે કેહકર સલામ કીયા, ઓર રખસત હુયે, ઉસકે બાદ હજરત મોહંમદ સલ,ને મલેકલ મોતકા રહ કબ્જ કરનેકી ઇબ્બજત દી, ઓર ઉસને અપના કામ તમામ કીયા, શીર તજહીજે તકશીન કરકે ઉનહેં હજરત આયેશા રહી,કે હુજરેમેં દફન કરદીયા, “કાલુ ઇન્ના લિલ્લાહે વધનના ઇલેહે રાજે ઉન” યે હાદેસા માહે રખીલ અબ્બલ સને, ૧૧, હીજરીમેં વાકેઅ હુવા, ઓર ઉસ વકત હજરત મોહંમદ સલ,કી ઉમર તેરેસક બરસકી થી.*

કુરઆને શરીફ જે હજરતપર નાજલ હુવા, સબકે સબ એકહી દે નહીં ઉતરા, બલકે વહીકે જરીયેસે મુખતલીફ મોઅ કાંમેં મુખતલીફ આયતેં ઓર સુરતેં નાજલ હુઈ.

નુબુવતકી ઇબ્તીદામેં જે આયતેં શેહરે મકકેમેં ઉતરી, ઉનમેં વેસીહી નસીહતેં હેં, જેસી ઇજીલમેં હેં, ઓર મુખા લેફાને ઇસલામકી નિસબત કીસી તરેહકા તશદ્દુદ નહીં હે, મગર જન લોગોંને ઇસલામ ઇખત્યાર નકીયા, ઓર મુકાબલેસે પેશ આયે, ઉનકે બારેમેં વોહ આયતેં જે મહીનેમેં નાજલ હુઈ, તશદ્દુદકે એહકામ જરી હુયે.

હજરત મોહંમદ સલ,કે બાદ ઉનકે ચાર ખલીફ હજરત અબુબકર રહી, હજરત ઉમર રહી, હજરત ઉસમાન રહી,

હજરત મોહંમદ સલ,કી વફાતકે મુફરસીલ એહવાલમેં એવ રીસાલા “મન્મેઉલ અહબન” ગુજરાતીમેં અહકરકે તરફસે તબે હુવાહે જસકા બાહેરા હો ખરીદ કરકે મુલાહજા ફરમાવે.

ઓર હજરત અલી રહી, જડે નામવર હુયે, ઓર ઉનહોંને દીને
 ઇસલામદે જરી કરનેમેં નીહાયત કોશીશ કી, ઓર બહોતસે મુલક
 ફતેહ કીયે, યે ચારોં ખલીફ કામે કુરેશકે શરીફાંમેંસે યે, ઓર
 હમ જદ હોનેકે સખ્તસે હજરત મોહમ્મદ સલ,સે રિસ્તાબી
 રખતે યે, ઓર હજરત અલી રહી, તો હજરત મોહમ્મદ સલ,
 કે ચચા અબુતાલેબ હી કે બેટ યે, ઇસ રિસ્તેકે બલાવા ઉ-
 નકા ઓર હજરત મોહમ્મદ સલ,કા ઓરબી રિસ્તા થા, યુનાંયે
 હજરત અબુબકર રહી,કી બેટી હજરત આયેશા રહી, ઓર
 હજરત ઊમર રહી,કી બેટી હજરત હુફ્સા રહી, હજરત રીસા-
 લતમઆબ મોહમ્મદ મુસતફા સલ,સે ખ્યાહી હુધ થી, ઓર
 હજરત ઉસમાન રહી,સે હજરત મોહમ્મદ સલ,ને અપની બેટી
 હજરત રૂકય્યા રહી,કા નિકાહ કીયા થા, જબ ઉનહોંને વફાત
 પાધ, તો અપની દુસરી બેટી હજરત ઉમ્મે-કુલસુમ રહી,કા
 નિકાહ ઉનસે કરદીયા, ઓર ઇસી સખ્તસે હજરત ઉસમાન
 રહી,કો જુનજુરેન કેહતે હેં, જબ ઉમ્મે-કુલસુમ રહી,બી ઇસ
 દુનિયાસે રખસત હુધી તો હજરત મોહમ્મદ સલ,ને કહા, અગર
 મેરી તીસરી બેટી હોતી, તો મેં ઉસેબી હજરત ઉસમાન રહી,
 હીકા દેતા, ઓર હજરત અલી રહી,સે હજરત મોહમ્મદ સ-
 લ,કી બેટી હજરત ફાતેમા રહી,કા નિકાહ હુવાયા, ઓર શીર
 હજરત અલી ઓર હજરત ફાતેમા રહી,કી બેટી હજરત ઉમ્મે
 કુલસુમ રહી, હજરત ઊમર રહી,કે નિકાહમેં આધ થી, હજ-
 રતકે તમામ અસહાબ ખુસુસન ચારોં અસહાબોંકી બહોતસી ફ-
 ઝીલતે ઓર કરામતેં કિતાબોંમેં લીખખી હુધ હેં.

હજરત અબુખકર રહી,

હજરત અબુખકર રહી,કા નામ અબ્દુલ્લા ઓર કુનયત અબુખકર રહી, ઓર લકમ સિદ્દીક ઓર ઉનકે વાલેદકા નામ ઉસમાન ઓર કુનયત અબુકહાફ રહી, હે, વોહ હજરત મોહમ્મદ સલ,કે બાદ પેહલે ખલીફ હુયે, ઓર લોગોંને ઉનકી એઅત ઇખત્યાર કી, જબ હજરત અબુખકર રહી,ને ઇસલામ ઇખત્યાર કીયા, તો ઉનહોંને અપના તમામ માલો મતા ખુદાકી રાહમેં સર્ફ કીયા, ઓર હજરત મોહમ્મદ સલ,ને ફરા માયા હે, કે કીસીકે માલને મુઝે એસા નફા નહીં દીયા, જેસ-અબુખકર રહી,કે માલને, અલાવા ઇસકે હજરત અબુખકર રહી,મેં કઇ ફઝીલતેં એસી થીં, કે વોહ કીસી ઓરમેં નહીં પાઇ જતીં, ચુનાંચે ઉનહોંને બારહા તનહા હજરત મોહમ્મદ સલ,કા સાથ દીયા.

હજરત અબુખકર રહી,ને અપની ખીલાફતકે જમાનેમે દીને મોહમ્મદીકી તરકકીમેં બહોત તદબીરેં કીં, ઓર જબજબ લશ્કર ભેજકર યે મજહૂબ જરી કીયા, ઓર જે લોગ હજરત મોહમ્મદ સલ, કે બાદ મજહૂબે ઇસલામસે શીરના ચાહતે યે, ઉનહોં ઇસ ઇરાદેસે બાજ રખ્યા, હજરત અબુખકર રહી, દોબર્સ તીન મહીને ખલીફ રહે, ઓર તેઇસવાં જમાદીઉલ આખેર સને, ૧૩ હીજરીમેં તેરેસઠ બર્સકી ઉમરમેં આલમે ઉકબાકો રવાના હુયે, ઓર હજરત આયેશા રહી, કે હુજરેમેં હજરત મોહમ્મદ સલ, કે પેહલુમેં દફન કીયે ગયે.

જળ હજરત અયુબુર રહી, કે જમાનેમેં જહોતસે હાફેઝ લગાધયોમેં શામ આયે, તો ઉનહોને કુરાને-શરીફકા લોગોંકી જખાની યાદ દાસ્ત ઓર મુતકરરેક તહરીરોંકી મદદસે જમા કી-યા, ઓર ઉસકી એક નકલ હજરત હુફસા રહી, ખીનતે હજરત ઉમર રહી, કે ધરમેં રખખી.

હજરત ઉમર રહી,

હજરત ઉમર રહી, ઇબને ખતતાબકી કુનયત અયુ-હુફસા ઓર લકબ *અમીરૂલ મોમેનીન ઓર ફાફક* હે, હજરત ઉમર રહી, કી ફઝીલત ઓર જોહદ ઓર તવાન્ને ઓર અદ-લો ઇનસાફ ઓર શુન્નઅતકી જહોતસી તારીફ કિતાબોમેં લી-ખખી હે, ઓર ચેલી મર્જુર હે, કે હજરત મોહમ્મદ સલ, ને ઉનકે બાબમેં કહા હે, કે, અલ્લાહ તઆલાને અન્ને હક હ-જરત ઉમર રહી, કી જખાન ઓર દિલપર મુકરર કરદીયા હે.

હજરત ઉમર રહી, જહોતસી લગાધયોમેં હજરત મોહમ્મદ સલ, કે સાથ રહે, ઓર ઉનહોને અપની ખિલાફતકે જમાનેમેં ચાર હજર મસજીદેં બનાઈ ઓર જહોતસે મુલક ઓર શેહર ફતેહ કીયે, વોહ બાવજુદ એસી બડી સલતનત ઓર રિયાસતકે અપની વજ્જેઅ ઓર તવાન્નેમેં કુછ ફર્ક નલાયે, ઓર શુન્નઅત-

* અમીરૂલ મોમેનીન પેહલે પહેલ હજરત ઉમર રહી, કા લકબ હુવાયા, ઓર શીર ઓર લી ઇસ લકબસે મશહુર હુયે

* યાની હક ઓર ખાતેલમેં ફરક કરનેવાલા.

કે સખખસે બજેર ચોકી પેહરે ઝોર ચોખદારકે શીરા કરતેયે, સને, ૨૩ હીજરીકે આખેરમેં એકે રોજ હજરત ઉમર રહી, સુખોહકી નમાજ પરહા રહેયે, કે મુજેરા ઇબને શોઅબ્બાકે એક અબ્બી ગુલામને જસકા નામ ફીરોજ ઝોર કુતયત અબુલોલોથી, ઉનકો એક જોહેરકા ખુઝા હુવા ખંજર મારા ઝોર ઉનહોંને ઇસી સદમેસે તેરેસક ઈર્સકી ઉમ્રમેં સદખ જલહજ સને, ૨૩ હીજરીમેં વફાત પાઇ, હજરત ઉમર રહી, કી ખિલાફત સાડહે દસ ઈર્સ રહી, ઝોર વોહ હજરત આયેશા રહી, કી ઇમ્મજતસે હજરત મોહમંદ સલ, ઝોર હજરત અબુબકર રહી, કે પાસ મદકુન હુયે.

હજરત ઉસમાન રહી,

હજરત ઉસમાન રહી, ઇબને અફફાનકી કુતયત અબુ અબ્બુહલા ઝોર લકય જુનનુરેન હે, વોહ માહે મોહરરમ સને ૨૪, હીજરીમેં તખ્તે ખિલાફતપર મસનદનશીન હુયે, હજરત ઉસમાન રહી, બહોત ખુશહાલ ઝોર ફારેગુલ્યાલયે, ઉનકે જમાનેમેંબી બહોતસે શોહર ફતેહ હુયે, વોહ અકસર રાતબર કુરઆને શરીફ પરહા કરતેયે, ઝોર બડે આબેદ ઝોર * સાયેમુદદહર ઝોર હયા ઝોર કરમો બખ્શીશમેં મારફ થે, ઝોર ઉનકી નિમ્મત હજરત મોહમંદ સલ,ને ફરમાયા હે, કે મેં ઇસ શખ્સસે કયું ન હયા કરું જસસે ફિરિસ્તે હયા કરતે હેં.

* હમેશા રોજે રખનેવાલા.

સને, ૩૦, હીજરીમેં હજરત ઉસમાન રહી,કા ખબર પોહચી, કે કુરઆને-મજીદકે બાગમેં લોગોંકી રાએ કુછ મુખ તલીફ હે, અહલે ઇરાક કેહતે હેં, હમારા કુરઆન સહીદ હે, ઓર અહલે શામ અપના કુરઆન સહીદ બતાતે હેં, ઓર ઈસી તરેહ ઓર મુલકોંમેંબી ઇખતીલાફ પાયા જતા હે, હજરત ઉસમાન રહી,તે ઇસ અમરમેં બડે બડે સહાબાસે મશવરા કીયા, ઓર સખકી સલાહસે ઉસ કુરઆનપર જો હજરત અબુબકર રહી,તે હજરત હુફસા રહી, ખીનતે હજરત ઉમર રહી,કે ઘરમેં રખ્યા થા, નજરે સાતી કી. ઓર જીન લફઝોંમેં ઇખતીલાફ થા, ઉનકા તલફઝુઝ કુરેશકી બોલીકે મુવાફિક રખ્યા, આબેર સખકી રાએસે યેહી કુરઆન જરી કરાયા, ઓર કાતે-બોંસે ઉસકી નકલેં કરાકર જન બજત બીજવા દીં, ઇસી સખબસે હજરત ઉસમાન રહી,કા લકબ જામેઉલ કુરઆન મશહુર હુવા.

અહારવીં જલદજ સને, ૩૫, હીજરીમેં ખીસરકે ચંદ મુફસેદોંને હજરત ઉસમાન રહી,કા ઘર ઘેર લીયા, ઓર હમસા યેકે કોડેપરસે ઉનકે મકાનમેં કુદકર ઉનકો કતલ કીયા, ઉનકી ઉમર ખ્યાસી બર્સકી હુઘ, ઓર ખીલાફત બારા બર્સ રહી.

હજરત અલી રહી.

હજરત અલી રહી, ઇબને અબી તાલેગકી કુનયત અબુલ-હસન ઓર લકબ મુરતઝા ઓર અસદુલ્લાહ હે,

કિતાઓંમેં મજકુર હે, કે શુખઅત ઓર સખાવત ઓર નફસ
કુશી ઓર ઓર ગહોતસી ફજીલતોંમેં કામેલ થે, ઓર ઉનહોંને
હજરત મોહંમદ સલ,કે સાથ અકસર ઉમુર મુશહદા કીયેયે,
ઓર હજરત મોહંમદ સલ,ને હજરત અલી રદી,સે કહા હે,
કે તુમહારા રત્ના મેરે નજદીક એસા હે, જેસે હજરત હાફ્ઝ
અલે,કા હજરત મુસા અલે,કે નજદીક યાની જેસે હજરત હાફ્ઝ
અલે, હજરત મુસા અલે,કે ભાઇ થે, વેસેહી તુમ મેરે ભાઇ હો.

હજરત ઉસમાન રદી,કે કતલ હોને ઓર હજરત અબુ
મુશ્યાન રદી,કે બેટે મોઆવીયા રદી,કે ખરગસ્તા હોનેસે
હજરત અલી રદી,કા ખિલાફતમેં બેઠેબેઠે ઝગડે ઓર ફસાદ
ખરપા રહે, ઓર વોહ ધનહીં મુસીબતોંમેં મુબતીલા રહે.

એક દૈ હજરત અલી રદી, મસજદમેં નમાજકો બતેયે,
કે વહાં એક શખ્સને જે સુતુનકી ઓટમેં છુપા ખડાથા, જેહેર આ
લુદ તલવાર ઉનકે સરપર મારી, ઓર ઉનહોંને ઉસી સદમેસે ઉન્નીસવીં
માહે રમઝાન સને ૪૦, હીજરીકા તેરેસહ બર્સકી ઉમરમેં વફાત પાઇ,
ઓર ઉનકી ખિલાફતકા જમાના ચાર બર્સ નવ મહીને હે. ઉસ
વકતમેં અહલે ઇસલામકે દો શીરકે સુન્ની ઓર શીઆસે નામ-
જદ હોગયે, લફઝ સુન્ની મનસુબ હે, સુન્નતકી તરફ ઓર સુન્ન
તકે માયને તરીકકે હેં, ઓર તરીકસે તરીકે નાખવી મુરાદ હે,
સુન્ની ચારોં ખુલ્લકાકી નીહાયત તાઝીમો તકરીમ કરતે હેં કીસી
કો ખુરા નહીં કેહતે, ઓર ખિલાફતકી જે તરતીબ વાકેઅ હુધ
હે, બખ્શ ઓર દુસ્ત ઓર ખુદા ઓર રસુલ સલ.કી મરઝીકે
હુધ હે, લફઝ શીઆકે માયને ગીરોહકે હેં ઓર ગીરોહસે મુરાદ હજરત
અલી રદી,કા ગીરોહ હે, યે વોહ ક્લોગ હેં, જે પેહલે તીનોં ખુલ્લકાકો

પુરા કેહતે હેં, ઓર હજરત મોહંમદ સલ,કે બાદ હજરત અલી, રહી,કો હકદાર બતાવે હેં, ઇસવાસતે ઉસ શીરકેને અપના નામ શીઆયે અલી રહી, યાને હજરત અલી રહી,કો ગીરોહ કરાર દીયા હે, તમામ રૂમી, મીસરી અરબી ઓર હિંદુસ્તાનકે અકસર મુસલમાન સુન્ની હેં, ઇરાની ઓર બહોતસે તાતારી ઓર હિંદુસ્તાનકે બાક મુસલમાન શીઆ હેં.

શીઆ લોગોંકે અકીદેકે મુવાફક ઇમામ બારા હુયે હેં, ઓર ઉનમેંસે હજરત અલી રહી, પેહલે હજરત હુસન રહી, દુસરે ઓર હજરત હુસેન રહી, તીસરે હેં, ઓર નવ ઇમામ ઓર હેં, ઓર ઉસ શીરકેકો મકોલા હે, કે બારહવેં ઇમામ જંદા હેં, ઓર વોહી કયામતકે કરીખ ઇમામ મેહુદી રહી,કે નામસે લોગોંકો નઝરોંમેં ઝાહેર હો જાઈગે હજરત અલી રહી,કે બાદબી કુછ ફસાદ કાયમ રહા, ઓર અંજામકાર ઉનકે હો બેટોં હજરત હુસન રહી, ઓર હુસેન રહી,કો યજુદ ઇબ્ને મોઆવીયાને જો અપને બાપકે બાદ તખ્તે હુકુમતપર બેઠા થા, બી બેરહમીસે મરવા ગલે. યે દોનો હજરત મોહંમદ સલ,કે નવાસે થે, મગર હજરત મોહંમદ સલ,ને ઇન દોનોકો મુતબન્ના કરલીયા થા, ઓર વોહ ઉનહેં બહોત ચાહતે થે, યે દોનો હજરતકો બહોતસી ફઝીલતોં કિતાબોંમેં મજકુર હેં, યુનાંયે ઇબ્ને—અસાકરકો રીવાયતમેં અબ્દુલ્લા ઇબ્ને અબ્બાસ રહી,સે મતકુલ હે, કે હજરત મોહંમદ સલ,ને કહા, કે જરા શખ્સને હુસન રહી, ઓર હુસેન રહી,સે મોહબબત કી, ઉસને મુઝસે મોહબબત કી, ઓર જસને ઉન દોનોસે ખુઝ કીયા, ઉસને મુઝસે ખુઝ કીયા,

ઝોર આં હજરત સલ,ને ચેલી ફરમાયા હે, કે હસન રહી,
ઝોર હુસેન રહી, દોનો બેહીસ્તકે જવાનોંકે સરદાર હેં.

હજરત ઇમામ હસન રહી,

હજરત હસન રહી,કી કુનયત અબુ મોહમ્મદ ઝોર
લકખ મુજતબા ઝોર સિખ્તે અકબર હે, કિતાબોંમેં મજ-
કુર હે, કે વોહ નીહાયત કરીમ, રહીમ, જાહેદ, આબેદ,
સખી, ઝોર બાવિદાર ચે, ઝોર ઉનહોંને દો દહે
અપના સારા માલ ઝોર તીન દહે આધા રાહે ખુદામેં દેગાલા,
જખ ઉનકી ઉમર પેંતાલીસ બર્સ કધ મહીનેકી હુધ, તો યજુદ
ને મહીનેમેં ઉનકો જોહેર દીલવા દીયા, ઝોર ચે મોઆમેલા માહે
રખીઉલ અખ્વલ સને ૪૯, હીજરીમેં વાકેઅ હુવા.

હજરત ઇમામ હુસેન રહી,

હજરત ઇમામ હુસેન રહી,કી કુનયત અબુ અબ્દુલ્લા
ઝોર લકખ સૈયદુશશાહદા ઝોર સિખ્તે અસગર હે, ઝોર
ઉનકા કિસ્સા નીહાયત દર્દઅંગેજ હે, વોહ ઝોર ઉનકે મદદગાર
બડી બ્રહાદુરીસે મુકામે તુકમેં જીસે અબ કરખલા કહેતે હેં,
ધ્યાસે અલ અતશ કહેતે હુયે, મકતુલ હુયે, હજરત ઇમામ હુસેન

રહી, કે સાથ ઉનકે રિસ્તેદાર ઓર અસહાય ઓર ગુલામ સીફ ખ્યાસી થે, ઓર મુખાલેફોંકી તઅદાદ બાઇસ હજરથી, અલાવા ઇસકે ઉન લોગોંને દરિયાયે ફુરાતપર બી જો મેદાને જંગકે કરીગ વાકેઅ થા, અપના કબજા કર લીયાથા, ઓર હજરત ઇમામ હુસેન રહી, ઓર ઉનકે હમરાહીયોંમેંસે કીસીકો પાનીકા એક કતરા નપીને દેતેથે, યહાંતક કે જળ હજરત ઇમામ હુસેન રહી, અપને છોટે ગેટે હજરત અલી અસગર રહી, કે જો શીરખાર થે, દુસ્મનોકે સામને લાકર ઉનકે વાસને પાની માંગને લગે. તો ઉનહોંને પાનીકે એવઝ તીરોંકી ખોજાર કી, ઓર વોહ માસુમ આપે પેકાનસે સેરાય હોકર બાપલીકી ગોદમેં વફાત પાયે, હજરત ઇમામ હુસેન રહી, ઓર ઉનકે મદદગારોંને હજરોં મુખા લેફોંકો મારકર શહીદ હુયે, ઓર યે હાદેસા જુમાકે રોજ આયુ રેકે દિન યાને દસવીં મોહરરમ સને, ૬૧, હીજરીકો વાકેઅ હુવા, હજરત ઇમામ હુસેન રહી, કી ઉમર પચપન બર્સ કમી ગહીનેકી હુઘ

હજરત ઇમામ હુસેન રહી, ઓર ઇમામ હુસન રહી, કી યાદમેં માહુ મોહરરમમેં મજલીસેં કી જતીહેં, ઓર ઉનકે ઓર તમામ શોહદા ઓર અહલે ખેતકી તકલીફોંકો યાદ કી જતીહેં, ઓર ઉનકે ઓર તમામ શોહદા ઓર અહલે ખેતકી તકલીફોંકો યાદ કી જતીહેં, ઓર બહોત સવાય પહોંચાયા જતાહે.

કિતાબોંમેં મજકુર હે, કે હજરત મોહમ્મદ સલ, ને પેહલે હીસે ઇસ વાકેઅકી ખબર દીથી, ચુનાંચે તખ્તરાનીને હજરત આયેશા રહી, સે રીવાયત લીખ્ખી હે, કે હજરત મોહમ્મદ સલ, ને ખ્યાન કીયા, કે મુઝે જીવ્વઈલ અલે, ને

ધસ અમરકી ઇતીલાચ કી, કે મેરા લડકા જમીને તુફે યાને કરખલામેં શહીદ હોગા, ઓર જીખ્ખલ અલે, ને ઉસ મુકામ કી મિટીલી મુઝે લાકર દીખાદી, ઓર અબ્બુનઈમને હજરત ઉમ્મે સલમા રહી, સે રીવાયત લીખ્ખી હે, કે એક દીન હુસન રહી, ઓર હુસેન રહી, દોનો મેરે ઘરમેં ખેલતે થે, કે ઇતનેમેં જીખ્ખલ અલે, આયે, ઓર હજરત હુસેન રહી, કી તરફ ઇશારા કરકે કહા, યા હજરત મોહંમદ સલ, ખેશક તુમ-હારી ઉમ્મત ધસ લડકેકો શહીદ કરેગી, ઓર થોડીરી લાલ મીટી હજરત મોહંમદ સલ, કે લાદી, હજરત મોહંમદ સલ, ને ઉસે સુંઘા, ઓર કહા, કે ધસ ખાકમેંસે કૈયા બલાકી બો આતીહે, શીર મેરી તરફ મુખાતીબ હોકર બોલે, અય ઉમ્મે સલમા રહી, જબ યે ખાક ખુન હોગયે, તો જન લેના, કે હજરત હુસેન રહી, શહીદ હુયે, યુનાંચે ઉમ્મે સલમાને વોલ ખાક એક શીશેમેં રખ છોડી, ઓર હજરત ઇમામ હુસેન રહી, કી શહાદતકે વક્તતક વોલ જીંદા થી, ઉનકા જ્યાન હે, કે આશુ-રેકે દીન જો મેને ઉસ ખાકકો દેખા, તો વોલ ખુનથી. ઓર ઉસકે કંકરોંસે ખુન જરી થા.

લિખ્ખા હે, કે થોડેલી અરસેમેં હજરત ઇમામ હુસેન રહી, કે ખુનકા ઇતેકામ ખુબતરફે હુવા, યુનાંચે કિતાબ “સ-વાઅકે મોહુરરેકા” મેં હજરત જીંદગી રહી, સે રીવાયત કી ગઢ હે, કે જીતને આદમી ઉસ ખુને નાહકમેં શરીક થે, અન્નબમેં ગીરફતાર હુયે, યા કતલ હુયે, યા અંધે હુયે, યા ઉનકી હુકુમત વ સલતનત થોડે દીનોંમેં ખાકમેં મીલ ગઢ.

યજીદ બી માહે રખીઉલ અન્વલ સને, ૧૪, હીજરીમેં અરતીસ બર્સકી ઉમ્મમેં બહોત પુરી હાલતસે આલમે આખેરત

કે રવાના હુવા ઝોર ઉસકી જગે ઉસકા બેટા મોઆવીયા
 ધખને યહુદ ધખને મોઆવીયા જે પેહલેસે વલીઅહદ થા, ત-
 ખ્તનશી હુવા, ઉસને મીંયરપર ચડકર ખુતબા પડા ઝોર ખ્યાન
 કીયા, કે મેરે બાપને હજરત પેગંબરે ખુદા સલ, કી અવલાદ
 કે નાહક કતલ કીયા, ઝોર તરેહ તરેહકી બેઅદબીયાં કી, મેરે
 આગે ઇસ સલ્તનતકી કુછ હકીકત નહીં, મેં ઇસે પસંદ નહીં
 કરતા, ઝોર નમુઝે કોઇ શખ્સ મીસલે હજરત ઉમર રહી, ઇ-
 ખ્તને ખતતાબકે માનુમ હોતાહે, કે ઉસે ખલીફા બનાઉ, મેને
 અપની બેઅતસે સખકે આગદ કીયા, તુમહેં ઇખત્યાર હે, જીસે
 ચાહો, ખલીફા બનાલો, યે કેહકર મીંયરપરસે ઉતરા ઝોર અપને
 ઘરમેં ગોશનશીન હોકર તમામ ઉમર ખુદાકી ઇઆદતમેં મસરફ
 રહા, ઝોર ઇસ વાકએકે ચંદરોજકે બાદ એકીસ બર્સકી ઉમર
 મેં દુનિયાસે કુચ કર ગયા.

કિતાબોમેં મજકુર હે, કે હજરત ઇમામ હુસેન રહી, કે
 શહીદ હોનેકે બાદ બી ઝેસી કરામતેં ઝોર અલામતેં ઝાહેર હુ
 ઇ, જીનસે લોગોંકો અછછી તરેહ ઇખરત હો, ઝોર દરગાહે
 ઇલાહીમેં ઉનકા કુર્બ બખુબી ઝાહેર હોગયે, ચુનાંચે કિતાબ
 “સવાએકે મોહરેકા” ઝોર ઝોર કિતાબોમેં ઇસ મઝમુનકી
 બહોતસી હદીસેં વારેદ હેં, ઝોર એક સહાબીકા ખ્યાન હે, કે
 મેં દિમશ્કમેં થા, કે હજરત ઇમામ હુસેન રહી, કા સરે મુબાર
 ક વહાં ગયા, ઝોર ઉસકે આગે એક શખ્સ *સુરયે કાહફ પઢ
 રહાથા, જીજ “અમ હસીબતા અન્ના અસહાબલ કાહફે

*કુર્આને મજીદકી અઝારવી સુરતહા નામ હે.

*આહવી આયત

વર રકીમે કાનુ મીન આયા તેના અજબા.” ઇસ આયતપર પોંદ્યા ઇસકા મઝમુન ચેહે, તરજુમા—“કયા તુ શુમાન કરતા હે, કે અસહાબે કાહુફે વ રકીમકા કિરસા હમારે નીશાનોમેંસે કુછ તાઅજજુબકા નીશાન હે,” ઉસવક્ત બહોત ફસાહન ઓર બલાગતસે ઉસ સરમેંસે એક આવાજ આઇ, ઇસકા તરજુમા ચે હે, તરજુમા—“મેરે કલ્લ કરને ઓર નેજેપર ઉઠાનેકા કિરસા ઉસસેબી અજબ હે.

દુસરી ફસલ.

ખપાને, અકાયદ ઓર આમાલ.

ઇસલામ પાંચ બાતોંપર મબની હે, અબ્વલ ઇસ અમરકી ગવાહી દેની, “લા ઇલાહા ઇલ્લાલ્લાહો મોહંમદર રસુલુલ્લાહ” “યાને ખુદાકે સીવા કોઇ માઅયુદ નહીં, ઓર મોહંમદ સલ્લ, ઉસકે બંદે ઓર રસુલ હે.” દુસરે નમાઝ પરહની. તીસરે જકાત દેની. ચોથે માહે રમઝાનકે રોઝે રખને. પાંચવેં હજ કરના. ચુનાંચે કિતાબ “મિશકાતુલ મસાબીહ” મેં ઇખતે ઉમર રદી,કી રિવાયતસે ઇસલામકી ખુન્યાદ ઇનહી પાંચ બાતોંપર લિખ્ખી હે.

ઇમાન સબ નેકીયોંકા મદાર ઓર તમામ ઇબાદતોંકી જડ હે, ઓર ઉસકા બડા રકન ચે હે, કે જો બાતેં હજરત મોહં-

મદ મુસતફા સલ,ને ખ્યાન કીહેં, ઉનપર સદક દિલસે એતેકાદ કરે, ઓર જ્યાનસે ઇક્રાર કરના ઇસલામકે હુકમોંકે જરી હોને કી શર્ત હે, ઇસી વાસતે મોમીને હકીકી હોનેકે વાંસતે સદક દિલસે એતેકાદ કરના તો લાજમહી હે, મગર જ્યાનસે ઇક્રાર કરનાબી ઝુરર હે.

ઓર એતેકાદ રખના ચાહીયે કે તમામ મખ્મુકાતકા પેદા કરનેવાલા એકહી હે, કોઇ ઉસકા શરીક નહીં, વોહ સખ એમોંસે ખરી હે, તમામ ચીજોં ઉસીકે ઇખ્તિયાર મેં હેં, કોઇ ઉસકે હુક મકો રદ નહીં કરસકતા કાદેરેમુતલક ઓર ખાલેકે-હકીકી વોહી હે, ફિરિસ્તેબી ઉસકે બંદે હેં, વોહ યુનાહસે પાકહેં, તુરસે ઉનકી પેદાયેશ હે, જસજસ કામપર ખુદાને ઉનહેં મુકરર કર દીયા, ખેઉજર ઉસકી તામીલ કરતેહેં ઓર ખાતે પીત કુછ નહીં, ખુદાકી બંદગી ઉનકી જંદગી હે, ઉનમેંસે ચાર બડે મશહુર હેં, હજરત જુઝઇલ અલે, જે આસમાની સહીફે ઓર ખુદાકે પેગામ પેગંબરોંકે પાસ લાયા કરતે થે, હજરત મોકાઇલ અલે, જનકો બંદોંકે વાસતે રોજ પહોંચાને ઓર ઓર ઇસી કિસમકે કામોંકા એહતેમામ સુપુર્દ હે, હજરત ઇસરાફીલ અલે, જે સુર મોહમેં લીયે હુયે હુકમે ઇલાહીકે મુતેજર હેં, ઓર કયામતકે દીન પુરોંગે, હજરત મિજરાઇલ અલે, જનકો રહોંકે કબ્ર કર-નેકી ખીદમત દીગઇ હે.

ખુદા તઆલાને જે નખી પેદા કીયે હેં, સખ બરહક ઓર યુનાહસે ખરી હેં, ઓર જેજે મોઅજજે ઉનહેં ઇનાયત હુયે, ઓર જેજે સહીફે ઉનપર નાજલ હુયે, બખ ઓર દુસ્ત

*સુર ચરબીમેં બજનેકે સીંગકો કેહતે હેં.

હેં, અંખીયાકો તમામ મખચુકાતપર ફઝીલત હે, ઓર સખસે પેહલે નખી હજરત આદમ અલે, હેં ઓર ઉનકે બાદ ઉનકી અવલાદમેંસે ઓર બહોતસે નખી હુયે, ઓર હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ, પર તુખુવત ખતમ હુઈ, ઓર વોહ સખ પેગંબરોંકે સરદાર ઓર તમામ મખચુકાતમેં અફઝલ હેં, ખુદાકી તર્ફસે જો પેગંબરોપર સહીફે નાખી હુયે હેં, *એકસો ચાર હેં ઓર ઉનકી તરતીય ચે હે, હજરત આદમ અલે, પર દસ, હજરત શીસપર પચાસ, હજરત ઇંદરીસપર તીસ ઓર હજરત ઇબ્રાહીમપર દસ ઓર હજરત મુસા અલે, પર એક જસે તવરેત કેહતે હેં હજરત દાઉદ અલે, પર એક જો જખુર મશહુર હે, હજરત ઇસા અલે, પર એક જો ઇજીલસે નામજદ હે, હજરત મોહંમદ મુસતફા સલ, પર એક જસકા નામ કુરઆને શરીફ યા પુરકાને હમીદ હે.

ઓર યકીન કરના ચાહીયે, કે જો અમર શરેઅ મોહંમદી સલ, કે મુવાફેક હે, બખાલે, ઓર કુરઆને મજીદ ઓર હદીસે શરીફમેં જોજો અગલે પીછલે હાલ લિખ્તે હેં, સખ દુરરત હેં, હજરત મોહંમદ સલ, કે સહાબા ઓર અહલેબેતકી ખુબુર્ગીકા હાલ કુરઆને મજીદ ઓર હદીસોમેં મજકુર હે, ઇસી વાસતે ઉનકી તાર્જીમો તકરીમ કરની ફર્જ હે,

ઓર એતેકાદ કરના ચાહીયે, કે જખ મુરદેકો કબ્રમેં રખ ચુકતે હેં, તો ઉસકેપાસ દો ફિરિસ્તે જો મુનકર ઓર નકીર કેહલાતે હેં, આકર ચે તીન સુવાલ કરતે હેં, તેરા રખ કોન હે? તેરા દીન કયા હે? તેરા નખી કોન હે, અગર વોહ ધન સુવાલોંકે

દુરસ્ત જવાબ દેતાહે, ઓર કેહતાહે, અલ્લાહ મેરા રખ હે, ઇ-સલામ મેરા દીનહે, મોહંમદ સલ, મેરે નખી હેં, તો ઉસપર ખુદાકી રહમત હોતી હે, વરના અખાબમેં મુખતીલા હોતા હે,

કયામતકા આના યકીનીહે, ઓર હજરત મોહંમદ સલ,ને જે આસારે કયામત ખ્યાન કીયે હેં, મસલન અવ્વલ નસારાકા ગલબા કરના શીર હજરત ઇમામ મેહુદી રહી.કા પેદાહોના, દ-જ્જનલકા ઝાહેર હોના, હજરત ઇસા અલે,કા આસમાનપરસે ઉતરના, ઓર મજહબમેં ઇસલામકી રોનક હોની, યે સખ અમર ખજા ઓર દુરસ્ત હેં, આદમીયોંકે તમામ કાસો ફેઅલ ખાહ નેક હોં યા બદ, હરવકત ઉસકે આમાલ નામેમેં લિખ્તે જાતેહેં, ઓર કયામતકે દીન મીજાને અદલમેં ઉનકા મુકાબલા હોગા, ઓર કમી ખેશીકા લીલાજ કીયા જાયગા, યુનાહોંકી ખીમારીકા ઇલાજ તોખા ઓર પશેમાની હે, જે શખ્સ અજાને ઇનકીસારસે ખુદા તઆલાકી દરગાહમેં રજુ કરતા હે, અલ્લાહ તઆલા ઉસકે યુનાહ મોઆફ ફરમાતા હે,

દોજખકી પુસ્તપર એક રસતા હે, જીસે સિરાત કેહતે હેં, બોહ ખાલસે બારીક ઓર તલવારસે તેજ હે, સખકો ઉસપરસે યુજરના હોગા, નેકકોગ ફારન યુજર જાઇગે, ઓર બદ આદમી કટકટકર દોજખમેં ગીર પડેગેં અલ્લાહ તઆલાને નેક બંદો કે વાસતે બેહિસ્ત ઓર બદોંકે લીયે દોજખ પેદા કીયાહે, નેક લોગોંકો ઉનકે આમાલકે મુવાફક બેહિસ્ત દરજ્જેમેંસે કોઇ દરજ્જા મીલેગા, ઓર વહાં ઉનહેં તરેહ તરેહકી નેઅમતોં ઇનાયત હોંગી, ઓર સખ નેઅમતોંમેં અફઝલ ખુદાકા દીદાર હે, કુરઆને મજીદ મેં મજકુર હે, કે બેહિસ્તમેં હર કિસમકા મેવા મવજુદ હોગા,

સરાખકી નદીયાં બેહતી હોંગી, શીરીં ચશમે જરી હોંગે* તખ્ત બહોત આરાસ્તા ઓર પુર તકલુક ખીછે હોંગે, સાયેદાર દરખ્તોં કે નીચે નેક આદમી ઉમદા ઉમદા પોશાકેં પેહને હુયે આરામસે બેઠે હોંગે, ઉનકી ખીદમતકે વાસતે ^૧ હુરે ^૨ ગીલમાન હરવકત હાઝીર હોંગે, હુરેં જો અહલે જનનતકો મીલેંગી, બડીબડી આં ખોંવાલી ઓર એસી ખુબસુરત ઓર ખુશ વજે હોંગી, જેસે સી-પકા મોતી, સાફ ઓર ખુશરંગ હોતાહે, ગીલમાન સરાખકે પ્યાલે બરબરકર બેહિસ્તકે લોગોંકો પીલાઈગે, ઓર અપને હુસ્નો જમાલકે સખખસે મજલીસમેં શીરતે હુયે એસે માલુમ હોંગે, જે સે આખદાર મોતીયોંકે દાને ખીખરે હુયે હોતે હેં, નેક આદમી યોંકે સાથ ઉનકે માંખાપ ઓર ખીવીયાં ઓર અવલાદ જનહોંને દુનિયામેં અછછે અમલ કીયે હેં, સખકે સખ બેહિસ્તમેં દાખેલ હોંગે, ઓર ઉનહેં હુકમ હોગા, કે ચહાં હમેશા આરામસે રહો, નકબી મોત આયેગી, નકીસી તરેહકી તકલીફ હોગી, નકોઈ ગમે અલમકી ખાત સુની જાયેગી, અહલે ઇમાનકો ઉનકી નેક અમલ ખીવીયોંકે સાથ બેહિસ્તમેં રહનેકા હુકમ હોગા, ઓર વહાંકી ઓરતોંકી પેદાયેશ અજબ કિસમકી હોગી, સખકી સખ

+ બેહિસ્તમેં વોહ સરાખ નહીં હોનેકી, જો ચહાં દુનિયામેં હે, બલકે કીસી ઓરહી કિસમકી લજ્જ ઓર ખુશખોદાર હોગી, જસસે નફસકો લજ્જત આંખોંકો તરાવત હાસિલ હો, ન ઉસસે ખુમાર હોગા, નઅહલમેં કુસુર નહવાસમેં ફિતુર.

૧ હુર જળાને અરખીમેં હવરાકી જમે હે, મગર ફારસી ઓર ઉરદુમેં યે હુગત મુફરદ મુસતમીલ હોતા હે, હવરા ઉસ અવરતકો કેહતે હેં, જસકે જરમ ઓર આંખોંકી મુફેદી ઓર આંખોં ઓર બાલોં કી સીયાહી બહોત તેજ ઓર ખુશનુમા હો.

૨ ગીલમાન ગુલામકી જમે હે, ઓર હુગતમેં ઈસ લફઝકે માયેને લગડકે હેં

ખુબસુરત જવાન બાકેરા ચોર હમ ઉમર હોંગી. અહલે જન્નતકા કલામ શુકરે ઇલાહી ચોર હિકમતકી બાતે હોંગી, ચોર ઉતહેં એક કિસમકી શરાબ શુસે શરાબે-તહુર કેહતે હેં, મરહમત હોગી, ચોર “તફસીરે બેઝાવી” મેં મજકુર હે, કે ઉસ શરાબકા નામ તહુર ઇસિવાસતે હે, કે લુગત મેં તહુરકે માયને પાક કરનેવાલેકે હેં, ચોર યે શરાબ બેહિસ્તકે લોગોંકા દીદારે ખુદાકે સીવા સખ ચીજોંકી રગ્યતમે પાક કરદેગી, ચોર દીદારે ઇલાહી સખ નેઅમતોંમેં અવલા હે, ચોર યેહી દરગઝ સખ દરજોંમેં આલા હે.

દોજખકે સાત તખકે હેં, હરએક તખકેમેં ગુનાહગાર અપને અપને દરજેકે મુવાફિક રહેંગે, મગર સખસે નીચેકા તખકા જહાં નિહાયત સખ સખ હોગી, મુનાફેકોંકે વાસતે હે, જો જાહેરમેં મુસલમાન કેહલાતે હેં, ચોર બાતિનમેં ફૂફકે કામ કરતે હેં, ઇસમેં ઉપરકા તખકા મુશરેકોંકી જધા હે, જો માખુદે-હુકીકીકા માનતે હેં, મગર ઉસકે સાથ ચોરોંકાબી શરીફ ચોર મુખતાર જનતે હેં, દોજખયોંમેંસે શુસ શખસકે દિલમેં કુછબી નુરે ઇમાન હોગા, વોહ અંજમકાર અપને ગુનાહોંકી સખ પાકર બેહિસ્તમેં ચલા જાયેગા, ચોર જો લોગ ઇમાનસે બિલકુલ બેઅહરા હેં, વોહ સખયે અખદીમેં મુખતીલા રહીંગે.

બેહિસ્ત ચોર દોજખકે બીચમેં એક જધા હે, શુસે એ-રાફ કેહતે હેં, ચોર તફસીર “મદારેકુત તનજલ” ચોર ચોર કિતાબોંસે જાહેર હોતા હે, કે ઇસમેં વોહ લોગ જનકે નેક ચોર બદ ફેઅલ બરાબર હેં, ચોર ચોર કઇ કિસમકે આદમી રહેંગે, મગર આબેરકો યેબી બેહિસ્તમેં જાઇંગે.

કયામતકે દિન હજરત મોહંમદ સત્ર, ઓર તમામ અંબીયા
 ઓર અવલીયા ઓર તેક આદમી યુનાહગારોંકી શકાયતમેં સધ
 કરેંગે, ઓર હજરત મોહંમદ સત્ર, કે એક હોઝ જીસકા નામ
 કવસર હે, અતા હોગા, ઉસકા પાની દુધસે જ્યાદા સુફેદ રહે-
 દસે જ્યાદા શીરીં, મુસ્કસે જ્યાદા ખુશખોદાર હે, હજરત મોહંમદ
 સત્ર, ઉસસે લોગોંકો મેરાખ કરેંગે, ઓર જો કોઈ ઉસકા પાની
 પીયેગા, શીર કબી ખ્યાસા નહોગા. જુઆહ કીયે હુયે જનવર
 બેહિસ્તકી ખાક હોંગે. ઓર હજરત સાલોહ અન્ને, કી ઉંટની જો
 મોઅજજકે તોરપોર પથ્થરમેંસે પેદા હુધથી, ઓર હજરત યુનુસ
 અન્ને, કી મછલી ઓર અસહાબે કાહફકા કુત્તા, ઓર હજરત
 મોહંમદ સત્ર, કી સવારીકી ઉંટની, ઓર ઓર બાઝ પેગંબરોંકે
 જનવર બસુરતે મુજસસમ બેહિસ્તમેં જાઈંગે, ઓર ખુરાક જીસ
 પર હજરત મોહંમદ સત્ર, સવાર હોકર મેઅરાજકો ગયેથે, ખુદ
 બેહિસ્તી જનવર હે.

દિન ઓર રાતમેં પાંચ મુકરર વકતોંકી નમાઝ ફરજ હે, કે
 વકે નામ યેહેં, ફજર, ઝાહર, અસર, મગરેબ, ઇશા. ફ-
 જરકા વકત *સુબોહ સાદેકકે ઝાહર હોનેસે આફતાખકે તુલુ હો-
 નેસે પેહલેતક હે, ઓર ઝાહરકી નમાઝકા વકત દોપહર દસેસે
 ઉસ લમહેતક રહેતા હે, કે હરચીજકા સાચા ઉસકે અસલી સાયે,
 યાને ઉસ સાયેકે સીવા જોડીક દે.પહરકે વકત હો, દોઅંદ હો
 જાયે, ઓર હજરત ઇમામ મોહંમદ રહ, ઓર હજરત ઇમામ અબુ
 યુસુફ રહ, કા યે કોત્ર હે, કે જખ અસલી સાયેકે સીવા ઉસકે
 મીસત્રહીકો પહોંચ જાયે, ઓર અસરકી નમાઝકા વકત

*સુબોહ સાદેક વોહ રોશની હે, જો રાતકી તારીકીકે બાદ
 આસમાનકે ગીર્દ નવાહમેં ફેલ જાતી હે.

ઝોહરકે બાદસે આદનાબકે ગુરખ હોનેસે કુછ પેહલે તક હે, ઝોર મગરેખકી નમાજકા વક્ત આદનાબકે ગુરખ હોનેકે બાદસે ઉસ લમહેતક હે, કે શદ્ક નગાયેખ હોને પાયે, ઝોર ઇશકી નમાજકા વક્ત શદ્કકે ગાયેખ હોનેસે ઉસ લમહેતક રેહતા હે, કે સુખોહ સાદેક નમાહેર હો. નમાજકે વક્તોંકી હદેં પેહી હેં, ને લિખખી ગઈ, મગર એન વક્તપર સખ નમાજોંકા અદાકર ના બેહતર હે.

* ઇન નમાજોંકે સિવાયે ઝોર બી નમાજોં હેં, મસલન જુમેકી નમાજ, દોનોં ઇદોંકી નમાજોં, જનાજોંકી નમાજ, સલાતુન તસબીહ, ઇશરાકકી નમાજ, ને આદનાબકે તુઝુ હોનેકે બાદ પરહી જતી હે, તહજ ગુદકી નમાજ ને પીછત્રી રાતકો પરહતે હેં, ઇસતસકાની નમાજ ને મેંહકી દરખાસ્ત કે વારતે પરહી જતી હે,

બચ્ચોંકી ઉમર જખ સાત બર્સકી હો તો ઉસવક્ત નમાજકી તાકીદ કરની જુરર હે, ઝોર દસ બર્સકી ઉમરમેં ઇસ ફર્જ કે અદા કરનેકે વાસતે ઉનહેં મારના લાજમ હે, હરરોજ તીલા વતે કુરઆનમેં મરાગુલ રેહના, ઝોર બાદ નમાજકે વઝીફે ઝોર દુઆઓં ને હદીસમેં લીખખી હુમ્મ હેં, ઉનકા વીદ રખના બેહતર હે,

* નમાજ, રોજે, જકાત, હજ, અક્રીકા કુરબાની, વગેરા જુરરી બાબતોંકા ખ્યાન મુફરસીલ ચરખી આયતોંકે સાથ ઉરદુ ઝબાન ગુજ રાતી હરફોંમે એક રિસાલા “હદીયતુલ મુસ્લેમીન” નામકા બાક સારને છપવાયા હે, જસકો જુરરત હો. ખરીદ કરકે મુલાહજા ફરમાવે. કી. રૂ. ૩૧.૦-૫-૦ પાંચ આને

જકાત દેની ફર્જ હે, કુરઆને મજીદમેં ખ્યાસી જધે નમાજ ઓર જકાતકા સાથહી જુક હે, ઇસ ફર્જકે અદા કરનેકે વાસતે હર કિસમકે માલમેં ખાહ નકદ ખાહ મવેશી ખ હ ઓર જુન્સ હો, એક નિસાબ યાને હદ મુકરર હે, કે જો શખ્સ અપને જુરરી ખરચોંકે બાદ ઊસ નિસાબકા માલેક હો, તો સાલબરકે પીછે ઉસેં જકાત દેની જુરર હે, અલાવા જકાતકે ઓર બી કઇ કિસમકે સદકે મુકરર હેં, મસલન ઇદુલ ફિતરકે રોજ યાને માહે શબ્વાલકી પેહલી તારીખ માલેકે નિસાબપર એક મુકરર સદકા અદા કરના લાજમ હે. સિવા ઇસકે ફકીરોં ઓર મિસકી નોંકો ખેરાત દેના, ઓર ખાના પકવાકર ખીલાના, ઓર હરત રેહસે ઉનકી મદદ કરના બહોત અંછછા હે. જો શખ્સ નિસાબ કા માલેક હે, ઉસપર ઇદે અદહુકે દીન યાને માહે જુલહજકી દસવીં તારીખ કુરઆની કરની વાજેબ હે, ઓર અગર ખાલેસ ઇદકે રોજ કુરઆની નકરસકે, તોગ્યારહવીં ચા બારહવીં તારીખકો કરદે.

માહે રમઝાનકે તમામ રોજો રખને ફર્જ હેં, ઓર ઇસ મહીનેમેં ઇખાદતમેં જ્યાદાતર મસરફ રેહના ચાહીએ. યુનાંચે મુકરરરા નમાજોંકે અલાવા તરાવીહકી ખીસ રકાતોં ઇશાકે વક્ત પરહે. ઓર કુરઆને મજીદકીબી તીલાવત કીયા કરે, ઓર અગર મુમકીન હોતો એતેકાફમેંબી બેઠે. રમઝાનકે રોજોંકે સીવા ઓર બી રોજો રખને બહોત અંછછે હેં, યુનાંચે માહે જુલહજકી નવ્વાં ઓર માહે શાબ્આનકી પંદરહવીં, ઓર હર મહીનેકી નેર હવીં ચોધવીં, ઓર પંધરવીં તારીખ ઓર અન્નાહાજલ કીયાસ, ઓર અલાવા ઇસકે ઓર રોજોબી રખનેસે બડા સવાબ ઓર અજર હાસિલ હોનેકા ખાએસ હે.

હજ કરના ફર્જ હો, ફત્વાવા દુરરે મુખતારમેં લીખ્યા હો, કે હજ ઉસ મુસલમાનપર ફર્જ હો, જો તંદુરસ્ત હો, ઓર નાખીના નહો, ઓર ઝુરરી ખરચોંકેં સીવા જાદે રાહ ઓર સવા-રીકાબી મકદુર રખતા હો, ઓર રસ્તેમેંબી અમનહો ઓર આ-જાદ હો, ગુલામપર ફર્જ નહીં.

હરએક મુસલમાનકો લાજમ હો, કે હમેશા સચ જોભે ઓર ઝુટસે બચે, કયુંકે ઇસ અમરકા જીક દુરઆને મજીદ ઓર હદીસોંમેં મવજુદ હો, ઝુટ સચ પુરાઇયોંકી જડ હો, મગર તીન જથ્થે મુઝાએકા નહીં, અબ્વલ દો આદમીયોંકે તનાજ ઓર ફસાદકે દફા કરને ઓર સુલેહ કરાનેમેં, દુસરે લડાઇકે વક્ત ગ-નીમકે ગાફેલ કરને ઓર ચમકા દેનેમેં, તીસરે અપની ખીવીકે ખુશકરને ઓર ઉસકે રાઝી રખનેમેં, ઓર ઇન મુકામોંમેંબી ચે શર્ત હો, કે ઝુટ બોલનેકે સબબસે કીસી તરેહકી અહદશીકની યા કોઇ ઓર કપાહત નલાજમ આતીહો, વરન મુતલક હરામ હો, ઓર કીસી તરેહ જાયેજ નહીં. હરએકકો લાજમ હો, કે અફલે હલાલ ઓર સીદકે મકાલ ઇખત્યાર કરે, યાને હલાલ ખાવે ઓર સચ જોભે. ઓર માંખાપ ઓર ઉસ્તાદ ઓર પુણુગોં કા અદબ કરના, ઓર હમસાયેકે હકકા ખ્યાલ રખના, વજેહ હલાલસે મઆશ પેદા કરની, અજીજે અકર્યાકા હક સમજના, મેહમાન નવાજ ઓર સખાવત કરની, લોગોંસે ખુસ અખલાકી ઓર તવાઝોસે પેશ આના, ઇદમકી બડાઇ ઓર આલીમોંકી તા-ઝીમ કરની, ઓર ઇસી કીસમકી બાતોં અમલમેં લાની નીહાયત ઝુરરી હેં.

સુદી રૂપીયા કર્જ દેના બિલકુલ હરામ હો, ઓર જો સુદ

(ખ્યાળ) લે. ઉસકે હાંકા ખાનાબી દુરસ્ત નહીં, ઓર સુદ દેને વાલેકાબી બહોત ખુરા દરખ હે.

નશા ખાહ કીસી કીસમકા હો, હરમીજ જાયેજ નહીં, બલકે મુસકેરાતકે કારખાનેકી નોકરીબી દુરસ્ત નહીં, ઓર રશવત કા લેનાબી બિલકુલ હરામ હે, ઓર રશવત દેનેવાલા ઓર લેનેવાલા દોનો દોજખમેં જાઇગે.—ગીબત કરની, કીસીકો નાહક સતાના, યતીમોંકા માલ ખાના, કુદમ કરના, અપનેતઈ અછછા જનના અકકર ચલના તકબજુર કરના, ઇતરાના, કીસીપરનાહક તોહમત લગાની, અમાનતમેં ખીયાનત કરની ખુદાકી રહમતસે નાઉમ્મીદ હોના વાયેદા કરકે ખુરા નકરના કુરઆને મજીદ પરહકર જુલજના, ઝુટી ગવાહી દેની, સચ ખાતકી ગવાહી છુપાની, ખુદાકે સીવા ઓર કીસીકો સીજદા કરના કીસીકા નાહક ગીલા સુનના, વજેહ હરામસે મઆશ પેદા કરની, હરામકા લુકમા ખાના, ખલ્કકી તકલીફસે ખુશ હોના, ચોરી કરની જુઆ ખેલના, ખેલ કુદમેં મશગુલ હોના, નુજુમીયોં ઓર ઓર એસેહી ભોગોંકી ખાતોંપર એતેકાદ કરના, શરેઅકી ખાતોંપર હંસી કરની, મોંહસે બેહુદા ખાત નીકાલની, મુરદેકો પીટના યા પુકારકર રોના, હકારતકી નઝરસે ખાનેકો ખુરા કેહના, ભોગોંકે દીખાનેકો ઇખ્લાસતમેં મસરફ હોના, હંસી ઠૂંક કરના ઝાલીમોંકી ખુશામદ કરની, કખીરા ગુનાહ હે. મુસલમાન વોહી હે, જીસકા ફિલ ઓર જખ્યાન યક્સાં હો.

હરએક મોમીનકો એકહી વક્તમેં ચાર ખીવીયોંતક રખનેકી ઇજાજત હે, મગર ઉસમેં ચે ઝુરર હે, કે હરમીજમેં સખકા હક બરાબર સમજે, ઓર અદલ ઓર ઇનસાફસે પેહચુતહી નકરે, અબાવા ઇસકે જીસ કદર ચાહેં ભોંડિયાંબી રખના જાયેજ હે. અગર

કીસી લોંડીકે હાં ઉસકે આકાસે અવલાદ હોળયે, તો ઉસકી બય બયેજ નહીં, ઓર વોહ અપને આકાકે મરતેહી આગદ હોળયેગી.

અપની બીવીયોંકો તલાક દેના મુબાહ હે. મગર યે ફેઅલ બહોત નાજેબા હે, યુનાંચે શીકાહકી કિતાબોંમેં ધસ અમરકો જુગદલ મુબાહત યાની મુબાહ ચીજોંમેં નીહાયત ખુરા લી-ખ્યા હે, અપની બીવીકો તલાક દેકર દોબારા અપને તસરરકમે લાના હોસકતા હે, મગર તીસરી તલાકકે બાદ વોહ અવરત નિ-કાહમેં નહીં દાખીલ હોસકતી, જખતકકે વોહ કીસી ઓર શખ્સ કે નિકાહ ઓર કબજેમેં આકર તલાક નપાયે.

નિકાહે સાની યાને અવરતોંકા દોબારા નિકાહ કરદેનેકી નિહા યત તાકીદ આછહે, ઓર જો કોઇ મન્અલેકો નાજબેજ સમજે ઉસકો કાફેર સમજના ચાહીયે, મગર હિંદુસ્તાનકે મુસલમાન ખુ-સુસન ગાઉકે રેહનેવાસે કોમે હુનુદકા શેવા ધખત્યાર કર બેઠે હેં, ઓર બેવાઓંકા નિકાહ નહીં કરને, યે બહોત ખુરા કરતે હેં ખુદાવંદે કરીમ અપને હુબીબકે તુફેલ ઉન્હેં હિદાયત નસીબ કરે આમીન.

બાઝ સુરતોંમેં અપની ઓરતોંકો મારનેકી ધંજળત હે, મગર 'ઉસમેં' યે શર્ન હે, કે બેજ ઓર ધસ તરેહકી ઝર્ખ નપહોંચાયે, જીસસે હડડીપર સદમા આયે, યા ઉસે જ્યાદાતર તકલીફ હો. ઓર ખાવીંદ કો લાજમ હે, કે અપની બીવીકો શરીઅતકી રાહ બતાયે, ઓર દીનકે મન્અલોંસે આગાહ કરે, અગર વોહ નસીબે, તો પેહલે નરમીસે સમજાયે, ધસસે નમાને, તો ધખતેજાત તર્ક કરે, ઓર ધસસેબી બાજ નઆયે, તો મારે, ઓર અંજામકાર તલાકકા દરજા હે.

છગિરેજોંકી અમલદારીમેં લોંડીયોંકા ખરીદો ફરોખ નહીં
હોતી, ઇસવાસ્તે યહાં લોંડીયાં રખનેકા રીવાજ કમ હો ગયા હે.
ઔર ખાઝ આદમી ઔર ઔરતેં કે જો નખીવીયાં હોતી હેં
નલોંડીયાં, અપને ઘરમેં ડાલ લેતે હેં, યે અમર ખીલાફે શરેઅ હે.

અહલે સુન્નત જમાઅતકે ચાર મજહબ હેં, ઉનકે નામ
નામી યે હેં. હનફી, શાફઈ, માલેકી, ઔર હંબલી, હનફી
મજહબકે ઇમામ હજરત અબુ હનીફા રહ, જીનહેં હજરત
ઇમામ આઝમ રહ, બી કેહતે હેં, ઔર શાફઈ મજહબકે ઇ-
મામ હજરત ઇમામ શાફઈ ઔર માલેકી મજહબકે ઇમામ
હજરત ઇમામ માલેક ઔર હંબલીકે હજરત ઇમામ અહમદ
ઇપ્ને હંબલ રહ, હેં. યે ચારો ઇમામ મજહબકે મુજતહેં હેં
ઔર કિતાબોંમેં લિખ્યા હે, કે વોહ બહે. આલીમ, ફજીલ,
આબેદ, જાહેદ, આરેફ, સાદેક, ઔર મુનસીફ યે.

ફકીરોંકે બી બહોતસે શીરકે હેં, જીનમેંસે અકસર ખાન-
કાહોં ઔર ઔર ઇસી કીસમકે મકાનોમેં રેહતે હેં, ઔર ગોશા
ગુજાં હોકર પરહેજગારીસે અપની જીંદગી ખરૂર કરતે હેં ખાઝ
શીરકે મસલન કલંદર ઔર રસુલશાહી બિલકુલ આગદ મનુશ
હેં, ઔર કીસી ખાતકે પાખાંદ નહીં, રસુલશાહી શીરકેકી ઇખ-
તિલાકો બહોત અરસા નહીં હુવા, ઇસ શીરકેકી ખુન્યાદ એક
શખ્સ રસુલશાહી નામીને ડાલી હે. ઔર ઉસકે જીનશીન
હુનીફશાહને ઉસે રોનક દી, યે શીરકા નશોકી ચીજોંસે કુછ
પરહેજ નહીં કરતા, બલકે નશોમેં મસ્તરેહન દુનીયાકી બે તાઅ
દ્લુકીકા વસીલા જીનતા હે, મગર જો શરેઅકે પાખાંદ હેં, ઉનકો
લાજમ હે, કે એસે શીરકેકે લોગોંસે દુર રહેં.

થોડે અરસેસે સુન્નત જમાઅતકે દો શીરકે ઓર મશહુર હોગયે હેં, એક વહાખી કેહલાતા હે, દુસરા ખીદઅતી ઓર ઉસકી અસલ યે હે, કે ઓન્નીસવીં સદી મસીહીકે શુરમેં એક શખ્સ અબ્દુલ વહહાખ નામીને મક્કએ મોઅઝઝમા કે ગીદોં નવાહમેં રોનક પાઇ, ઓર બાઝ એહકામ બતશદ્દુદ જરી કીયા, યુનાંયે નીયાજ, નજર માનની, ઓર કબરો-પર રોશની કરની ઓર ગીલાફ ચડહાનેસે લોગોંકો સખતીસે મના કીયા, યહાંતક કે સને ૧૮૦૩, ઇસ્વીમેં ઉસને બહોતસે આદમીયોંકે સાથ હોકર શેહરે મકકા મોઅઝઝમાપર કબજા કરલીયા, ઓર વહાંકે બાઝ આલીશાન મકબરે ઓર ખુર્જ દાદીયે, ઓર રફતા રફતા ઓર મુકામોંપરબી કાબેઝ હોગયા, આખેર સને ૧૮૧૮, ઇસ્વીમેં મોહમ્મદ અલી મીનરકે ફરમાંર વને ઉન લોગોંકો શિકસ્ત દી, પાસ ફિરકએ ખીદયા ઇસી અબ્દુલ વહહાખકી તરફ મનસુખ હોકર વહાખી કેહલાતા હે. મગર વહાખી અપનેતઈ અહલે સુન્નત વ જમાઅત બતાતે હેં, ઓર લફઝ વહાખીબી અપને વાસ્તે તસલીમ કરતે હેં, તો વહહાખકી તરફ જો ખુદાકે નામોંમેંસે એક નામ હે, અપનેતઈ મનસુખ સમઝતે હેં, બરખીલાફ ઇસકે વહાખીયા ફિરકા ખીદઅતી મશહુર હે. ઇસકી વજેહ યે હે, કે ખીદઅત મજહબકી નખ બાતકો કેહતે હેં, જીસકા સબબ યે હે, કે ઇસ ફિરકેને બહોતસી નખ બાતોં જો હજરત વક્તમેં નથી, ઇસલામમેં જરી કરદી, ઇસલીયે ખીદઅતી કહેજતે હેં.

તીસરી ફસલ.

જતોંકા ખ્યાન.

સિયરકી કિતાબોંમેં મરકુમ હે, કે અહલે અરખ ને સામ ઇખ્ને નુહ અલે,કી અવલાદમેં હેં, ખુસુસન વોહ લોગ ને હજરત ઇસમાઈલ અલે, ઇખ્ને હજરત ઇબ્રાહીમ અલે,કી નસલમેં હેં, સખસે શરીફ ઓર ખુશુર્ગ ગીને જાતે હેં, ઓર ઉનકી ફઝીલત હદીસસે ઝાહેર હે, યુનાંચે હજરત ઇખ્ને અખ્ખાસ રહી, ને હજરત મોહંમદ સલ,કી જખાની ખ્યાન કીયા હે, કે અરખ વાલોંકા તીન સખબોંસે દોસ્ત રખ્ખો, મેં અરખી હું, ઓર કુરઆન અરખી હે, ઓર અહલે જન્નતકી જખાન અરખી હે. ઇનમેં કબીલચે—કુરેશ જસમેં હજરત મોહંમદ સલ, પેદા હુયે હેં, શરાફતકે લીલાઝસે ઓરબી ફવઘીયત રખતા હે, ઓર ચે અમરબી હદીસસે બખુખી સામેત હે, યુનાંચે કિતાબ મીશકાતુલ મસાબીહ મેં લીખ્ખા હે, કે હજરત સાર્થક રહી, ને હજરત મોહંમદ સલ,સે રિવાયત કી હે, કે જો શખ્સ કુરેશકી ઇલાનત યાહેગા, અહલાહ તઆલા ઉસકી ઇલાનત કરેગા, ઓર હજરત અબ્દુહલા ઇખ્ને મુતીઅ રહી, ને અપને બાપસે રિવાયત કી હે, કે હજરત મોહંમદ સલ, ને મકકેકી ફતેહ હોનેકે દીન કહા હે, કે આંજકે બાદ રોજે કયામતતક કુરેશ લોગ કેદ હોકર કતલ નકીચે જાયે. ઓર હજરત અબુ હોરેરા રહી, ને હજરત મોહંમદ

સલ,સે રિવાયત કીહે, કે સલતનત કુરેશમેં હોની ચાહીયે. ઓર કિતાબ અકાચહે નક્સી મેં લીખ્યા હે, કે ઈમામે ફરમાંરવાં ઓર હાકેમે પેશવાકા કુરેશી હોના ખુશર હે, યાની શેખ હો યા સૈયદ મગર કખીલયે કુરેશમેંસે હો, કયુકે હજરત મોહંમદ સલ,ને કહા હે, કે ઈમામ કખીલયે કુરેશમેંસે હુવા કરેં, ઇસી કખી લેમેં ઇસલામ પેલલે પહેલ જરી હુવા ઓર ઈમતીદામેં જો લોગ ઇસ કખીલેસે મુસલમાન હુવે, વોહ ઇસ સખખસે કે શેખકે માયેને ખુશુર્ગ કે હેં, શેખ કેહલાને લગે, ઓર ખુદ હજરત મોહંમદ મુસલતકા સલ,બી ઇસી કખીલેમેંસે થે, ઇન સખ કુરેશી શેખોંકે ઇસલામકી ખુશુર્ગોંકે યાએસસે કમાલ ફવકીયત હાસેલ હુઇ. શીર ઇનમેંસે જો લોગ ખાસ હજરત પેગંબર સલ, કી બેટી હજરત ખીખી ફાતેમા રદી,કી અવલાદસે હુયે, વોહ સૈયદકે નામસે માફૂક હુયે, ઓર ઓર લોગોંપર બદસ્તુર શેખકા નામ કાયેમ રહા, મગર કુરેશી શેખ જો બાકી તીના ખુલફાકી અવલાદમેં હેં, વોહબી અલાહેદા અલાહેદા ઇનહીં ખુલફાઓંકે નામસે નામજદ હુયે. યુનાંયે હજરત અબુબકર સીદીક રદી,કી અવલાદમેં હેં, વોહ શેખ સીદદીકી કેહલાને લગે, ઓર જો હજરત ઉમર ફારૂક રદી,કી અવલાદમેં હેં, વોહ શેખ ફારૂકી મશહુર હુયે, ઓર જો હજરત કેસમાને ગંની રદી,કી અવલાદમેં હેં, વોહ શેખ ઉસમાનીસે નામજદ હુયે. હજરત અલી રદી,કી અવલાદ જો હજરત ખીખી ફાતેમા રદી,કે સીવા ઉનકી ઓર ખીવંયોંસે હે, વોહ સૈયદ અલવી કેહલાતે હેં. જો લોગ અનસારકી અવલાદમેં હેં, વોહ શેખ અનસારી પુકારે જાતે હેં.

મુગલોં ઓર પઠાનોંની અસલેં મુખતલીફ તોરસે લિ-
ખ્ખી હુધ હેં, મગર અકસર કિતાબોંસે યે પાયા જતા હે, કે
મુગલ લોગ યાફસ ઇખ્તે નુહ અલે,કી અવલાદમેં હેં, ઓર
ઉનકી ઇખ્તીદા ઇસતરેહસે હે, કે યાફસકી છટ્ટી પુસ્તમેં એક
શખ્સ મુગલ નામી પેદા હુવા, જે લોગ ઉસકી નસલમેં હેં,
વાહ મુગલ કેહલાને હેં, ઓર ઉનલોગોંમેં હજરત મોહંમદ
સલ,કે કઇ સો બરસોંકે બાદ મજહબે ઇસલામ જરી હુવા.

પઠાનોકી અસલકા હાલ અકસર કિતાબોંસે યે દરયાફત
હોતા હે, કે બનીઇસરાઇલમેંસે એક શખ્સ અફગાન નામી
હજરત મુલેમાન ઇખ્તે દાઉદ એલે,કે વક્તમેં થા, ઉસકી અ-
વલાદ અફગાનસે નામજદ હુધ, શીર હજરત મોહંમદ સલ,કે
જમાનેમેં જબ દીન ઇસલામકી ખુન્યાદ કાયેમ હુધ, તો ઉનમેંસે
એક શખ્સ કેસ નામી સત્તર આદમીયોં સમેત અફગાનીસ્તાનસે
હજરત મોહંમદ સલ,કે પાસ આકર ઇસલામ લાયા, ઓર ઉ-
સને અપને મુલ્કમેં જાકર તમામ કોમમેં ઇસલામ જરી કીયા, જેકે
અફગાનોંમેં ઇસલામકી ઇખ્તીદા ઉસ શખ્સસે હુધી, ઇસવાસતે ઉન
લોગોંમેં ઉસકા લકબ ખતાન મશહુર હોગયા, ક્યુંકે ખતાન ઉનકી જખ્ખાન
મેં જહાજકે નીચેકે તખ્તેકો કેહતે હેં, તો જેસે જહાજકી પાયદારી
ઉસ તખ્તેસે હોતી હે, વેસી અફગાનોંમેં ઇસલામકી પાયદારી
કેસસે હુધ, ઓર વોહબી ખતાન કેહલાને લગે, યેહી લફઝ ખીગ
હતે ખીગહતે પઠાન હોગયા, ઓર અફગાનોંમેં જે લોગ ખાસ
કેસકી નસલમેં હુયે, વોહબી ઇસ લફઝસે મશહુર હુયે.

અગરમે મુસલમાનોમેં ખીલખ-તેફાક કુરેશોકો સખપર ફઝીલત હે, મગર શીરબી હિંદુસ્તાનમેં ચાર કોમેં શેખ, સૈયદ, મુગલ ઓર પઠાન, શરીફ મશહુર હેં.

ઇનકે સીવા ઓરબી બહોતસી કોમેં હેં, ઓર ઇનમેંસે અકસર અપને પેશોકે નામસે મારફ હેં, મગર વોહ શરીફ નહીં ગીની જાતી.

જો શખ્સ કીસી ઓર મજહબમેંસે દીન ઇસલામમેં આયે, હકીકતમેં વોહ ચાર જાતોમેંસે ઉસકી જાત કુછ નહીં હોતી, મગર જો કે શેખકે માયેને યુનુર્ગકે હેં, ઇસલીયે નવ મુસલીમપ ર બી ઉસકી યુનુર્ગીકે લીહાઝસે શેખકા ઇતલાફ કીયા જાતા હે.

“અલહમ્દો લિલ્લાહે વલ મીનના” કે યેહ નુસખા “તજ કેરતુલ અંબીયા,” ઉર્ફ “કસસુલ અખીયા” પુરા હુવા, જો કુછ ઇસ આજીજને લીખખા ઉસકો ખુદાવંદ કરીમ અપને હખીબ હજરત મોહમ્મદ મુસતફા સલ, કે ઓર જમી અસહાબ, ઓર અવલીયા, ઓર સાલેહીન, કે તુફેલસે મકબુલ કરકે શોહરયે આફ્રાક કરે આમીન, આમીન, યા રખ્ખુલ આલમીન.

તમામ શુદ્ધ.

(M. S. ALI. KADERI.)

ગઝલ

બનાવનાર.

બનાવ મોલવી સૈયદ ગુરદીન સૈફુલ્લા રીફાઈ, સન્નહદાએ રીફાઈ
સુરત, તખલ્લુસ “ગુર”

નુમાયાં હે તુમહારા જલવયે અનવાર ઇનસાંમે,
જગરમેં સીનેમેં પેહલુમેં દીલમેં જુસ્મમેં જાંમેં.
તુમહારે નાખુને પાકા કહાં હે હુસ્ન ખુશાંમેં,
મક્કકમેં હુરમેં ગિલમાંમેં ઓર જુન્નો ઇનસાંમેં.
તુમહારે હુસ્નકા ચરચા હે શાહા ચારસુ હરદમેં,
અરબમેં હીંદમેં ઓર રૂમમેં અફલીમેં ઇરાંમેં.
ઝીયા કબ્જહે મિસાલે રૂયે અહમદ બલકે ચક શમ્મા,
સિતારાંમેં સવાબેતમેં કમરમેં મેહરે રખશાંમેં.
પડે ફિરતે હેં શયદા આપકે હર લહઝા સર ગરદાં,
ચમનમેં શહેરમેં કોહસારમેં દસ્તો બિયાબાંમેં.
ન ઠેરંગા મોયરસર ગર નહો પા બોસીયે હજરત,
જહાંમેં ખુદમેં ફિરદોસમેં ગુલગરે રિઝવાંમેં.
દુરે દંદાંને હજરતકી કહાંસે આબો તાબ આવે,
ગોહરમેં લાલમેં ચાકુતમેં હીરમેં મિરજાંમેં.
ન ઠેરે એક લહઝા જો તેરે રોઝેકો દેખ આવે,
હવેલીમેં મકાનોમેં મહલમેં કસરો ઐવાંમેં.
ઈલાહી હિરજો જાં હો નામે અહમદ તા રહું ખુરરમ,
જહાંમેં કબ્રમેં ફિરદોસમેં મહશરકે મયદાંમેં.
ઉસીકે નુરકા અય નુર હે ચેહ અકસ હર શયમેં,
જમીમેં ચર્ખમેં ખુરશેદમેં ઓર માહે તાબાંમેં.

મુસલમાન ભાઈઓને ખુશ ખબર !

‘હદીયતુલ મુસ્લેમીન યાને મુદ્દરીયાતે દીન’
જેમાં નમાજ, રોઝા, જકાત, હજ, કલેમા, અકીકા
કુરબાની, ફાતેહા, દુઆઓ, અરબી આયતો સાથે ત
કસીદા મહહયાત, વીગેરે ખયાન છે. કીંમત રૂા. ૦--૫--૮

“મનખેઉલ અહબન યાને વફાત નામું”
હજરત મોહમ્મદ સલ,તું નઝમમાં સહીહ સંનયતોનું
ખનાવેલું કીંમત રૂા. ૦--૨--૦

“મીરાં હાતારનો કિસ્સો”-ઉનાવાનાં પીર મીર
સૈયદઅલીની જાંઘીનો એહવાલ પુરાણી કિતાબોન
આધારે લખાયલો. કીંમત રૂા. ૦--૧--૦

કિતાબો મળવાનું ઠેકાણું
સૈયદ ખનુમીયાં જીન સૈયદ અમીરમીયાં કાદેરો
મુ૦ બીલીમોરા

જલ્સો, મુરત.

